

HRVATSKE ŠUME

GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2004

Osobna karta

Hrvatske šume d.o.o., Zagreb

Telefon ++ 385 1 4804 111

Telefaks ++ 385 1 4804 101

www.hrsume.hr

Zastupnik RH u Skupštini HŠ d.o.o.

Petar Četanković, dipl. ing. agr.

Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva

Predsjednik Nadzornog odbora

Josip Bartolčić, dipl. ing. šum.

Uprava Društva

Direktor

mr. sc. Darko Beuk, dipl. ing. šum.

Djelatnost

gospodarenje šumama i šumskim zemljištima

Vlasnički oblik

Trgovačko društvo s ograničenom odgovornošću

u 100% poslojnom vlasništvu Republike Hrvatske

Sjedište

10 000 Zagreb, Lj. F. Vukotinovića 2

Darko Beuk

Godišnje izvješće 2004.

Sadržaj

I šume povijest pišu / 7

Proslov / 9

Izvešće direktora / 11

Skupština i Nadzorni odbor / 17

Interna revizija i kontrola / 21

Ustroj / 23

Tehničko-tehnološka opremljenost / 35

FSC Certifikat / 43

Ekologija i zaštita šume / 47

Šume i šumsko zemljište / 53

Gospodarsko vrednovanje šume / 67

Uzgajanje šume / 73

Proizvodnja drvnih sortimenata / 83

Prodaja drvnih sortimenata / 92

Lovstvo / 97

Likvidnost / 101

Financijska izvješća / 107, 111

Revizorsko mišljenje / 115

Naši gorostasi - spomenici prirode / 117

DOMOVINO MOJA GOROSTASNA

Kad Hrvatska izustim, mislim domovino gorostasna.
U tlu se tvome svetu, tajanstveno i mudrost života krije,
u njem se oduvijek rađa, živi, radi, bori, pogiba i mrije
U tom lancu rađanja i smrti, vjekovima opstaju samo jači,
Tu gorostasnim srcem život kuca, snažno vječnošću zrači.

Rijekama ograđena ravnica, čini se miruje i naoko snije,
a gorostasni hrastici obujmili je, čuvajuc nju i mirisne njive.
Tu šume čujnom pričaju tišinom, tu se povijest naša krije.
Dok oblaci putuju ritmom rijeka i bujnom pjesmom ptica,
proljeće se pod krošnje razlijeva poljima nježnih šumarica.

Pred jutro procvale trešnje zanosno sokacima mirišu i sjaju,
kao da radosnom zviždanju kosa podstrek za pjesmu daju.
I nekako brzo i nečujno teku sati; odjednom sunce u zenitu
Tad trošni, stari, sijedi zvonici muzikom zvona golubove šalju
da umornim, vrijednim ratarima davnim podnevni objave mir.

Idući tako prema jugu, uz vrletne gore proći moraš,
granate bukove krošnje tu kao i stražari čuvaju šumu.
U njoj noću na vrhovima vitih jela odmara mjesečina,
a prvo jutarnje sunce, na rosnim, maglenim poljanama
otkriva kolopletne tragove vila, naših vila Hrvatica.

Južne planinske padine pune su špilja, ponikva i kamena,
na dnu svom sve do prozirno čistog našeg mora sežu,
gdje nas višestoljetne masline djevičanskim uljem svojim
i ljubavlju ružmarina, za kamen i crniku, kao matere vežu.
Taj, ljuti i surovi krš misterijsku snagu života i ljubavi krije.

Za rumenih, maglenih predvečerja ritske baranjske jeseni,
pod divovskim snažnim stablima vrbe, bijele i crne topole
vitorogi jelen ponosno nad svojim haremom riče i bdije.
Dok danju umorna jata močvarica putujući odmorišta traže,
a samotni orlovi, ti vječni čuvari neba, trajno nadziru mir.

Tad, u zlatom okićenim zagorskim vinogradima
umorne drvene starice nagnutih šešira od slame,
uz stara lipova stabla, trošne, tihe, šute i traju.
Miruju i topline mire, polako očekujući zimu,
da odmorište budu pospanom Božićnom snijegu
objavljujući zemlji vrijeme odmora, mira i tišine.

Ma kako priroda gorostasna bila, ona ranjena pati,
čovjek je razara, od nje otima i ne prirodno traži.
Kad takav gorostas, izranjavan na koljena padne,
tužna i jadna njena sudbina ni nas neće mimoići.
Tad shvatit ćemo da nam je s prirodom u skladu biti.

I tako, gorostasna roditeljko, domovino moja,
gorostasnih ljudi i raskošnih ljepota raznih puna,
čuvaj se i sačuvaj za sve brojne, one još nerođene.
Očuvaj svoju vodu, šume, rijeke, more, jezera i kamen,
očuvaj gorostasnost svoje raskošne prirode i ljudi,
preklinjem te, očuvaj čistoću jezika svoga, svoj znamen

DOMOVINO MOLA GOROSTANA

Kad Hrvatska izlazi iz mračnog doba, kad
U kući se svi okupljaju i misle: "Dobro je
u ovom neobičajnom dobu, što nam, dobro je
U ovom neobičajnom dobu, što nam, dobro je
U ovom neobičajnom dobu, što nam, dobro je

Priglasite nas na večeru, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se

Priglasite nas na večeru, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se

Priglasite nas na večeru, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se

Priglasite nas na večeru, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se

Priglasite nas na večeru, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se

Priglasite nas na večeru, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se

Priglasite nas na večeru, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se

Priglasite nas na večeru, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se
Izgovorimo i o tome, da se

S

adašnjost, pa i budućnost postaje prošlost. Sve u prolaznosti svojoj odlazi u manje ili više zaboravljenu povijest. Priziv na prošlost izaziva sjetu, sadašnjosti kao da smo premalo svjesni, a od budućnosti strepimo. Ali jedino u nju i vjerujemo. A postojanost vjere uporište u korijenima našega bića nalazi. Stoga nam se valja uvijek korijena naših čvrsto držati. Vjerodostojnost te istine, bez obzira na veličinu ljudskoga stvaranja, kao da slikovitije kroz dugovječnost svoju šume svjedoče. Tako tristogodišnji slavonski hrast lužnjak u Šumariji Vrbanja, Uprava šuma Vinkovci, najvećega promjera od 160 centimetara i 33,5 m visine, svjedoči svoju postojanost, ali svjedoči i da smo mi tu bili. Stoga bi svi trebali željeti, više nego išta na svijetu, da svjedoče svoga vremena ostavljamo. Malim narodima potrebu za čuvanje tih velikana to je možda i jedina obrana od nestajanja.

Uostalom, zašto bi inače Josip Kozarac (1858. – 1906.), veliki šumar i pjesnik svoga vremena, rekao: "Ponosno i mistično diže se šuma u svojoj ogromnosti nad obični nivo, dijeleći svoje darove na sve strane, neuzdrživa pratilica čovječanstva, alem-kamen svih naroda, kao velika ideja ..."

Za one manje sklone povezanosti šume i ljudske duše, tj. za pragmatičare našega vremena, valja isticati misao da je dobro bogatu šumu imati, pa makar ju i izgubili. Jer, kako je rekao jedan mislilac našega vremena: "Ostala je Slavonija bez hrastika, pa ipak se može reći: Koliko bismo bili siromašniji da ih nije bilo!"

Nema više hrastovih gorostasa i Kozarčevih šuma. Propadanje čistih šuma hrasta lužnjaka započelo je još davne 1909. godine masovnim sušenjem kao posljedica golobrsta uzrokovana napadom gubara, četnjaka, mednjače, ali i promjenom vodnoga režima i onečišćavanjem otrovnim tvarima. To je dovelo do spoznaje da su čiste hrastove sastojine manje otporne pa se počinju osnivati mješovite sastojine, na koje možemo biti ponosni.

Gospodareći pažljivo, sustavno s velikom ljubavlju ovim zelenim blagom neprocjenjive opće koristi još tamo od 1753. godine u prvoj šumariji u Hrvatskoj u Krasnu, šumari su sačuvali šume za buduće naraštaje.

Gospodarsko-šumarsko učilište počelo je raditi 1860. godine u Križevcima. Ono prestaje raditi 1876. godine otvaranjem Šumarske akademije na Sveučilištu u Zagrebu. Šumarska akademija 1919. godine postaje fakultet. Uzgoj i zaštita šuma našli su vrlo rano na našim prostorima svoje mjesto i u zakonskoj regulativi. Godine 1769. donesen je Šumski red, koji je vrijedio kao zakonski propis, ali i kao prvi strukovni udžbenik o gospodarenju šumama. Godine 1839. donesen je Šumarski naputak, koji je uglavnom sadržavao šumskogospodarstvene propise. Opći šumski zakon iz 1858. godine i naknadno donesene dopune i tumačenja formalno i sadržajno odgovaraju današnjemu poimanju zakona. Godine 1846. osnovano je Hrvatsko šumarsko društvo (HŠD) u Zagrebu, koje je i danas najjača strukovna udruga s 19 ogranaka i oko 3000 članova.

Uspjeli smo da strepnju inž. Đure Cesarića, izraženu u tužbalici na ona moderna vremena 1890. godine, kada je apsolvirao na bečkoj Visokoj školi za kulturu tla, što se čovjek od prirode odvaja, donekle ublažimo i otklonimo.

Uspjeli smo, jer se više od trećine Hrvatske kupa u zelenilu naših šuma, što uz plavetnilo Jadranskoga mora čini našu malu zemlju velikom ljepotom.

Uspjeli smo pred naletom novoga vremena i moderne tehnologije i globalizacijskih procesa sačuvati i trenutke povijesti – ona rijetka stabla, gorostase hrasta lužnjaka, kitnjaka i hrasta medunca, crne i bijele topole, brijesta, vrbe, jele, smreke i poneke odsjeke i odjele koji prkose vremenu i zakonu nestajanja u procesu umiranja.

A prkos ponosa – to je adrenalin svakoga postojanja i opstanka.

Zastupnik RH u Skupštini HŠ d.o.o.

Petar Čobanković, dipl.ing.agr.

Ministar poljoprivrede, šumarstva
i vodnoga gospodarstva

hrvatske šume uvelike ispunjavaju svoje gospodarske, ekološke i društvene funkcije. One znatno utječu na kakvoću okoliša i opću zaštitu prirode. Zbog tako velike važnosti šumom se gospodari po načelima racionalnosti i održivosti, tj. po načelima potrajnoga gospodarenja.

Zahvaljući upornosti šumarske struke u 240-godišnjoj tradiciji, među ostalim, možemo zahvaliti što je 44 % kontinentalnoga dijela Republike Hrvatske pokriveno šumom ili 0,46 ha po stanovniku, od čega je 80 % obraslo šumom. RH pripada šumovitijim zemljama u Europi.

RH ima čak 95 % prirodnih, relativno zdravih šuma, i jedna je od rijetkih zemalja u kojoj je sječa manja od prirasta šume.

RH je peta zemlje po količinama pitke vode u Europi.

Šume i šumsko zemljište su 80 % u državnom vlasništvu. Njima pretežno gospodare Hrvatske šume d. o. o. Republika Hrvatska je zbog takva načina gospodarenja šumama 2002. godine dobila prestižni FSC certifikat na pet godina, i to kao jedna od rijetkih zemalja koja je među prvima taj certifikat dobila za ukupnu površinu od 2,0 mil. ha, odnosno 81 % svih šuma i šumskoga zemljišta ili 34,5 % svoje kontinentalne površine. To priznanje znači da Hrvatske šume d.o.o. gospodare šumama prema strogim socijalnim, ekološkom i ekonomskim normama.

Prvi certifikat dobile su uprave šuma podružnice Vinkovci, Delnice, Zagreb i Bjelovar još 2000. godine. Gospodarska vrijednost šume i šumskoga zemljišta procjenjuje se na 48 218 663 178 eura, od čega se na općekorisne funkcije šuma odnosi čak 43 570 770 663 eura. HŠ d.o.o. oko 85 % eksternih prihoda ostvaruju od proizvodnje i prodaje drvnih sortimenata, i to uglavnom u primarnoj fazi prerade.

Zbog potrebe da se dugoročno utvrde ciljevi, okviri i instrumenti za provedbu kvalitetnije politike gospodarenja u šumarstvu, drvnoj industriji i vodnom gospodarstvu, u nadležnom je resornom Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva proveden preustroj, tako da je u njegovu nadležnost uključena vodoprivreda i ponovno vraćena drvna industrija.

Ministarstvo je oblikovalo političke i strateške okvire za razvoj šumarstva i drvne industrije u Nacionalnoj šumarskoj politici i strategiju koju je Vlada RH usvojila 2003. godine (NN, 120/03).

Nacionalna politika podijeljena je u sedam područja. Jedno od poglavlja obrađuje područje nedrvnih proizvoda, odnose s javnošću i promidžbu, o kojima se do sada nije posebno raspravljalo, a koje će u budućnosti biti značajan izvor prihoda u šumarstvu.

U poglavlju "Drvna industrija" definirane su i aktivnosti o ukidanju kontrole državnih cijena drvnih sortimenata i razvoj sustava prodaje prilagođene potrebama slobodnoga tržišta. To je već i učinjeno Uredbom o izmjeni uredbe o izravnim mjerama kontrole cijena (NN, 110/04), što je u odnosu na administrativno određivanje cijena od 1997. godine bitan pomak naprijed.

Što se tiče sve većega zahtjeva drvoprerađivača za sirovinom, nužno je u skladu s odrednicama iz Strategije jasno definirati aktivnosti drvne industrije za orijentaciju na što viši stupanj finalizacije sirovine, te stvaranje strateških veza među prerađivačima kako bi bili konkurentni na tržištu. Time bi se umanjile količine izvoza drva niskoga stupnja obrade i drvna sirovina učinila dostatnom za potrebe domaće drvne industrije.

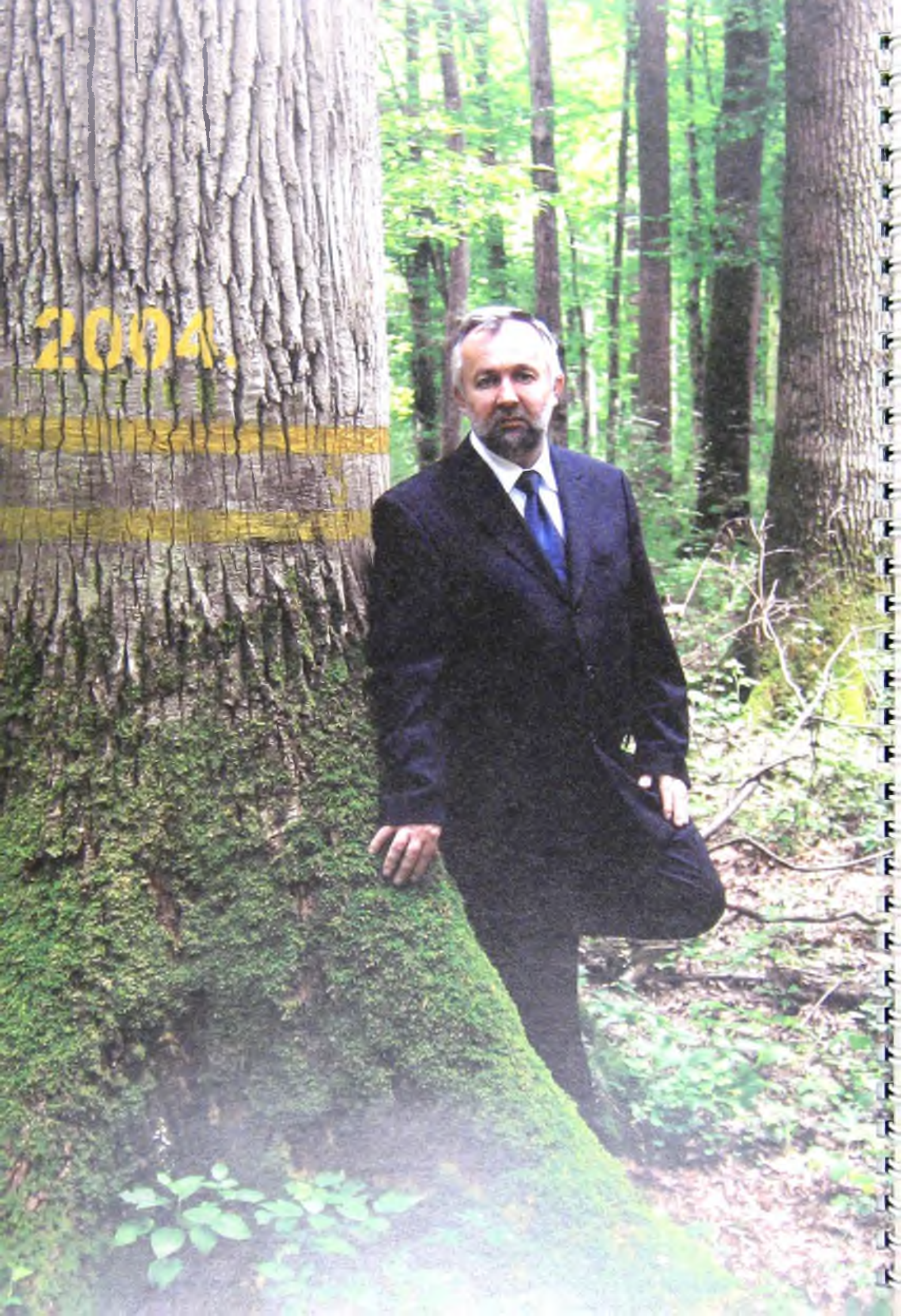
Ministarstvo je aktiviralo instrumente za provedbu nacionalne politike nizom zakonskih i podzakonskih akata, među kojima je svakako najvažniji Zakon o šumama koji je nakon duge rasprave u postupku usvajanja u 2005. godini.

Budući da šumarstvo s oko 10 000 zaposlenih čini 0,9 % BDP, a da šumarstvo i drvna industrija s oko 30 000 zaposlenika sudjeluju u izvozu RH sa samo 10,3 %, planira se da će ova djelatnost pronaći ravnotežu interesa s onima koji se bave zaštitom prirode, te da će postati jedna od važnijih poluga stabilnoga gospodarskoga razvoja i zapošljavanja u RH.

Nastavljeno je restrukturiranje HŠ d.o.o. koje je započelo još 2002. godine. Zbog osjetljivoga socijalnoga pitanja 10 000 zaposlenih i zbog gospodarskih učinaka obavljene su opsežne stručne analize gospodarskih mogućnosti preko Odjela za upravljanje promjenama pri uredu Uprave Društva. Na taj bi način ciljana decentralizacija i zadaća poslovanja s dobiti bile utemeljene na pouzdanim ekonomsko-financijskim pokazateljima.

U Hrvatskoj su započeli nepovratni društveni i gospodarski razvojni procesi oblikovanjem političkoga i strateškoga okvira usklađenoga s ostalim europskim državama. Pri tome se od hrvatskoga šumarstva očekuje da u tome sudjeluje, kao što se u procesu globalizacije očekuje da se poštuju vrijednosti i znanja koje smo kao rijetko koja zemlja u Europi uspjeli sačuvati, i od kojih šumarstvo RH ne kani odustati, poglavito ako bi se dovodile u pitanje zaštita hrvatskoga okoliša i gospodarska dobrobit Republike Hrvatske.

2004.

hrvatske šume d.o.o. pravni su sljednik bivših šumarskih gospodarstava koja su stvarno poslovala po načelima trgovačkih društava.

Izmjenama i dopunama Zakona o šumama u listopadu 1990. godine od 11 šumarskih gospodarstava i SIZ-a šumarstva RH, radi uspješnoga gospodarenja šumama i šumskim zemljištima u državnom vlasništvu, utemeljeno je jedinstveno javno poduzeće – "Hrvatske šume" p.o. Zagreb.

Poduzeće je preuzelo imovinu i zaposlenike LŠG-a Jelen iz Beograda na području Baranje.

Od 8. travnja 2002. godine temeljem izmjena i dopuna Zakona o šumama poduzeće je registrirano kao trgovačko društvo s ograničenom odgovornošću, s 16 uprava šuma podružnica i temeljnim kapitalom od 1 171,7 mil. kuna. Naime, nakon preustroja šume i šumsko zemljište ne vode se više u imovini - bilanci Društva.

Isknjiživanjem šuma i šumskoga zemljišta iz kapitala Društva ostao je temeljni kapital u iznosu od 1 149,4 mil. kuna. Jedna od mogućnosti nadoknade nedostajećeg kapitala jest procjena građevinskoga zemljišta koje je, prema spoznajama procijenjeno, a u mnogim slučajevima nije ni procijenjeno. Procjena je u tijeku za sva građevinska zemljišta koja u gruntovnici glase na HŠ d.o.o.

Direktor

mr.sc. Darko Beuk, dipl.ing.šum.

Odlukom Skupštine trgovačkoga društva Hrvatske šume od 10. veljače 2004. godine za novoga predsjednika Uprave imenovan je mr. sc. Darko Beuk, a odlukom Skupštine od 9. srpnja 2004. mr.sc. Darko Beuk imenovan je direktorom Društva.

U nastavku slijedi direktorovo izvješće o poslovanju HS d.o.o. u 2004. godini.

Preuzimanjem te odgovorne funkcije direktora Društva svoju aktivnost sam prioritetno i paralelno morao usmjeriti na tri osnovna područja: problematiku tekućega poslovanja, aktivnosti na realizaciji postavljenih ciljeva u restrukturiranju Društva, te aktivnosti u sudjelovanju na izradi zakonskih i podzakonskih akata kao instrumenata za provedbu Nacionalne šumarske politike i strategije.

Problematika tekućeg poslovanja uključivala je sljedeće:

1. Stanje likvidnosti i financijsko poslovanje Društva koje se očitovalo u poteškoćama vezanima uz redovito podmirivanje obveza prema zaposlenicima i dobavljačima i ostvarenom gubitku po godišnjem obračunu za 2003. godinu u iznosu od 16,8 mil. kuna.
2. Stupanj ukupne i kreditne zaduženosti s osnova tekućega poslovanja i s osnova dugoročnih investicijskih ulaganja od 0,35 %.
3. Potrebe i istodobno ograničene mogućnosti za daljnje investicijsko ulaganje.
4. Prisutnost zahtjeva sindikata i radnika za povećanjem plaća i materijalnih primanja.

Svoju ocjenu o stanju i prijedlogu mjera izložio sam na održanim sjednicama tijela Društva i na 108. skupštini Hrvatskoga šumarskoga društva.

Uzroke stanja likvidnosti i otežanoga financijskoga poslovanja Društva u 2003. godini, što se manifestiralo u nepravodobnom podmirivanju obveza prema zaposlenicima i dobavljačima i učestalim korištenjem kratkoročnih kredita kod banaka, ocijenio sam da su objektivne, ali i subjektivne prirode.

Takve značajke poslovanja nerjetka su pojava kod mnogih društava u zemlji. Gospodarska stvarnost RH uzrokovana je složenim socioekonomskim i državopolitičkim odnosima zemlje u tranziciji, koja se bori za svoje mjesto pod suncem u europskim integracijama. Tako, primjerice, premda je Društvo trebalo funkcionirati prema načelima rada trgovačkoga društva, tj. ostvarivati prihode putem tržišnih odnosa s poslovnim

partnerima, na Društvo su se i dalje primjenjivale kontrolne mjere države putem administrativno utvrđenih cijena još iz 1997. godine, iako su troškovi inputa u tom vremenu bili u stalnom porastu.

Osim toga, i do danas nije još u potpunosti razriješen status Društva u pogledu odnosa prema šumama i šumskom zemljištu koje se više ne nalazi u bilanci Društva te se opravdano postavlja pitanje pravnoga i ekonomskoga opravdanja značajnih ulaganja izdvajanjima za BRŠ u imovinu koja nije njegova.

Uz administrativno određivanje cijena kontrola je države proširena i na području izvoza glavnih šumskih proizvoda Društva. Izvoz tih proizvoda, gdje se postižu cijene po 1 m³ i do 100 % veće od licitacijskih cijena na domaćem tržištu i gdje se postiže 100 %-tna naplata potraživanja, također je pod tihom zabranom, jer se izvoziti može drvena sirovina za koju nema interesa ili mogućnosti kupovine domaća drvena industrija. Stoga prihodi od izvoza zadržavaju udio u prihodu od 6 %.

Prihodi od fakturirane, a nenaplaćene realizacije od prodaje drvnih sortimenata čine oko 63 % prihoda Društva ili 85 % eksternih prihoda i opterećeni su također zakonodavnom regulativom i ostalim raznim troškovima i likvidnim davanjima.

Osim spomenutih izdvajanja za PBRŠ i JBRŠ od 3 do 20 % prisutna su i izdvajanja za šumski doprinos po stopi od 2,5 % (29,8 mil. kuna) i izdvajanje za slivne vodne naknade u iznosu od 25,6 mil. kuna.

Po tom izdvajanju doprinosa šumarstva vodoprivredi možda smo jedina zemlja u svijetu u kojem je inače praksa obrnuta, jer vodoprivreda plaća naknadu šumarstvu za služnost zemljišta.

Društvo je također opterećeno izdvajanjima za protupožarnu zaštitu koja iznosi preko 110,0 mil. kuna godišnje.

Očito da su nam kape prevelike

Društvo je uz sustav stalnih cijena dugogodišnji sanator drvne industrije s 85 % ukupne prodaje na ugovor, s počekom naplate od 60 dana, te iznimno tolerantnim odnosom prema nenaplaćenim potraživanjima koja iznose i do 1/3 prihoda ostvarenih prodajom drva, što se teško može dugo održati.

Utjecaj na likvidnost Društva imala je i veća investicijska aktivnost, i to počevši od 1999. do 2003. godine. Ukupno je u tom razdoblju Društvo investiralo 659,3 mil. kuna, od čega je iz vlastitih sredstava 462,1 mil. kuna ili 70 %, a iz dugoročnih kredita 197,3 mil. kuna ili 30 % ukupnih ulaganja.

Nema sumnje da su za ulaganje u tim razmjerima postojale i potrebe i zahtjevi unutar Društva, ali isto tako investicijska se politika temeljila i na odluci Vlade RH iz 2000. godine, prema kojoj su poduzeća u državnom vlasništvu trebala biti glavni nositelji razvoja i zapošljavanja u RH.

osnova

u d j e l a

roku upitna,

manja investicijska

da je izostala opremljenost i

Realno se može pretpostaviti da je isplativost i povratni učinci s tako značajnih odljeva likvidnih sredstava za osiguranje vlastitoga i otplatu preuzetih dugoročnih investicijskih kredita u tako kratkom što se i odrazilo na likvidnost Društva. Pitanje je također koliko bi pak ulaganja djelovala na ostvarenje manjega opsega radova i poslova Društva modernizacija izvršena u prikazanom opsegu.

Na likvidnost i financijski rezultat u 2003. godini u velikoj mjeri su djelovali izdaci za porast plaća te povećani izdaci pred kraj same godine (terenski dodatak, božićnica, PDV, izuzetan urod žira). Troškovi su poslovanja stoga povećani iznad planiranih, pogotovo što je plan bio nerealan, jer je donesen uvjetno uz pretpostavku podizanja cijena drvnih sortimenata već te godine.

Ponajprije sam ukazao na činjenicu da Društvo koje postoji i djeluje jedinstveno već više od 10 godina, a nije ustanovilo i provelo odgovarajući model poticaja za rad, nužno ima u linearnom povećanju plaća prisutan sustav "uranilovke", s prijetnjom "življenja iznad vlastitih mogućnosti".

Ovo je stanje izravno povezano također s informacijskim knjigovodstveno-računovodstvenim sustavom planiranja, koje bi morao davati pravu sliku uspješnosti rada i poslovanja manjih organizacijskih jedinica i doprinosa pojedinca, što bi i trebalo biti temelj za poticajni model isplate plaća.

Komercijalno poslovanje Društva, također zbog navedenih poteškoća u gospodarskom okruženju i još uvijek nedovoljne aktivnosti pokretanja maloga poduzetništva na lokalnoj razini, svodilo se na prodaju trupaca više-manje poznatim kupcima po fiksnim cijenama. Iz tih razloga u sustav komercijalne djelatnosti nisu bile uključene markentinške aktivnosti radi osvajanja novih tržišta i proširenja ponude usluga i drugih drvnih i nedrvnih proizvoda.

Početkom preuzetoga mandata predložio sam prvi set mjera koje su se odnosile ponajprije na povećanje radne učinkovitosti i sniženja troškova poslovanja, i to:

1. U proizvodnom procesu obvezatno je pridržavanje izvršavanja dinamičkih planova, čime se može postići velika racionalizacija i uštedjeti mnogi troškovi.

2. Ubrzano se rješavati starih i dotrajalih strojeva jer su oni generator prekomjernih izdataka za održavanje. Sustav informatičkoga popraćivanja proizvodnje drvnih sortimenta mora profunkcionirati. Informacijski sustav mora se oblikovati kao sustav koji će učinkovito odgovarati potrebama u praćenju proizvodnih, plansko-analičkih i knjigovodstveno-računovodstvenih pokazatelja poslovanja Društva.
3. Postupanjima po pravilima struke u procesu uzgajnja treba postići velike uštede. Nije naime svjedno npr. obnavljaju li se prirodne šumske sastojine sjemenom ili sadnicama.
4. Kapacite rasadničke proizvodnje treba bolje iskoristavati, jer se njihovom racionalizacijom mogu postići bolje koristi. U tome treba proširiti hortikukulturnu ponudu za kupce izvan sustava Društva.

Također sam predložio i ostale mjere i aktivnosti u korištenju pričuve Društva radi povećanja prihoda, i to:

1. Maksimizirati korištenje pričuva SGO koje iznose preko 8 mil. m³ bruto mase drva, a godinama se proizvodi samo 4,0 mil. m³, s tim da se prestane s praksom prekomjerne proizvodnje gospodarski vrijednijih vrsta drva.
2. Razraditi i pripremiti program za veću uporabu drva u energetske svrhe, koji proces u svijetu već odavno ima trend rasta.
3. Proširiti cjelokupnu ponudu novih usluga, sporednih šumskih proizvoda i ostalih nedrvnih proizvoda, koji su jedini način da se održi sadašnja i poveća buduća zaposlenost Društva, poglavito mladih stručnjaka.

U tu bi svrhu bilo potrebno da se cjelokupna struka, uključujući HŠ d.o.o., Šumarski fakultet, Šumarski institut, srednje škole i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva angažiraju na izradi potrebnih programa. HŠ d.o.o. naime i nadalje preko 85 % eksternih prihoda ostvaruju od prodaje drvnih proizvoda, dok je u inozemstvu u većini slučajeva u državnim poduzećima koja upravljaju šumama umnogome različita situacija.

4. Postići deregulaciju cijena drvnih proizvoda kao bitan element u izgradnji partnerstva na tržišnim načelima s drvnom industrijom, koja također mora doživjeti transformaciju.

Podatak da je od 1995. do 2004. godine etat Hrvatskih šuma povećan za 40 %, te da je u drvnoj industriji u odnosu na 1992. godinu izgubljeno oko 16 % radnih mjesta upućuje na zaključak da dosadašnje administrativno utvrđivanje cijena drvnih sortimenata kao sirovinskoj osnovi te industrije, uz niz drugih olakšica koje su dale Hrvatske šume, nije postiglo osnovni cilj.

Stoga bi se s takvim drvoprerađivačima trebali sklapati ugovori na više godina radi njihove sigurnosti u osiguranju sirovine, ali bi cijene trebalo po mogućnosti regulirati tržište.

5. Težiti jačanju poziciji struke u državnim i političkim tijelima, organizacijama i kod predstavnika zakonodavne i izvršne vlasti.

Daljnje investiranje, kao značajni čimbenik od utjecaja na stanje likvidnosti s jedne strane, kao i odluka Vlade kojom se kreditno zaduženje državnih društava ne smije povećati u odnosu na stanje duga 31. 12. 2003. godine bilo je nužno podvrći restriktivnijem pristupu.

Potrebno je preispitati vlastite mogućnosti i prioritete investicijskih ulaganja u odnosu na visok stupanj otpisanosti opreme od 65 %, odnosno potrebe investiranja u modernizaciju informatičke tehnologije i informacijskoga sustava te izgradnju prometnica.

Prihvaćen je prijedlog da investiranje, uz odljev za otplate dugoročnih kredita u iznosu od 27,0 mil. kuna, treba izvršiti bez dodatnoga kreditnoga zaduženja, i to u visini od 76,8 mil. kuna.

U vezi sa zahtjevom sindikata i radnika za povećanjem plaća zauzeto je stajalište da je ono moguće ako se stvore mogućnosti ušteda na ostalim troškovima u poslovanju Društva, pogotovo što je već odluka o povećanju vrijednosti boda iz druge polovine 2003. godine zadužila 2004. godinu, pa je primjena te vrijednosti boda kroz cijelu godinu utjecala na rast troškova plaća u okviru planiranih rashoda.

Zbog svega navedenoga ukazala se potreba rebalansa Plana poslovanja i investiranja u 2004. godini. Sva spomenuta polazišta maksimalno su obuhvaćena u definiranim gospodarskim ciljevima u 2004. godini i to:

1. Osigurati gospodarenje šumama i šumskim zemljištem u RH na načelima potrajnosti tako da svojim aktivnostima i poslovanjem osiguraju jednostavnu i dio proširene biološke reprodukcije šuma u državnom vlasništvu obuhvaćenim šumskogospodarskim područjem.
2. Poduzeti potrebne mjere s ciljem da se što je više moguće smanje štete od sušenja i nevremena, te planski priznati i pokriti povećane troškove gospodarenja šumama.
3. Ekonomski pozitivno poslovati uz osiguranje sredstava za plaće zaposlenika sukladno kolektivnom ugovoru, te ostvarenje bruto akumulacije koja omogućuje održavanje supstancije Društva.
4. Osigurati financijsku stabilnost Društva i pozitivan neto efekt novčanoga tijeka iz poslovnih aktivnosti koji osigurava urednu otplatu dugoročnih kredita i novac za dugoročna ulaganja.
5. Povećati funkcionalnost dugotrajne materijalne imovine
6. Postupno rješavati pitanja neodgovarajuće strukture radne snage organizacije i poduzimanje konkretnih mjera

za povećanje proizvodnosti rada i ekonomičnosti poslovanja, ponajprije smanjivanjem troškova.

U svrhu izvršenja svih postavljenih planskih ciljeva u 2004. godini izvršene su određene organizacijske i kadrovske promjene. Najvećim dijelom to je uključivalo ekipiranje sa novim voditeljima uprava šuma podružnica, manjim promjenama rukovoditelja službi u Direkciji. Isto tako imenovana su i dva pomoćnika Uprave Društva i to Božidar Longin dipl.ing.šum. i Damir Cvrković dipl.ing.šum.

Revizorsko mišljenje, zbog kadrovskih promjena u revizorskoj tvrtci, dobiveno je tek u srpnju 2004. godine. Državna revizija je o obavljenoj kontroli poslovanja Društva podnijela izvješće u travnju 2005. godine kojim je i potvrdila dane podatke o poslovanju.

U 2004. godini jedne su pojave koje su utjecale na poslovanja Društva imale pozitivan učinak, a druge negativan. Najznačajnije su ove:

- Pojava velikih šteta od nevremena (vjetrolomi i vjetrolomice), neplanirano veliki intenzitet sušenja, prije svega jele i smreke ali i hrasta lužnjaka. U pojedinim UŠP sušenje je poprimilo razmjere kalamiteta. To rezultiralo povećanjem troškova iskorištavanja šuma, smanjenje vrijednosti drvene mase i velike štete u sastojinama.
- Slab urod žira smanjio je potrebe na pripremnim radovima za obnovu sastojina, čime je oslobođen dio sredstava BRŠ-a za sanaciju sušenja.
- Veći prihod od naplate sredstva OKFŠ-a, djelomice kao rezultat rasta gospodarske aktivnosti a djelomice kao rezultat napora uloženi u učinkovitiju naplatu.
- Utvrđivanje novoga cjenika drvnih sortimenata od studenog 2004. godine temeljem odluke Vlade RH o deregulaciji cijena konačno donesene u kolovozu 2004. godine.
- Izmjena plana investicija zbog sporosti procedure javne nabave i viših cijena u odnosu na planirane nabavne cijene

Prema Izvještaju o poslovanju za 2004. godinu sa zadovoljstvom ocjenjujem da smo uspjeli ostvariti niz zacrtanih mjera:

1. Financijski je rezultat poslovanja pozitivan i ostvarena je dobit u iznosu do 15,8 mil. kuna. To je ponajprije rezultat smanjenja troškova poslovanja oko 72,8 mil. kuna, uz zadržavanje značajnijih porasta izdataka za zaposlenike. Financijski je rezultat ostvaren i uz povećanje troškova amortizacije zbog investicijskih ulaganja u prethodnim godinama, te rezervacija po osnovi nenaplaćenih potraživanja i sudskih sporova zaposlenika da bi se što realnije iskazala bilanca Društva. Također je potrebno naglasiti da su prihodi ostvareni gotovo na istoj razini kao prošle godine, jer su izostali učinci ukidanja administrativnih cijena Uredbom o izmjeni Uredbe o izravnim mjerama kontrole cijena (NN,110104), koju je Vlada usvojila tek u kolovozu 2004. godine.
Nakon ove liberalizacije cijena u odnosu na zadržano nesređeno stanje u drvnj industriji trebalo je primijeniti postupni pristup u pogledu porasta cijena, a kod zaključivanja dugoročnih Ugovora zadržan je za sada rok plaćanja od 60 dana i poduzeto je niz aktivnosti za reguliranje dospjelih potraživanja i njihove naplate. Porast količinske prodaje oblovene kao skupljeg drvnog sortimenta amortiziran je padom prodaje ogrijevnoga drveta. Isto tako ostvareni su i veći troškovi za izdvajanje BRŠ u odnosu na prihode ostvarene ulaganjima u namjenske radove.,
2. Likvidnost je bitno poboljšana promatrano kroz tri stupnja likvidnosti, smanjene su neurednosti u isplatama plaća i dobavljačima, a smanjena je i stopa zaduženosti kao i kreditna zaduženost. Ista politika nastavljena je i u 2005. godini, te je Društvo uspjelo nakon nekoliko godina u svibnju ove godine vratiti gotovo sve kratkoročne kredite ugovorene u iznosu od 113,0 mil. kuna.
3. Investicijska ulaganja su smanjena, premda je izvršeno investiranje u iznosu od 66,0 mil. kuna iz vlastitih sredstava i to u prioritetna ulaganja u izgradnju prometnice, opremu, postrojenja, te naročito u informatizaciju Društva.
4. Usklađeni su i uspostavljeni suradnički odnosi sa sindikatom koji je prihvatio u prvom redu poslovan pristup Uprave Društva, tj. uvažena je činjenica da je isplata plaća zaposlenika u šumarstvu primjenom povećane vrijednosti boda, utvrđenoga krajem 2003. godine, rezultirala u porastu izdataka za plaće u cijeloj 2004. godini. U ukupnom povećanju izdataka za plaće povećana masa za isplatu s te osnove prepoznaje se, u odnosu na 2003. godinu kada je povećana vrijednost boda u primjeni bila samo djelom te godine, kao povećani prosjek vrijednosti boda za 6,16 % u odnosu na 2003. godinu. Broj zaposlenih po satima rada smanjen je prosječno za 2,1 % a smanjeni su i ostali materijalni izdaci. Za otpremnine radnicima utrošeno je 3,7 mil. kuna, tako da su ukupni izdaci za plaće povećani za 32,1 mil. kuna ili 4,43 %. Pozitivnim je ocijenjeno i povećanje materijalnih izdataka za uskrnicu primjenom Kolektivnoga ugovora, kao i briga Uprave da se sva materijalna prava (uskrnica, božićnica, regres, terenski dodatak) na vrijeme, isplaćuju. Na taj je način u Društvu sačuvan i socijalni mir.
5. Povećana je proizvodnja drvnih sortimenata ostvarenom količinom od 3 878 429 m³, koja je najveća od postojanja Hrvatskih šuma. Ostvarene količine veće su za 1 169 015 m³ od prosječno ostvarenih količina u razdoblju 1991.-1995. ili za 143 %, odnosno veće od proizvodnje za razdoblje 1996.-2000. godine za 708 409 m³ ili 122 %.

Proces restrukturiranja, kao jedan od važnih zadataka u 2004. godini u odnosu na postavljene ciljeve Vlade i resornoga ministarstva zadržao je svoj prioritet, s tim da je došlo do male promjene u dinamici provođenja.

Naime okosnica restrukturiranja bila je pokrenuti proces decentralizacije cijeloga sustava, jer postojeće jedinstveno trgovačko Društvo pokazuje niz nedostataka.

S obzirom na socijalno izuzetno osjetljivo pitanje koje zadire u sudbinu od 10 000 zaposlenih, gdje postoji bojazan tehnološkoga viška radnika, to se 2004. godina prvenstveno, više nego ijedna prethodna godina, iskoristila za izradu metodološkoga i kvantificiranoga sagledavanja stručnih podloga kojima se simuliralo poslovanje tih Društava za idućih 30 godina, kako bi se

donošenje tako krucijalnih odluka temeljilo na većoj realnosti i kako bi se maksimalno izbjegle eventualne pogreške preuranjenih aktivnosti i površnosti.

Tako velik posao obavljao je Odjel za upravljanje promjenama ustrojen pri Uredu Uprave Društva u ožujku 2004. godine, uz angažaman priznatih stručnjaka šumarske i ekonomsko-pravne znanosti sa određenih fakulteta.

Moram reći, da smo u tom pristupu imali izvanredno razumjevanje i potporu od resornoga ministarstva, kao i Predsjednika Vlade Republike Hrvatske.

Na pripremi akata za provedbu nacionalne šumarske politike i restrukturiranja HŠ d.o.o. Društvo je bilo izuzetno angažirano, a u tome posebno na izradi Zakona o šumama u koju svrhu je bilo osnivano i posebno povjerenstvo.

I na kraju, koristim priliku da se zahvalim svim prethodnicima, najbližim suradnicima, svim zaposlenicima, sindikatima i tijelima Društva, kao i resornom ministarstvu, stručnim i znanstvenim institucijama i HŠD -u koji su surađivali s Hrvatskim šumama u svim vođenim aktivnostima i bez kojih, kako u pogledu rada tako i razumjevanja, ne bi bilo moguće ostvariti sve navedene rezultate poslovanja u 2004. godini.

Koristim također prigodu da se zahvalim na suradnji i susretima sa stručnjacima iz drugih zemalja, koja zbog mojih obveza u 2004.g. nije bila na potrebnoj razini. U tome svakako želim istaći važnost održane "8. konferencije generalnih direktora srednjeeuropskih državnih šuma" održane u razdoblju od 18. do 21. listopada 2004. godine u gradu Krakow u Poljskoj.

U sljedećim godinama svakako će se ti odnosi međusobne stručne suradnje i izmjene iskustava sa stranim stručnjacima povećati, kako vezao na obostrane interese, tako vezano na prisutne procese globalizacije.

"Uspjeli smo!"

D

ana 15. siječnja 2004. godine Odlukom Vlade Republike Hrvatske Petar Čobanković, dipl.ing.agr., ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske imenovan je za zastupanje Vlade Republike Hrvatske u Skupštini HRVATSKIH ŠUMA društva s ograničenom odgovornošću.

Tijekom 2004. godine Skupština Društva održala je šest sjednica. Na sjednicama Skupštine neprekidno se pratilo ostvarivanje Plana poslovanja i rezultati poslovanja. Raspravljalo se o poslovnoj politici Društva i mjerama za poboljšanje rada Društva.

Skupština je odlučivala o pitanjima koja su određena Izjavom o ustroju društva Hrvatske šume d.o.o. Mijenjane su odredbe Izjave o ustroju (najznačajnija je ona kojom se određuje da Upravu Društva čini jedan član, i to direktor, umjesto dotadašnjega rješenja da Upravu Društva čine jedan do tri člana). U 2004. godini donesena je odluka o opozivu gospodina Željka Ledinskioga, dipl.ing.šum., s dužnosti predsjednika Uprave, a potom i s dužnosti člana Uprave Društva. Prihvaćena je ostavka člana Uprave gospodina Branka Štulića, dipl.oec. Gospodin mr. sc. Darko Beuk imenovan je za predsjednika Uprave, a nakon izmjene Izjave o ustroju društva Hrvatske šume d.o.o. (kojom je određeno da se Uprava sastoji od jednoga člana, tj. direktora) i za člana Uprave Društva.

Odlukom od 10. veljače 2004. godine opozvano je četvero članova Nadzornoga odbora Društva, te na njihovo mjesto izabrano novih četvero članova.

Skupština je donijela odluke:

- Odluka o usvajanju financijskih izvješća Društva i načinu pokrivanja gubitka za 2003. godinu,
- Odluka o usvajanju popisa imovine i obveza HŠ d.o.o. sa stanjem na dan 31. 12. 2003. godine,
- Odluka o davanju razrješnice članovima Uprave i Nadzornoga odbora,
- Odluke od strateške važnosti: Odluka o uvjetima i načinima prodaje proizvoda i usluga u HŠ d.o.o. za 2004. godinu, Pravilnik o prodaji stanova u vlasništvu HŠ d.o.o., Pravilnik o financiranju radova biološke reprodukcije šuma sredstvima naknade OKFŠ-a, Odluka o prodaji službenih vozila u vlasništvu HŠ d.o.o.

Donesen je i niz temeljnih akata o gospodarenju šumama i šumskim zemljištima – godišnji planovi gospodarenja, programi za gospodarenje šumama, te redovite i izvanredne revizije osnova gospodarenja.

Raspolagalo se dionicama u vlasništvu HŠ d.o.o.

Donesena je odluka o prestanku trgovačkoga društva u vlasništvu HŠ d.o.o. – HRVATSKE ŠUME TOURS d.o.o., putničke agencije iz Zagreba.

Skupština je raspravljala o posljedicama elementarne nepogode – sušenju i propadanju jele i smreke na području podružnica uprava šuma Gospić i Senj. Donesene su i odluke o dodjeli pomoći i promidžbi Hrvatskih šuma d. o. o.

Hrast lužnjak
(*Quercus robur*),
star preko 200 godina,
okolica Oroslavlja

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor HŠ d.o.o. broji sedam članova. Do 11. veljače 2004. godine dužnost su članova Nadzornoga odbora obnašali:

- mr.sc. Božidar Pankretić, dipl.ing.agr.
- Juro Bajić, dipl.oec.
- prof.dr.sc. Ivo Banac
- Čedomir Dunato
- prof.dr.sc. Ivica Grbac
- Željko Pecek, dipl.ing.
- prof.dr.sc. Zvonko Seletković

Od 11. veljače 2004. godine, odlukom Skupštine Društva, Nadzorni odbor radi u ovom sastavu:

- Josip Bartolčić, dipl.ing.šum. (izabran za predsjednika Nadzornoga odbora 2. travnja 2004)
- dr.sc. Milan Oršanić (izabran za zamjenika predsjednika Nadzornoga odbora 2. travnja 2004)
- Ivica Čeme, dipl.oec.
- mr.sc. Božidar Pankretić
- prof.dr.sc. Joso Vukelić
- prof.dr.sc. Zvonko Seletković.

Za predstavnika radnika HŠ d.o.o. u Nadzornom odboru (član Nadzornoga odbora), prema odluci Glavnoga radničkoga vijeća Društva, izabran je Vlatko Kuterovac, dipl. ing. šum.

Nadzorni odbor HŠ d.o.o. u poslovnoj 2004. godini održao je osam sjednica.

Na sjednicama se raspravljalo u prvom redu o poslovnoj politici i drugim pitanjima od interesa za vođenje poslova Društva, o rentabilnosti poslovanja Društva, a posebice o rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala, o prihodima i rashodima Društva, te o poslovima koji bi mogli biti važni za rentabilnost poslovanja i likvidnost Društva. Raspravljanje o navedenome obuhvaćalo je kako društvo majku u koncernu, tako i društva koncerna koja su u vlasništvu HŠ d.o.o. Redovito se raspravljalo o mjesečnim, tromjesečnim, polugodišnjim i devetomjesečnim financijskim izvješćima Društva i društava u vlasništvu HŠ d.o.o. za 2004. godinu.

Nadzorni je odbor davao prethodnu suglasnost na:

- donošenje Odluke o uvjetima i načinima prodaje proizvoda i usluga u HŠ d.o.o. za 2004. godinu.
- donošenje Plana poslovanja za tekuću godinu.

Nadzorni je odbor donosio i Odluke o predmetima davanja prethodne suglasnosti Upravi Društva na pribavljanju, otuđivanju i opterećivanju nekretnina Društva.

Nadzorni je odbor redovito pratio stanje zaposlenih u HŠ d.o.o. i davao Upravi Društva prethodnu suglasnost na Plan obrazovanja. Nadzorni je odbor pratio naturalno i financijsko ostvarivanje plana poslovanja. Također je kontrolirao utrošak sredstava s osnova naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma.

U okviru rasprave o prijedlogu Plana poslovanja za 2005. godinu Nadzorni je odbor Upravi Društva dao zadatak da se izradi analiza poslovanja podružnica uprava šuma koje u 2005. godini planiraju poslovati negativno, uz koju analizu treba predložiti i mjere radi poboljšanja rada tih podružnica.

Nadzorni je odbor pratio ostvarivanje Plana prodaje proizvoda i usluga te naplatu dospjelih potraživanja.

Uz izvješća o rezultatima poslovanja Nadzorni je odbor informiran o odlukama Uprave Društva o utvrđivanju i primjenjivanju mjera za poboljšanje rada Društva (povećanje prihoda, racionalizacija svih troškova poslovanja, unutarnji nadzor, primjena svih mjera radi bolje naplate potraživanja od kupaca).

Nadzorni je odbor primao na znanje izvješća o predmetima iz osiguranja imovine i osoba u Društvu za razdoblje od 2004. do 2006. godine.

Članovi Nadzornog odbora s desna na lijevo;

1. prof.dr.sc. Joso Vukelić
2. dr.sc. Milan Oršanić
3. Ivica Čeme, dipl.oec.
4. mr.sc. Božidar Pankretić
5. Josip Bartolčić, dipl.ing.šum.
6. prof.dr.sc. Zvonko Seletković
7. Vlatko Kuterovac, dipl.ing.šum.

P

pravilnikom o ustroju i radu Službe za internu reviziju i kontrolu (u daljnjem tekstu: Služba) u Hrvatskim šumama d.o.o. od 27. 5. 1994. godine, te njegovim izmjenama od 18. 3. 1999. godine i od 2. 4. 2001. godine internu reviziju i kontrolu u Društvu obavlja Služba utemeljena organizacijski u Direkciji, koja za svoj rad odgovara direktoru i Nadzornomu odboru Hrvatskih šuma d.o.o. Zadaci Službe također su uređeni istim pravilnikom.

Radi jedinstvenoga pristupa i obuhvatnosti revizijskih nalaza, te jedinstvenoga izvještavanja, uzimajući u obzir specifičnost svakoga pojedinoga slučaja, primjenjuje se izrađena vlastita metodologija interne revizije poslovanja.

Služba poslove obavlja po godišnjem programu i tromjesečnim planovima, na zahtjev Nadzornoga odbora, direktora, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, te na osnovi potpisanih i anonimnih prijava.

U Programu rada internoga nadzora SIRC-a obuhvaćene su revizija i kontrola poslovnih područja: šumarske, ekonomsko-financijske, informatičke i pravne funkcije poslovanja Društva.

Za 2004. godinu po radnim nalogima obavljeno je 87 revizija i kontrola i to slijedeće strukture: po godišnjem programu rada 72,41 %, po zahtjevu službi direkcije, UŠP 14,94%, po zahtjevu uprave Društva 2,30 %, po zahtjevu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva 2,30 %, potpisanim prijavama 2,30 % i po anonimnim prijavama 5,75 %. Rad stručnih suradnika po radnim nalogima u većini slučajeva odvijao se samostalno, a manje u timovima.

Nakon svakoga izdanoga radnoga naloga obavljen je revizijski uvid, o čem je načinjen revizijski zapisnik – izvješće, nalaz i izraženo mišljenje. S revizijskim nalazom i mišljenjem upoznat je direktor, nadležne službe u Direkciji Društva i uprave šuma podružnice. Na temelju revizijskih zapisnika u kojima su utvrđeni propusti, nepravilnosti i nezakonitosti zatražena su očitovanja od odgovornih osoba, te su predložene mjere kako bi se svi utvrđeni nedostaci otklonili i pojačali sustavi unutarnjih kontrola.

Revizijskim zapisnicima osigurane su potrebne pretpostavke za poduzimanje i izricanje radnopravnih mjera protiv odgovornih osoba pred nadležnim institucijama radi zaštite imovine Društva.

Trešnja divlja
(*Prunus avium*)

H

hrvatske šume d.o.o pravni su sljednici bivših gospodarstava koja su za svoga postojanja zapravo poslovala po načelima trgovačkih društava. Neovisno o rascjepkanosti na više ili manje pravnih subjekata, potrebno je istaknuti vrlo važno obilježje za cijelu hrvatsku šumarsku struku. Naime, riječ je o struci oslonjenoj na dugu znanstveno-stručnu tradiciju, o struci vjernoj temeljnim gospodarskim načelima.

Izmjenama i dopunama Zakona o šumama u listopadu 1990. godine odlukom Sabora Republike Hrvatske 5. listopada nastaje javno poduzeće "Hrvatske šume" p.o. Zagreb od bivših 11 šumskih gospodarstava i SIZ-ova šumarstva RH te preuzimanjem imovine zaposlenika LŠG Jelena iz Beograda na području Baranje.

Svrha osnivanja jedinstvenoga javnoga poduzeća bila je uspješno gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u državnom vlasništvu.

Takvo se opredjeljenje tijekom rata i nakon njega pokazalo mudrim jer nigdje na radno dostupnom dijelu šuma nisu narušena temeljna načela gospodarenja šumama, niti su narušeni standardi uzgajanja i zaštite šuma.

Jedinstveno poduzeće omogućilo je sanaciju i gospodarski oporavak šuma nakon Bljeska i Oluje.

Međutim, redovito gospodarenje šumama još uvijek nije moguće na miniranim šumskim zemljištima i u šumama. Ukupno su minirane 162 tisuće hektara. Na miniranim područjima nalazi se 20,4 milijuna m³ drvene zalihe, a propisani 10-godišnji etat iznosi 3,3 milijuna m³.

Maslina
(*Olea europaea*),
simbol mira između Boga i čovjeka.

Maslina u Kaštel Štafiliću (kod Splita), opsega 6 m, u korijenovu vratu 10,4 m, stara je 1500 godina.

Hrvatska je 1955. godine obilježila Europsku godinu zaštite prirode, a pokrenut je i postupak upisa masline na popis svjetske prirodne baštine pri UNESCO-u.

The Olive (*Olea europaea*), a Symbol of Peace between God and Man

The olive tree in Kaštel Štafilić, near Split, is 1500 years old with a trunk circumference of 6 m and root collar circumference of 10.4 m.

In 1995 Croatia celebrated the European Nature Conservation Year and the procedure to register the olive tree in the UNESCO World Nature Heritage catalogue was initiated.

Ključni razlog za osnivanje jedinstvenoga poduzeća bila je činjenica što se kroz takvo poduzeće moglo osigurati gospodarenje šumama i šumskim zemljištima na načelima potrajnosti, prirodnosti, proizvodnosti drvene tvari i općih dobara, biološke raznolikosti i zaštite šuma na cijelom području Republike Hrvatske.

Održavanje, zaštita i obnova šuma na cijelom šumskom području bili su mogući osnivanjem internih jedinstvenih fondova za biološku reprodukciju (JBR – jednostavna biološka reprodukcija i PBR – proširena biološka reprodukcija) na razini poduzeća. Ustanovljavanjem fondova za financiranje općekorisnih funkcija šume (OKFŠ) na osnovi članka 70. Zakona o šumama (ZOŠ) osiguran je razvoj šumarstva i na području krša. Na njemu su najviše sredstvima iz toga fonda dosad obavljani mnogi radovi, osobito u izgradnji protupožarne infrastrukture i pošumljavanja.

I novi prijedlog izmjena Zakona o šumama, koji je u fazi donošenja u 2005. godini, zadržao je za sada obvezatnost formiranja internih jedinstvenih fondova za biološku reprodukciju i fonda za financiranje općekorisnih funkcija šuma.

Trgovačka društva u vlasništvu Hrvatskih šuma d.o.o.

Hrvatske šume d.o.o. su jedini osnivač i vlasnik nekoliko trgovačkih društava, i to:

1. Društva koja posluju kao samostalni gospodarski subjekti:

- DRVNA GALANTERIJA d.o.o. za proizvodnju i trgovinu, Vrbovsko, Pilanska 3
- AMBALAŽA d.o.o. za proizvodnju i trgovinu, Lanišće, Lanišće bb
- KAMENOLOM KRAŠIĆ d.o.o. za proizvodnju, trgovinu i prijevoz, Krašić, Medvendra 18
- HRVATSKE ŠUME CONSULT d.o.o. za poslovno savjetovanje u šumarstvu i lovstvu, građenje, projektiranje i nadzor, Zagreb, Lj. F. Vukotinovića 2

2. Društva koja su promijenila status - likvidacijski postupak:

HRVATSKE ŠUME TOURS d.o.o. putnička agencija, Zagreb, Lj. F. Vukotinovića 2

3. Društvo koje je u međuvremenu prestalo raditi dana 8. 4. 2004.

- FAZANERIJA PESKI d.o.o. za turizam i trgovinu, Đurđevac, Pustara bb.

Preustroj iz javnoga u trgovačko poduzeće

Temeljem novih izmjena Zakona o šumama (NN, 52/90, 5/91) Hrvatske šume p.o. Zagreb preustrojene su u trgovačko društvo Hrvatske šume, društvo s ograničenom odgovornošću. Dana 8. travnja 2002. godine na Trgovačkom sudu u Zagrebu i službeno je proveden upis Društva.

U sastavu Društva osnovano je 16 uprava šuma podružnica, koje su također upisane u sudski registar.

Osnivač Društva i jedini član Društva je Republika Hrvatska.

Temeljni kapital Društva upisan u registar u iznosu od 1 171,7 mil. kuna bez vrijednosti šuma i šumskoga zemljišta, koji u novom ustroju ne čini temeljni kapital.

U skladu sa zakonskim odredbama ustrojena su tri nova tijela Društva: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Društva.

Najviši akt Društva, koji je zamijenio Statut "Hrvatskih šuma" p.o., jest Izjava o ustroju d.o.o. Hrvatske šume.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 15. siječnja 2004. godine određeno je da Petar Čobanković, dipl.ing.agr., ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, zastupa Vladu Republike Hrvatske u Skupštini Hrvatskih šuma d.o.o.

Odlukom Vlade Republike od 10. veljače 2004. za novoga predsjednika Uprave Društva imenovan je mr.sc. Darko Beuk, a Odlukom Skupštine Društva od 9. srpnja 2004. mr.sc. Darko Beuk imenovan je direktorom Društva.

Prvi konkretni potez u restrukturiranju Hrvatskih šuma d.o.o. načinjen je u ožujku 2004. godine ustrojem Odjela za upravljanje promjenama pri uredu Uprave Društva. Glavni je zadatak toga odjela bio pripremiti podloge za utvrđivanje okvira djelovanja i gospodarskih mogućnosti pojedinih dijelova Društva kroz simulaciju poslovanja za razdoblje od 30 godina unaprijed.

Pri tome su po upravama šuma podružnicama kao temeljni elementi za ove podloge na rashodovnoj strani uzeti dugoročni propisi svih osnova gospodarenja gospodarskom jedinicom kao nužni zadaci i poslovi koji se u okviru gospodarenja šumama moraju obaviti, a prihodovna se strana temelji na projektiranim prosječnim godišnjim etatima za razdoblje od sljedećih 30 godina i višegodišnjoj planiranoj strukturi neto mase te cijenama ostvarenima u proteklom petogodišnjem razdoblju. Na taj je način simuliran prosječni godišnji poslovni rezultat buduće ustrojne jedinice za gospodarenje šumama od primarnoga gospodarskoga značenja (tzv. gospodarske šume).

Ključne akcije i ciljevi

Šumarstvo se zbog svojih posebnosti značajno razlikuje od ostalih gospodarskih djelatnosti, poglavito zbog dvojnosti interesa infrastrukture i poduzetništva, ekologije i ekonomije, općega i lokalnoga interesa i ostalih posebnosti.

Stoga se u njegovu organiziranju na svim razinama trebaju poštivati i primjenjivati suvremena organizacijska načela te sva dosad stečena dragocjena iskustva koja teže održavanju ili povećanju gospodarske učinkovitosti, ali i ekološko-biološke stabilnosti i cjelovite zaštite ekosustava.

U samom činu restrukturiranja HŠ d.o.o. trebaju se istodobno respektirati dva bitna, a kratkoročno gledajući često i suprotstavljena čimbenika organizacije:

- a) potrebe koje proizlaze iz zakonitosti načela šumarske struke i prirodnih značajki šumarstva, stanja šuma i šumskih zemljišta te njihova općega i posebnoga značenja za društvo
- b) ekonomsko-financijsko stanje HŠ d.o.o. i ostalih poduzetnika u djelatnosti šumarstva te u komplementarnim djelatnostima, kao i stvarne mogućnosti samofinanciranja i opravdane mogućnosti sufinanciranja.

Realna rješenja treba tražiti uravnoteženjem oba realna čimbenika, to znači da treba postaviti takvu racionalnu i učinkovitu organizaciju koja će:

- 1) u obavljanju osnovne zadaće, tj. u uzgoju i zaštiti šuma tražiti minimalne troškove i izdatke
 - 2) u djelatnosti iskorištavanja maksimalizaciju marže odnosno razlike između vrijednosti prodaje proizvoda, usluga i troškova u djelatnosti iskorištavanja šuma.
- To se razumljivo mora događati u okvirima sječnih mogućnosti – etata.
- 3) U poslovnim aktivnostima težiti ostvarivanju što većega novčanoga tijeka.

Sve drugo treba biti podvrgnuto tim ciljevima.

Restrukturiranje HŠ d.o.o. treba se temeljiti na razvojnim ciljevima šumarstva i strategiji razvoja šumarstva, a organizacijska rješenja trebaju biti u funkciji te strategije i razvojnih ciljeva. Također restrukturiranje Društva mora se temeljiti na potrebi povećanja svekolike uspješnosti poslovanja koje ne smije biti u suprotnosti ni na teret kakvoće i opsega obavljanja temeljnih zadaća potrebnoga i održivoga gospodarenja šumama.

Restrukturiranje se također mora temeljiti na ovodobnosti cjelokupnoga gospodarskoga, socijalnoga i političkoga okružja, suglasju s regionalnim očekivanjima, ali i sa spojivošću sa sustavima budućih međunarodnih nadležnosti. Nužnost takva svekolikoga okruženja svih relevantnih čimbenika čini posao složenijim i zahtjevnijim te ne dopušta brzopleta, neproverjena i nasumična rješenja.

Stoga je postavljen ovaj cilj restrukturiranja: za gospodarenje državnim šumama potrebno je ustrojiti uspješno i radno učinkovito trgovačko društvo koje će biti gospodarski prilagodljivo te poslovno dinamično u odnosima s partnerima, te

koje u potpunosti može obaviti svoje temeljne zadaće.

Potrebno je provesti decentralizaciju nadležnosti i odgovornosti kako bi se povisila radna motivacija i zainteresiranost za što boljim i uspješnijim radom. To dakako razumijeva i ostvarivanje određenih poticaja, u materijalnom smislu, koji moraju ovisiti o radnim rezultatima – ostvarenima uštedama i povećanjem prihoda. Zbog toga se mora što prije uspostaviti sustav za objektivno vrednovanje uspješnosti poslovanja i radne učinkovitosti na razini HŠ d.o.o.

Da bi se ostvarili uvjeti za uspješan preustroj, mora se povisiti i ukupna gospodarska učinkovitost. Mjere koje treba poduzeti u tu svrhu mogu se razvrstati u tri temeljne skupine:

1) poboljšanje učinkovitosti poslovanja:

- . uvođenje poslovnoga planiranja i budžetiranja u cijeloj grupi
- . poboljšanje učinkovitosti poslovnih procesa
- . smanjivanje izravnih troškova
- . smanjivanje općih troškova
- . poboljšanje učinkovitosti nešumarskih djelatnosti
- . poboljšanje učinkovitosti upravljačke podrške
- . utvrđeni višak osoblja rješavati preusmjerenjem k aktivnostima koje će preustrojem dati nove profitabilne učinke
- . privatizacija neprofitabilnih sporednih aktivnosti

2) Usredotočenost na tržište:

- . uvođenje sustava prodaje na otvorenom tržištu
- . razvijanje i jačanje markentiške uloge
- . partnerstvo i potpora domaćemu drvoprerađivačkomu sektoru
- . usredotočenje na kupce
- . poboljšanje usluga kupcima

3) Usredotočenost na prihod:

- . povećanje prihoda od drva
- . povećanje prihoda od nedrvnih proizvoda i usluga
- . prepoznavanje i vrednovanje novih poslovnih prilika
- . pronalaženje novih profitabilnih poslova

SKUPŠTINA

Petar Čobanković, dipl.ing.agr.

NADZORNI ODBOR

Josip Bartolčić, dipl.ing.šum.

Predsjednik

DIREKCIJA**URED UPRAVE**

mr.sc. Darko Beuk, dipl.ing.šum. - član Uprave - direktor

Božidar Longin, dipl.ing.šum. - pomoćnik Uprave

Damir Cvrković, dipl.ing.šum. - pomoćnik Uprave

Brigita Maletić, dipl.iur. - predstojnik Ureda Uprave

PROIZVODNA SLUŽBAMladen Stunjski, dipl.ing.šum.
rukovoditelj Proiz. službe za preborne i
mediteranske službe
Željko Sučić, dipl.ing.šum.
rukovoditelj Proiz. službe
za jednodobne šume**KOMERCIJALNA SLUŽBA**Petar Milinković, dipl.ing.šum.
rukovoditelj**PLANSKA I ANALITIČKA SLUŽBA**Ivan Hodić, dipl.ing.šum.
rukovoditelj**SLUŽBA RAZVOJA**mr.sc. Željko Tomašić,
dipl.ing.šum.
rukovoditelj**SLUŽBA ZA UREĐIVANJE ŠUMA**mr.sc. Ivica Milković, dipl.ing.šum.
rukovoditelj**SLUŽBA ZA EKOLOGIJU**mr.sc. Petar Jurjević, dipl.ing.šum.
rukovoditelj**SLUŽBA ZA LOVSTVO**Ivan Tarnaj, dipl.ing.šum.
rukovoditelj**PRAVNA, KADROVSKA I****OPĆA SLUŽBA**
Danko Kralik, dipl.iur.
rukovoditelj**FINANCIJSKA SLUŽBA**Biserka Marković, dipl.oec.
rukovoditelj**RAČUNOVODSTVENA SLUŽBA**mr.sc. Vlado Đurašin, dipl.oec.
rukovoditelj**INFORMATIČKA SLUŽBA**Ivica Nikolić, dipl.ing.šum.
rukovoditelj**IMOVINSKOPRAVNA
SLUŽBA**Ljerka Kobelja, dipl.iur.
rukovoditelj**SLUŽBA ZAŠTITE NA RADU**Perica Frković, dipl.ing.
rukovoditelj**SLUŽBA INTERNE REVIZIJE I
KONTROLE**Krešimir Štimac, dipl.ing.šum.
rukovoditelj**NADZORNA STANICA ZA EKOLOŠKU
PROIZVODNJU**mr.sc. Jadranka Roša, dipl.ing.šum.
voditelj**PUTNIČKA AGENCIJA HŠ
TOURS**Vesna Poljak, dipl.oec.
voditelj**UPRAVE ŠUMA PODRUŽNICE****UŠP VINKOVCI**Zvonimir Mišić, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP OSIJEK**Dragutin Vračević, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP NAŠICE**Davorin Fekete, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP POŽEGA**Marijan Aladrović, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP BJELOVAR**Stjepan Ivezić, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP KOPRIVNICA**Mirko Kovačev, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP ZAGREB**mr.sc. Stjepan Petreš, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP SISAK**Zvonko Rožić, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP KARLOVAC**Zoran Sabljarić, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP OGULIN**Mano Stipetić, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP DELNICE**Herman Sušnik, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP SENJ**Jurica Tomljanović, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP GOSPIĆ**Damir Čanić, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP BUZET**Marjlan Marečić, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP SPLIT**mr.sc. Ivan Leko, dipl.ing.šum.
voditelj**UŠP NOVA GRADIŠKA**Mladen Sertić, dipl.ing.šum.
voditelj**ŠUMARIJE (169)****RADNE JEDINICE (17)**

Pregled uprava šuma - podružnica i šumarija

Hrvatske šume d.o.o. posluju puetm 16 uprava šuma podružnica i 169 šumarija.

U grupi Hrvatske šume 31. prosinca 2004. godine bilo je zaposleno 9 179 radnika, od kojih u Hrvatskim šumama d.o.o. 9 113, a u kćerima Društva 46 radnika.

U 2004. godini broj zaposlenih u grupi HŠ d.o.o. ima daljnju tendenciju pada kao i u protekle tri godine.

To smanjenje zaposlenih u 2004. godini rezultat je većinom sporazumnoga raskida ugovora o radu. Za otpremnine je isplaćeno 3,7 mil. kuna.

Broj zaposlenika

Hrvatske šume d.o.o. zbog prirode poslova u šumarstvu iskazuju potrebu za angažiranjem većega broja radnika na sezonskim poslovima. Najveći se broj radnika na određeno vrijeme, njih preko 2000, angažira u ljetnim mjesecima (srpanj i kolovoz).

Kretanje broja zaposlenih u grupi Hrvatske šume

Godina	Broj radnika
1998.	9 750
1999.	9 918
2000.	9 991
2001.	9 642
2002.	9 311
2003.	9 280
2004.	9 179

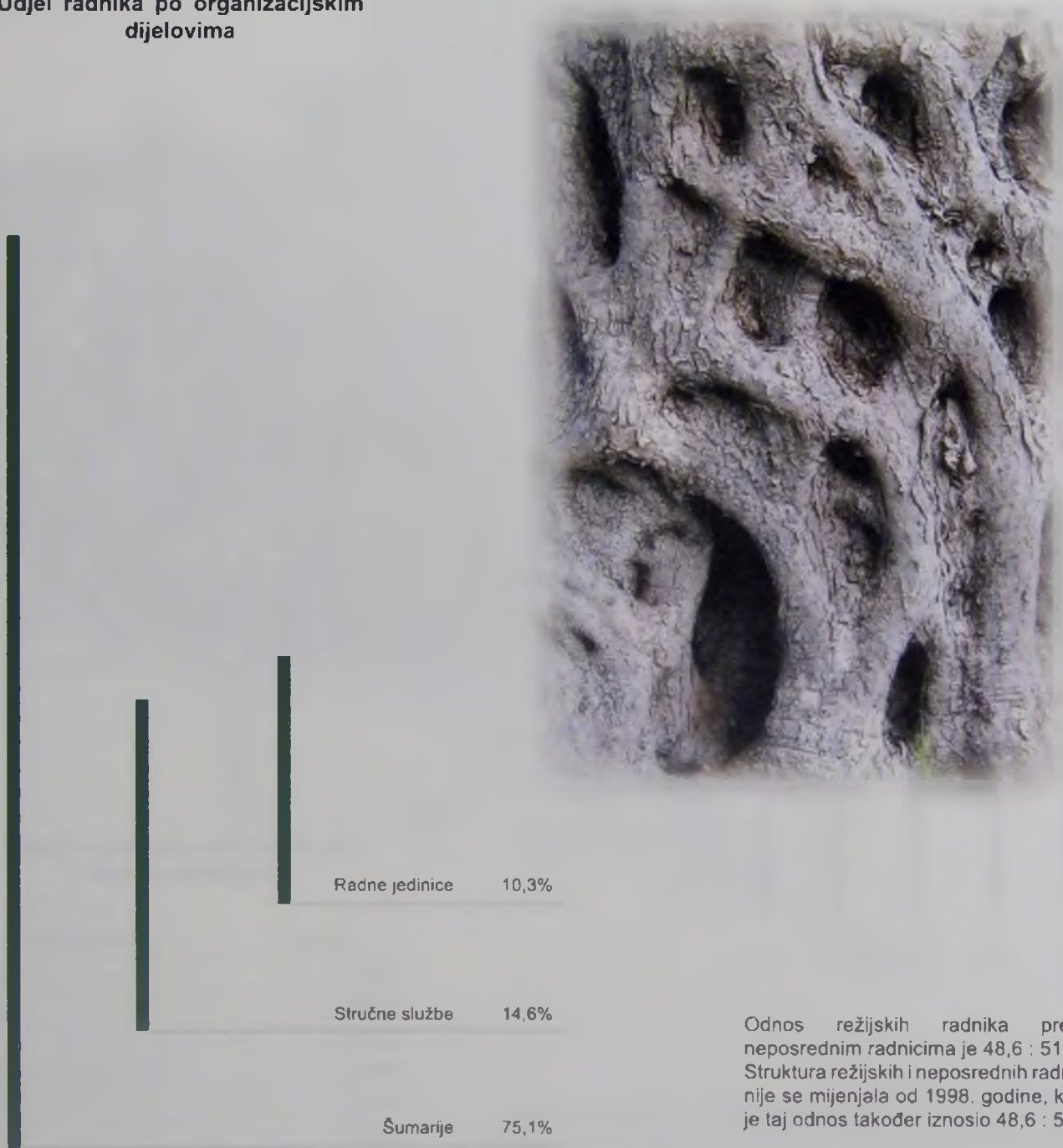
Zaposlenici na određeno vrijeme
(mjesečni prosjek)

Godina	Broj radnika
1998.	638
1999.	625
2000.	741
2001.	586
2002.	633
2003.	1 436
2004.	1 409

Struktura zaposlenih

Kategorija zaposlenih	Radne jedinice	Šumarije	Stručne službe	n	%
režijski radnici	245	2 939	1 253	4 437	48,6
stručno osoblje	133	2 376	683	3 192	35,0
pomoćno osoblje	112	563	570	1 245	13,6
neposredni radnici	700	3 916	80	4 696	51,4
proizvodni radnici	649	3 766	-	4 415	48,3
pomoćni radnici	51	150	80	281	3,1
HŠ d.o.o.	945	6 855	1 333	9 133	100
%	10,3	75,1	14,6	100	

Udjel radnika po organizacijskim dijelovima

Izobrazba i naobrazbena struktura zaposlenih

U Hrvatskim šumama d.o.o. rade 3 doktora znanosti, 58 magistara znanosti, 17 magistara specijalista. Zaposlena su 1 172 diplomirana inženjera šumarstva, što je 12,8 % zaposlenih, te 1 807 šumarskih tehničara i 1 771 šumski radnik sjekač.

Na različitim oblicima stručnoga osposobljavanja bilo je 1 310 radnika. Za poslove na sječi i izradi stručno je osposobljeno 267 radnika, a za rad sa šumskim traktorima 54 radnika.

HŠ d.o.o. iz humanitarnih pobuda školuje ukupno 128 djece stradalih i umrlih radnika i 5 najboljih studenata Šumarskoga fakulteta.

U okviru Vladina projekta "Za hrvatsku pismenost: put do željene budućnosti" HŠ d.o.o. su organizirale doškolovanje radnika s nezavršenom osnovnom školom. Prvi obrazovni ciklus završilo je 157 radnika.

Struktura zaposlenih po stručnoj spremi

VŠS 2,2%

VSS 15,4%

NSS 34,5%

SSS 47,9%

Zaštita na radu

Hrvatske šume d.o.o. obavile su u 2004. godni sve poslove koji kao obveza proizlaze iz Zakona o zaštiti na radu (NN, 59/96) i Pravilnika o zaštiti na radu Društva.

U 2004. godini od ukupnoga broja zaposlenih ozlijeđenih je zaposlenika bilo 463. Zbog ozljeda broj izgubljenih radnih dana iznosio je 15 403.

Efektivni sati rada ostvareni su u iznosu od 15 292 168, a obavljena sječa iznosila je 3 300 150 m³.

Indeks učestalosti broja ozlijeđenih u odnosu na ostvarene efektivne sate rada na razini Društva iznosi 27,83.

Pregled ozljeda po težini i učestalosti

Uprava šuma	Broj ozlijeđenih	Br. izgubljenih radnih dana	Ostvareni efektivni sati rada	Izvršena sječa u m ³	Indeks učestalosti
Vinkovci	64	1 630	1 651 377	345 552	38,76
Osijek	32	609	889 090	169 800	35,99
Našice	56	1 958	1 078 904	267 398	52,00
Požega	18	753	641 545	116 697	28,05
Bjelovar	70	3 099	2 086 422	307 238	33,55
Koprivnica	41	818	1 245 222	261 163	32,92
Zagreb	24	914	1 123 553	161 754	21,36
Sisak	15	373	581 611	104 932	25,79
Karlovac	15	496	127 844	201 660	7,82
Ogulin	17	955	975 218	153 278	17,43
Delnice	15	1 151	1 386 951	418 737	10,81
Senj	10	271	211 891	127 782	47,19
Gospić	28	658	1 031 793	329 017	27,13
Buzet	4	62	342 197	25 030	11,68
Split	7	164	924 592	5 280	7,57
N. Gradiška	47	1 492	993 958	304 832	47,29
UKUPNO	463	15 403	15 292 168	3 300 150	27,83

Struktura ozljeda s obzirom na mjesto događanja je ovakva: na radu 112 458 sati, na putu do posla i natrag 3 384 sati, na službenom putu 600 sati.

Iznos ukupne isplaćene naknade (bruto) iznosi u 2004. godini 280,7 mil. kuna, od čega se na ozljede na radu odnosi 280,7 mil. kuna, a na isplaćene naknade zbog profesionalnih bolesti i oštećenja na radu (8 oboljelih) 8,6 mil. kuna.

Ugovaranje osiguranja imovine i osoba u 2004. godini provedeno je sukladno višegodišnjemu ugovoru o osiguranju imovine i osoba sklopljenim s Croatia osiguranjem d.d. Zagreb.

Prema tom ugovoru određeno je ugovaranje ovih vrsta osiguranja:

1. Osiguranje imovine (požar i druge opasnosti na građevinskim objektima i opremi, provalna krađa i razbojstvo – prvi rizik, te ostala osiguranja – lom stroja i poplave). Kod ovoga osiguranja nastavljen je trend smanjivanja premije osiguranja (179 748 kuna), što je posljedica ugovaranja smanjenih premijskih stopa i kontrole primjene tih stopa na policama.

Ukupna premija kod osiguranja imovine iznosi 492 929 kuna, a za 21 riješenu od 25 prijavljenih šteta naplaćeno je 154 544 kuna odštete (31,35 % od ukupne premije).

2. Osiguranje osoba (kolektivno kombinirano osiguranje od posljedica nezgode, osiguranje sudionika lova od nezgoda, osiguranje od autonezgode vozača i putnika u našem vozilu, te osiguranje naknade plaće za bolovanje nakon ozljede na radu i profesionalne bolesti na teret poslodavca dana). Zbog novougovorenoga osiguranja povrata naknade plaće za vrijeme bolovanja od 1.7.2004. premija je povećana za 914 686 kuna, a naplaćene odštete veće su za 30 850 kuna u odnosu na 2003.

Ukupna je premija za osiguranje osoba 2 321 925 kuna, a za riješene 393 (od 527 ili 75 %) nezgode naplaćene su 2 309 272 kune (99,45 %).

3. Osiguranje vozila (osiguranje autoodgovornosti – obvezno osiguranje za štete prema trećima, autokasko, te osiguranje autoodgovornosti i autokaska prema ugovoru o leasingu). I kod ovih osiguranja smanjena je premija za 920 005 kuna, što je posljedica ugovorenoga bonusa kod autoodgovornosti od 30 % na 50 % za sva vozila. Najmanje je šteta kod ovih osiguranja (52 štete), pa je za riješenih 46 šteta naplaćeno 336 477 kuna, što je tek 9,44 % u odnosu na ukupnu premiju za osiguranja vozila. Inače, samo premija osiguranja autoodgovornosti iznosi 3 661 115 kuna, što je 39 % od premije svih osiguranja imovine i osoba.

k u n u
naplaćeno

Ukupna premija za osiguranje vozila iznosi 4 664 061 (za 920 005 kuna manje nego u 2003.), a za 63 (od 70) šteta je 561 499 kuna (12,04 %).

4. Osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti (osiguranje od javne odgovornosti za štete iz djelatnosti prema trećim osobama, osiguranje od odgovornosti prema svojim radnicima kao trećim osobama i odgovornosti za štete na poljoprivrednim kulturama i motornim vozilima prema trećima). Ta su osiguranja ugovorena od 1. srpnja 2004. godine, pa se još ne mogu usporediti, ali se već mogu uočiti određena kretanja. Ukupna premija iznosila je 1 863 256 kuna, a od 538 prijavljenih šteta riješeno je 496 i naplaćeno 1 204 025 kuna (64,62 %). Najbolji rezultat ima osiguranje odgovornosti za štete na poljoprivrednim kulturama i motornim vozilima: premija iznosi 578 467 kuna, a od 534 prijavljene štete riješeno je 494 (92 %) i naplaćeno 1 186 941 kuna, što je 205 % u odnosu na uplaćenu premiju.

Najmanje prijavljenih šteta ima iz osiguranja odgovornosti prema radnicima, što se i moglo očekivati s obzirom na to da će zahtjevi radnika za odštetu nakon ozljede na radu biti podneseni nakon završenoga liječenja.

Rezultat povrata troškova šteta u odnosu na ukupno ugovorenu premiju za sva osiguranja imovine i osoba iznosi 45,62%, što je bolji rezultat nego u 2003. godini za 5,91 %. To upućuje da je odluka o ugovaranju osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti i osiguranja povrata naknade plaće za bolovanje do 42 dana (na teret poslodavca) dobar poslovni potez, tim više što će povrat troškova zbog ozljeda radnika tek uslijediti.

Investicijska ulaganja, promatrana od 1996. godine, u stalnom su porastu. U razdoblju od 1996. do 1998. godine ona su godišnje iznosila između 45,0 i 50,0 mil. kuna. Od 1999. godine započinje razdoblje intenzivnijega investicijskoga ulaganja godišnjim iznosom od 110,5 mil. kuna, uz korištenje i dugoročnih investicijskih kredita kao izvora financiranja koji su u strukturi investicija sudjelovali s iznosom od 57,7 mil. kuna ili 52 %.

Od 1999. do 2004. Hrvatske šume d.o.o. investicijska su ulaganja većinom financirale vlastitim sredstvima, i to: 2000. 62 %, 2001. 92 %, 2002. 72 %, 2003. 61 %, 2004. 100 %.

Ukupno za razdoblje od 1996. do 2004. godine Društvo je investiralo 797,7 mil. kuna, od čega iz vlastitih sredstava 600,0 mil. kuna ili 75 %, a iz dugoročnih kredita osiguran je iznos od 197,2 mil. kuna ili 25 % ukupnih ulaganja.

Struktura je investiranja od 1996. do 2004. godine sljedeća: u prometnice je uloženo 23 %, u ostale građevinske objekte 23 %, u strojeve 30 %, u opremu 24 %.

Intenzivna investicijska politika protekloga razdoblja bila je utemeljena na potrebama za razvojem i povećanim stupnjem opremljenosti Društva, a 2000. potpora je došla nakon odluke Vlade RH, koja je poduzeća u pretežito državnom vlasništvu zadužila da većim investicijskim ulaganjem budu pokretač razvoja i zapošljavanja u Republici Hrvatskoj, što međutim praksa nije u potpunosti potvrdila.

Zbog toga je od te godine pojačana investicijska aktivnost. Najveće je ulaganje iznosilo 144,0 mil. kuna u 2003. godini.

Očito da su povratni učinci velikih ulaganja protekloga razdoblja u šumarstvo kao nisko akumulativnu granu upitni u tako kratkom roku, premda se također može postaviti pitanje koliki bi opseg radova bio obavljen uz mnogo manju investicijsku aktivnost.

Tako velik angažman likvidnih sredstava investiranjem vlastitih sredstava te godišnje angažiranje oko 25 mil. kuna na otplatu preuzetih dugoročnih kredita, zasigurno su imala utjecaj i na tekuću likvidnost Društva i potrebu kratkoročnoga zaduživanja kod banaka u dogovorenom iznosu do 113,0 mil. kuna.

Zbog tih razloga i zbog skorašnjega restrukturiranja, te zbog odluke Vlade RH kojom su zamrznuta kreditna zaduženja društava u većinskom državnom vlasništvu na stanju 31.12. 2003. godine nužno je bilo preispitati politiku investiranja u 2004. godini.

To je uključivalo restriktivniji pristup investiranju, selektivni pristup prioritetnim ulaganjima i preispitivanje mogućih izvora financiranja osim klasičnih dugoročnih kredita (kupovina na leasing, povrat u obrtaj sredstava prodajom osnovnih sredstava koja ne postižu dobit, prodaja rashodovane opreme čiji su troškovi održavanja vrlo visoki i dr.).

Rebalansom usvojenoga plana za 2004. godinu utvrđeno je stoga da investicijska ulaganja iznose oko 76,8 mil. kuna i da se financiraju isključivo iz vlastitih sredstava u okviru obračunatoga iznosa amortizacije, te da se prioriteta sredstva ulože u zamjenu dotrajale opreme čija otpisanost iznosi preko 65 %, u informatizaciju Društva, te u izgradnju prometnica radi pojačane otvorenosti šuma.

Obična jela (*Abies alba*)

Stablo je staro 220 godina, visoko 37 m, prsni mu je promjer 140 cm, drveni obujam 28,46 m³. Pod imenom "Kraljica šume" u Golubinjaku u području Uprave šume Podružnice Delnice stablo je 1984. godine zaštićeno i proglašeno spomenikom prirode.

Napomena: jelove se grane vide na vrhu stabla, a deblo je okruženo krošnjom bukve.

The Fir

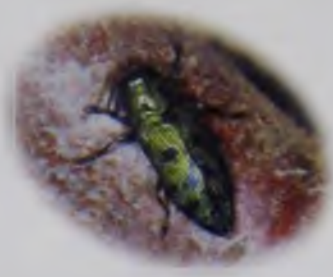
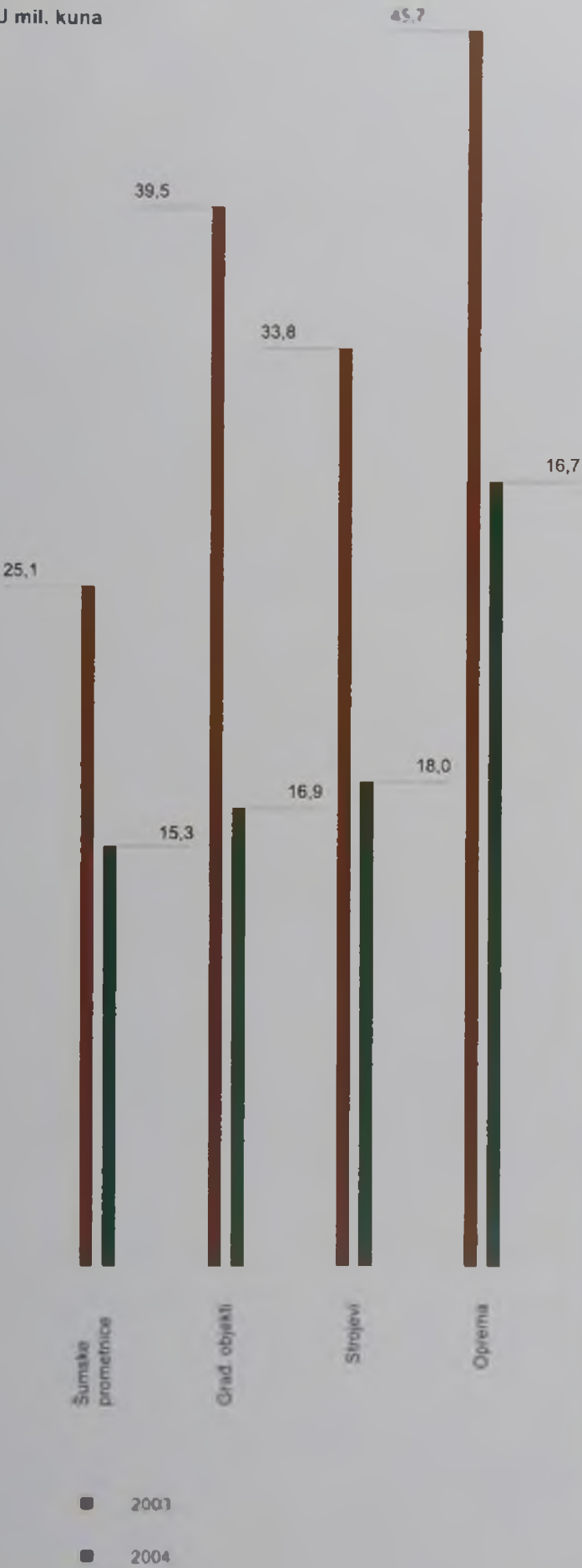
This 220-year-old fir tree is 37 m tall with breast-height diameter of 140 cm and wood volume of 28.46 m³.

Located within the territory of the Forestry Branch Office Delnice in forest park Golubinjak, it is known as the "forest queen". It is protected and since 1984 declared monument of nature.

Note: Fir branches can be seen on the tree top. The trunk is encircled by the crown of a beech tree.

Struktura investicijskih
ulaganja u 2003. i 2004. godini

U mil. kuna

Do 31.12. 2004. godine ukupno je uloženo 66,9 mil. kuna isključivo iz vlastitih sredstava.

Obujam investicije u 2004. godini povećan je u ukupnoj strukturi u odnosu na 2003. u korist proizvodnih ulaganja kod prometnica sa 17 % na 23 %, i kod strojeva sa 24 % na 27 %.

Ulaganja u šumske prometnice u 2003. i 2004. godini

U 2004. godini uloženo je u šumske prometnice ukupno 59,3 mil. kuna, uključivši tehničke investicije ulaganja sredstva JBR. Najveći dio ulaganja u iznosu od 43,9 mil. kuna ili 65 % odnosi se na protupožarne prosjeke s elementima cesta.

Godina	Šumske ceste			Protupožarne prosjeke s el. ceste			Ukupno		
	Donji stroj	Gornji stroj	Iznos	Donji stroj	Gornji stroj	Iznos	Donji stroj	Gornji stroj	Iznos
	km	km	tis. kn	km	km	tis. kn	km	km	tis. kn
2003.	47,6	109,6	25 056	277,63	602,54	75 671	325,13	712,14	100 727
2004.	36	71,3	15 309	216,11	158,31	43 941	252,11	229,61	59 250

U km

Šumske prometnice i otvorenost šuma

Godina	Dužina prometnica	Otvorenost
	km	m/ ha
2003.	15 388,8	7,7
2004.	15 460,1	7,79

Gradnja šumskih prometnica povećava se iz godine u godinu. Time se i otvorenost šuma povećava. Tako je u 2004. iznosila 7,79 m/ha, dok je, primjerice, 1996. iznosila 7,08 m/ha. I dalje mnogo treba ulagati za potrebnu otvorenost šuma.

- Donji stroj
- Gornji stroj

Razvojno-inovativna djelatnost

Razrada dugoročnih i srednjoročnih razvojnih ciljeva, razvojna istraživanja najpovoljnijih tehnika i tehnologija, primjena znanstvenih dostignuća u proizvodnji i poslovanju Društva, tehnička ispitivanja strojeva i opreme te radnih postupaka i njihova primjena te ostala problematika stalno su prisutni u razvojnoj djelatnosti Društva.

Ciljana istraživanja iz različitih područja rada Društva, bilo razvojna ili primijenjena, provode se u suradnji sa znanstvenim ustanovama. Istraživanja se provode prema programu znanstvenoistraživačkoga rada, ali i izvan njega u slučajevima od posebnoga značenja i u hitnim pitanjima. Suradnja na ispitivanjima i mjerenjima strojeva i opreme odvija se na ovlaštenom ispitivalištu Šumarskoga fakulteta i drugim ovlaštenim ispitivalištima i mjerilištima Hrvatskih šuma.

U proteklih nekoliko godina stručnjaci Hrvatskih šuma d.o.o. surađivali su aktivno s nositeljem izrade projekta – Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva u izradi Hrvatske nacionalne šumarske politike i strategije (HŠPS), koju je prihvatila Vlada RH. Hrvatske šume d.o.o. izradile su prijedlog Pravilnika o uvjetima koje trebaju ispunjavati poduzetnici za izvođenje šumskih radova. Time se želi slijediti praksa mnogih zemalja koje zahtijevaju da ugovaratelji u šumarstvu budu registrirane osobe i da imaju potvrdu (licenciju) o stručnosti za svoju djelatnost.

Radi boljšega gospodarenja nekretninama, što je potencijalno značajna gospodarska aktivnost koja može bitno pridonijeti ostvarivanju poslovnih rezultata, izrađen je prijedlog Pravilnika o gospodarenju nekretninama.

Na području ispitivanja novih strojeva, opreme i metoda rada učinjeno je sljedeće:

1. U suradnji s Energetskim institutom "Hrvoje Požar", u sklopu nacionalnoga energetskoga programa, praćena je energetska učinkovitost uporabe obnovljivih izvora energije (šumski ostaci).
2. Za mjerenje mase drva pri utovaru i istovaru nabavljena je vaga ugrađena u kamionsku dizalicu. Obavljeno je ispitivanje, obuka i praćenje rada tom vagom.
3. Obavljena su ispitivanja i mjerenja poljoprivrednoga traktora prilagođena radu u šumarstvu, opremljena za rad na uzgojnim i rasadničarskim radovima iz serije MTZ i prilagođena prema razvojnim i tehnološkim zahtjevima Društva.
4. Radilo se na primjeni mehaničkoga uništavanja korova umjesto kemijskoga. S tim je ciljem ispitivana nova rotacijska sitnica i škare proizvedene u domaćoj tvrtki, inovirane i izrađene na zahtjev Društva.
5. Poboľjšana je izrada malih šumskih zglobnih traktora te su sada boljših ergonomskih i ekoloških svojstava; provjeravan je, mjeren i praćen rad u eksploatacijskim uvjetima na terenu Društva.
6. Radilo se na projektu, izradi i ispitivanju prvoga velikoga šumskoga zglobnoga traktora domaće proizvodnje, primjerena za rad u našim radnim uvjetima.

U području unapređivanja proizvodnje radilo se dosta na organizaciji novoga programskoga paketa "Pripremni plan uzgoja" za fleksibilnu uporabu planskih podataka pri obavljanju radova na biološkoj reprodukciji šuma, na izradi i organizaciji informatizacije novih modela za uređivanje i plansko izdvajanje sredstava za biološku reprodukciju šuma, na izradi i organizaciji informatizacije novih modela nositelja z a planski raspored zajedničkih troškova, na održavanju matičnih podataka o operativnoj podršci i simulaciji u sustavu planiranja, održavanju jedinstvenoga klasifikacijskoga označnika, na izradi kriterija za procjenu otpisane opreme. Radi poboľjšanoga praćenja proizvodnih aktivnosti nastavljeno je opremanje i obuka rada terenskim prijenosnim računalima. Primijenjeni su novi informatički alati, poboľjšano je programiranje i usavršavanje u uporabi informatičke opreme. Nastavljen je rad na unapređivanju informatiziranoga praćenja stanja strojeva, učinkovitosti rada, utrošcima pričuvnih dijelova, materijala i usluga.

Također je nastavljen proces poticanja domaće strojogradnje i drugih djelatnosti radi zamjene uvoznih strojeva i opreme domaćom i prilagođavanja novim tehnologijama, te definiranja ergonomskih, ekoloških i sigurnosnih mjerila za strojeve i opremu.

Uknjižba nekretnina Hrvatskih šuma d.o.o.

U skladu s čl. 224. Zakona o zemljišnim knjigama Hrvatske šume d.o.o. obavljaju uknjižbu nekretnina (objekata i zemljišta) u vlasništvu Hrvatskih šuma d.o.o., te za potrebe uknjižbe šuma i šumskih zemljišta, kojih je vlasnik Republika Hrvatska, a kojima Hrvatske šume d.o.o. po Zakonu o šumama gospodare, priređuju svu potrebnu dokumentaciju za nadležna državna odvjetništva, koja potom prijedloge za uknjižbu upućuju zemljišnoknjižnim odjelima općinskih sudova.

Predmet postupka upisa u zemljišne knjige su nekretnine u ukupnoj površini od 1 980 793,9 ha. Od toga je do 31. prosinca 2004. godine uknjižena površina od 628 277,4 ha, predani su prijedlozi za upis u zemljišne knjige ukupne površine od 808 667,7 ha, u pripremi za predaju prijedloga je površina nekretnina od 152 041,1 ha, a ostaje za pripremu prijedloga upisa površina od 532 024,3 ha.

Od ukupne površine nekretnina (1 980 793,9 ha) na HŠ d.o.o. odnosi se 1 650 objekata i čestica. Od toga je proveden postupak uknjižbe na ime HŠ d.o.o. za 665 objekata i čestica ukupne površine od 26 120,0 ha. Predani su prijedlozi za uknjižbu za 275 objekata i čestica, u pripremi je izrada prijedloga za upis 294 objekata i čestica, dok se za najveći broj devastiranih 46 objekata uglavnom ne planira obnavljanje ni uknjižba.

Rekapitulirano od 1 980 793,9 ha nekretnina u posjedu Hrvatskih šuma d.o.o. uknjiženo je ili predano prijedloga za uknjižbu za 1 523 427,1 ha ili 76,9 % površine.

Izvršeno obveza prema čl. 224. Zakona o zemljišnim knjigama na dan 31.12.2004. godine

	Površina UŠP	Uknjiženo i predano prijedloga	
	ha	ha	%
Vinkovci	72 229,93	71 783,05	99,38
Osijek	76 992,65	74 295,40	96,49
Našice	82 965,11	81 686,06	98,46
Požega	51 216,95	49 501,46	97,07
Bjelovar	130 912,00	105 002,58	80,21
Koprivnica	61 570,00	38 816,06	63,04
Zagreb	77 337,00	76 974,77	99,53
Sisak	86 943,00	70 384,45	80,95
Karlovac	81 194,00	82 368,74	101,45
Ogulin	60 599,23	56 359,99	93,00
Delnice	96 468,00	94 221,56	97,67
Senj	110 852,00	93 618,00	84,45
Gospić	295 376,00	97 623,64	33,05
Buzet	67 014,00	19 333,10	28,85
Split	550 685,00	456 542,06	82,90
N. Gradiška	78 479,00	54 916,22	69,98
Ukupno	1 980 793,87	1 523 427,14	76,91

Informatičko-informacijski sustav

Sve opsežniji zahtjevi korisnika i stalni razvoj informatičkih tehnologija čimbenici su koji su i protekle godine najviše utjecali na rad Informatičke službe. Nastavak razvoja mobilnih tehnologija, neprekidna poboljšanja na zaštiti mrežnih sustava, sve učinkovitiji načini zaštite od napada i distribucije malicioznih kodova, te razvoj i primjena serverski orijentiranih aplikacija poput SharePointa glavna su obilježja 2004. godine.

Osim stalnoga održavanja postojećih vlastitih aplikacija kojima je i dalje pokrivena većina procesa u poduzeću (poslovne, proizvodne i financijske aplikacije), Informatička služba je producirala i nove, za Društvo vrlo značajne projekte. Neki od njih su završeni, a zbog važnosti i opsega poslova na nekim projektima timovi će nastaviti raditi u idućoj godini.

Zbog stalne mogućnosti zaraze računala virusima i spywarom, što je posljedica potrebe za pregledavanjem sadržaja s interneta, kao prionetni zadatak određena je zaštita cjelokupnoga informatičkoga sustava Društva. Najprimjerenijim rješenjem pokazao se proizvod proizvođača McAfee. Jedna od najvećih prednosti toga korporativnoga rješenja jest u tome da se preko konzole vrlo jednostavno može odrediti i primijeniti sigurnosna politika za veće grupe računala, ovisno o organizacijskoj pripadnosti, stupnju rizika ili nekom drugom kriteriju. Aplikacija je instalirana na poseban server Windows 2000 koji se nalazi u direkcijskoj mreži, a dodatna zaštita izlaza na internet iz Direkcije ostvaruje se djelovanjem servera WebShield.

Kontinuirano snimanje podataka i pohranjivanje sigurnosnih kopija omogućeno je nabavom trake za snimanje i softvera Veritas Backup za snimanje podataka koji je instaliran na serveru Backup. Svakodnevno se snimaju podaci sa svih važnijih servera.

Tijekom godine intenzivno HsPRO i na poboljšanju projekta HsPRO SE nabavljen je i instaliran kvalitetno moći opsluživati uključenih u sustav i funkcionalnosti odabran središnje baze podataka na daljinu sa središnjim udaljenim radilištima.

Velika količina podataka proizvodnji sa šumarija kvalitetnoga VPN rješenja. 2004 i server Windows u Back2Back načinu računala te izlaz i zaštita U suradnji s T-Mobilom GPRS-a.

Sukladno preporuci sustav za praćenje uplata, procesa i tijeka podataka podataka o obvezama i i napravljena je aplikacija inih izvoda izravno u neraspoređenih uplata i

Radi unapređenja Društva u javnosti, tehnologija i trendova Varaždina napravljen

internetskih i intranetskih stranica. Tako koncipiran sustav omogućuje našem poduzeću dinamičko upravljanje sadržajem i, što je vrlo značajno, jednostavnije održavanje i redizajn web-sadržaja.

Zbog preopterećenosti web-servera instaliran je još jedan server na koji je instaliran forum. Aplikacija u ASP. NETu s MSSQL bazom podatka napravljena je kao klasičan forum za vođenje diskusija preko internetskih stranica s mogućnošću praćenja niti (threadova).

Budući da IS nema formiran tim koji bi nakon preuzimanja novoga sustava obavljao poslove upravljanja sadržajem i održavanja web-portala, osnovan je projektni tim čiji su zadaci: projektiranje, osmišljavanje, dizajniranje i administracija web-stranica, prikupljanje i obrada grafičkoga materijala i pružanje tehničke podrške novinarima i korisnicima web-stranica.

U području uređivanja šuma radilo se na programu za evidentiranje podataka prikupljenih na trajnim ploham HsTRP i njihovu automatskom prijenosu i obradi u aplikaciji HsUREL. Potpuno nov način planiranja uzgojnih radova uzrokovao je velike promjene u planskim aplikacijama HsGPP i HsPPU. Istodobno aplikacija HsPPU proširena je programima za bilanciranje uzgojnih radova i pripremu podataka za automatsko razduženje osnove u bazi šumskoga fonda HsFOND.

Aplikacija Trajne plohe nastala je na poticaj Službe za uređivanje šuma. Koncipirana je tako da omogućuje upis određenoga skupa podataka prema obrascu koji je EU odredio, obradu i pregled podataka s osnovnom statistikom te pripremu za prihvrat podataka u aplikaciju HsFOND. Svrha takva skupljanja podataka jest dugoročno praćenje promjena u kakvoći sastojine i stabala

se radilo na dizajnu baze podataka funkcionalnosti čitave aplikacije. Zbog i središnje baze podataka proizvodnje u Direkciji odgovarajući server koji će zahtjeve svih računala, stolnih i terenskih, HsPRO. Zbog visokoga stupnja pouzdanosti je server proizvođača IBM. Uspostavom bit će omogućena i razmjena podataka serverom, što će riješiti probleme šumarija s

i potreba dnevne replikacije podataka o u središnju bazu podrazumijevaju izgradnju Stoga su dokupljene licencije za server ISA 2003, te je na dva firewalla koji se nalaze rada instalirana i konfigurirana VPN mreža svih servera i računala od upada s interneta. riješena je i VPN mreža računala preko

FINA-e da Društvo treba razviti vlastiti Informatička je služba napravila analizu o uplatama OKFŠ-a. Stvorena je baza uplatama za razdoblje 2002.–2004. godine koja omogućuje dnevno učitavanje FINA-bazu podataka, pretraživanje i knjiženje slanje opomena dužnicima.

funkcionalnosti, kvalitetnije prezentacije te praćenja suvremenih informacijskih u suradnji s poduzećem GIT d.o.o. iz je novi sustav za upravljanje sadržajem

na unaprijed određenoj mreži ploha. Sljedeća faza u informatizaciji procesa prihvata podataka bit će prilagodba aplikacije za rad na terenskim računalima kako bi se proces upisivanja i obrade podataka učinio učinkovitim

Na zahtjev Pravne službe nabavljen je softver Centrix 2004 poduzeća Omega Software, koji je u fazi testnoga uvođenja u Direkciju. Urudžbeni zapisnik prilagođen je pravilima postojećega uredskoga poslovanja, a obuhvaća knjigu ulazne i izlazne pošte, evidenciju poštanskih troškova, urudžbiranje upravnih i neupravnih akata, evidentiranje različitih vrsta digitalnih dokumenata i elektroničke pošte, praćenje i upravljanje kolanjem dokumenata uz evidenciju trajanja njihove obrade, te izvoz dokumenata s pripadajućim metapodacima u formatu XML.

Analizirano je stanje fiksne telefonije, ukinute su neiskorištene fiksne linije, a na lokacijama gdje je to bilo nužno i tehnički izvedivo uveden je ISDN. Središnjim održavanjem korisničkog računa (accounta) za pristup internetu i uvođenjem ADSL-a na uprave značajno su racionalizirani troškovi komunikacije.

Tijekom prošle godine Informatička služba izvršila je određenu internu preraspodjelu poslova i zadataka. Zbog ravnomjerne raspodjele razvojnih i operativnih poslova, dio radnika koji su do tada obavljali operativne poslove u Informatičkim odjelima uključen je u razvojni tim i radit će na poslovima programiranja. Njihove operativne poslove podrške korisnicima preuzeo je Help desk.

Uvedena je praksa osnivanja projektnih timova za točno određene i ciljane zadatke. Projektno se organiziraju ekipe koje sadrže poznavatelje domene, iskusnog projektanta, programere i korisnike koji će testirati novi sustav. Moguće je da ista osoba obavlja više funkcija. Poznavatelj domene može biti ujedno i projektant informacijskog sustava, uz uvjet da ima dovoljno tehničkih znanja. Voditelj razvojne ekipe za svoj rad odgovara rukovoditelju Informatičke službe. Konkretne ekipe traju koliko traje razvoj, njihov broj i veličina mogu varirati prema potrebama, a ista osoba može biti članom više ekipa.

U okviru Informatičke službe formirana je funkcija korisničke pomoći (Help desk). Help desk je poznat kao kvalitetno rješenje za podršku korisnicima upravo u velikim i distribuiranim informacijskim sustavima. Svrha Help desk-a je registriranje svih korisničkih problema i upita na jednom mjestu, te pružanje što kvalitetnijeg i bržeg rješenja. Korisnicima se pruža pomoć u korištenju i rješavanju problema u korištenju aplikacija, infrastrukture, servisa i usluga postavljenih od strane Informatičke službe.

Na web stranicama redovno se objavljuju novosti o radu Help deska. Help desk je pružio značajnu pomoć korisnicima prilikom uvođenja Internet bankarstva. Informatičari su prezentirali način na koji se poslovne aplikacije HŠ d.o.o. (HsODA, HsERA, HsZAP) mogu koristiti za pripremu brojnih naloga, te njihovo povezivanje s Internet bankarstvom. Održane su edukacije za UŠP koje su u svom poslovanju vezane za Erste&Steiermarkische banku ili PBZ.

U skladu s ovim promjenama, Informatička služba organizirala je niz internih tečajeva i radionica s ciljem da osposobi informatičare za što brže i kvalitetnije obavljanje postavljenih zadataka. Obuka informatičara za instalaciju i konfiguraciju MCAFEE antivirusnog softvera održana je u suradnji s poduzećem "Sagena". Članovi projektnog tima za web i novinari educirani su za ažuriranje i održavanje web sadržaja, a održan je i tečaj za instalaciju VPN sustava te radionice za programere i Help desk.

Analiza postojećeg stanja informatičke potpore poslovanja koju je izvršila revizijska kuća Deloitte&Touche pokazala je da sadašnja organizacija Informatičke službe i postojeći informacijski sustav ne može pratiti i podržati buduće restrukturiranje Društva. Prilikom analize također su uočene i mnoge pozitivne i dobre prakse upravljanja informacijskim sustavom: uvođenje inovativnih rješenja (client-server aplikacije, SQL baza podataka, ASP tehnologija), uvođenje geografskog informacijskog sustava (GIS), pozitivno raspoloženje korisnika prema uvođenju novih rješenja radi bolje podrške poslovanju, te entuzijazam i spremnost informatičara na edukaciju i usavršavanje radi uvođenja i održavanja novih rješenja.

Zbog potreba budućeg ustroja Društva u realnom vremenu, potrebno razvoja informacijskog sustava IT inovacijama, strateško upravljanje projektima, upravljanje sredstvima za podršku, IT operacije, usluga i IT. Ovaj važan i Informatička realizirat će uz konzultanata elektrotehničke Zagreb.

za pravovaljanim i točnim informacijama je definirati i izgraditi strategiju koja obuhvaća upravljanje planiranje informatike, IT informatikom, financijskim informacijsku aplikacijski sustav, portfelj IT infrastrukturu. opsežan projekt služba pomoć stručnih Fakulteta i računarstva

Certificate of Registration

This is to certify that

Forest areas included in the

Hrvatske Sume Group Certification Scheme

of

**Direkcija Zagreb, Vukotinoviceva 2, 10000 Zagreb, CROATIA
have been certified in accordance with the requirements of the
Forest Stewardship Council A.C.**

**and authorised members of the scheme
are hereby licensed to describe the management of the certified forest areas as 'FSC
Certified'**

**and in accordance with the requirements of the scheme
to use the FSC Logo on and sell as FSC certified**

**sawlogs, veneer logs,
round timber, pulp & firewood**

Certificate Registration code:

Issued by:

SA-fm/coc-1212

WOODMARK

Soil Association Certification Ltd

Bristol House

40-56 Victoria Street

Bristol BS1 6BY.

UK

17th October 2002

Issue date:

Valid until the Renewal Date:

16th October 2007

Subject to successful annual monitoring

Signed on behalf of Woodmark by Jake

Hancock, Soil Association Certification Officer:

FSC certifikat Hrvatskim šumama d.o.o.

Od 17. listopada 2002. godine Hrvatske šume d.o.o. stekle su provo na FSC certifikat za gospodarenje šumama. FSC certifikacija znači da se šumom gospodari prema strogim ekološkim, socijalnim i ekonomskim standardima. FSC certifikat velika je čast i međunarodno priznanje načinu gospodarenja šumama unutar Hrvatskih šuma d.o.o., koje se odvija u skladu sa strogim kriterijima. Priznanje je to hrvatskoj šumarskoj struci koja već generacijama na odgovoran način gospodari tim iznimno značajnim nacionalnim resursom.

Ovime hrvatsko šumarstvo ulazi u sam vrh svjetskih trendova s obzirom na to da je po FSC sustavu certificirana cjelokupna površina državnih šuma, što je u svijetu izniman i jedinstven rezultat. Hrvatsko šumarstvo tom činjenicom preuzima vodeću ulogu u svjetskim razmjerima.

Certifikat je izdan za razdoblje od pet godina, s tim da je podložen godišnjem monitoringu koji će kontrolirati uspješnost provođenja uvjeta zadanih HŠ-u d.o.o. Jedinstveni broj certifikata je SA-fm/coc - 1212, vrijedi za sve uprave šuma-podružnice i na njega će se pozivati svi prerađivači drva koji su sirovinu nabavili od Hrvatskih šuma d.o.o.. Korištenje certifikata, FSC zaštićenog znaka i COC broja strogo je regulirano pravilima FSC-a i zabranjena je svaka zloupotreba.

S obzirom na to da je certifikacija proces, a ne jednokratna akcija, to je trajna posvećenost odgovornom gospodarenju od kritične važnosti. To u načelu znači da će održavanje visokih standarda FSC-a trebati biti trajna orijentacija HŠ-a d.o.o., te da je pred njim niz obveza koje mora ispuniti kako bi zadržao certifikat.

Većina postavljenih uvjeta odnosi se na područja očuvanja i poboljšanja biološke raznolikosti te izgradnje sustava participatornog procesa koji će omogućiti svim zainteresiranim stranama da iskažu utjecaj na gospodarenje šumama, koje su opće dobro ove zemlje.

Tim je činom okrunjen višemjesečni vrijedan rad mnogih ljudi u ovoj organizaciji, koji su uložili veliki trud kako bi se ovaj dugotrajan proces doveo do završnice. HŠ d.o.o. aktivno je uključen u proces certifikacije od 2000. godine. U početku su nosioci certifikata bile pojedinačne uprave šuma (Vinkovci, Delnice, Zagreb i Bjelovar), a poslije je u sklopu toga procesa HŠ d.o.o. obavio certifikacijski pregled cjelokupne površine kojom gospodari.

FSC certifikacija nastala je kao posljedica povećane društvene svijesti o neprihvatljivosti globalnog uništavanja i degradacije šuma. Suvremeni potrošači veliku pozornost posvećuju moralnosti svoje kupnje, tako da njome ne pridonose tom uništavanju, nego da pomognu očuvanju šumskoga bogatstva za budućnost. Odgovarajući na takve zahtjeve, pojavile su se međunarodne organizacije koje su izradile standarde što ih je bilo potrebno ispuniti kako bi se steklo pravo na zaštićenu markicu koja onda obilježava proizvode nastale odgovornim gospodarenjem šumama, za razliku od onih koji to nisu.

Vijeće za nadzor šuma (The Forest Stewardship Council - FSC) međunarodno je tijelo koje pojedinim organizacijama daje dozvolu za izdavanje certifikata i time jamči za autentičnost njihova nalaza. Cilj je programa FSC-a da se promovira ekološki odgovorno, društveno korisno i ekonomski održivo gospodarenje šumama u svijetu na način da se ustanovi općepoznati standard koji će se priznati i poštovati putem principa odgovornog šumarstva.

FSC je osnovan 1993. uz potporu glavnih ekoloških nevladinih udruga kao što su World Wildlife Fund, Friends of the Earth i Greenpeace. To je nevladina udruga sa sjedištem u Oaxi, Meksiko, certifikate izdaje putem ovlaštenih tvrtki i do sada je izdano oko 450 certifikata u 56 zemalja svijeta. Certifikat može izdati samo od FSC centrale ovlaštena organizacija (u slučaju HŠ-a d.o.o. to je britanska tvrtka Soil Association Woodmark) koja obavlja inspekciju organizacije te uvidom u dokumentaciju i stanje na terenu utvrđuje stupanj usklađenosti sa standardom.

Da bi stekao provo na FSC certifikat, HŠ d.o.o. trebao je zadovoljiti cijeli niz strogih odredaba standarda za certifikaciju gospodarenja šumama koje se tiču različitih aspekata demonstriranja odgovornog odnosa prema resursu. Riječ je o zadovoljavanju odredaba koje se tiču očuvanja i poboljšanja biološke raznolikosti, zaštite prirode, korištenja pesticida i ekološkog utjecaja gospodarenja. Velik broj odredaba odnosi se na socijalnu komponentu, pa treba voditi računa o interesima lokalne zajednice, pravima radnika i zaštiti na radu. Nije zanemarena ni ekonomska komponenta koja se tiče planiranja u šumarstvu, prihvatljivih šumskouzgojnih tehnika i opće potrajnosti gospodarenja.

Za običnog građanina, kupca drvnih proizvoda, zaštićeni FSC logotip znači da proizvod koji kupuje nije proizveden tako da su zbog njega žrtvovane šume, te da on svojim potrošačkim postupkom nije pridonio nemilosrdnoj eksploataciji šumskih resursa. Ovaj certifikat znači da će se HŠ d.o.o. u svome gospodarenju državnim šumama ravnati prema svim načelima dobrog gospodarenja te će donijeti dugoročnu korist društvu i okolišu u kojem djeluje. Znak da će HŠ d.o.o. u budućnosti još više biti otvoren za sve inicijative koje dolaze od svih ljudi ove zemlje, o čijem šumskom resursu vodi brigu, i kojima je šuma neprocjenjivo prirodno i duhovno bogatstvo.

Kako se velik broj trgovačkih lanaca (B&Q, Homebase, Ikea) opredijelio isključivo za nabavu proizvoda koji posjeduje FSC certifikat, HŠ d.o.o. ovime je pomogao i hrvatskoj drvenoj industriji da stekne veliku komparativnu prednost na zapadnom tržištu. Imat će stalan lokalni izvor FSC certificirane sirovine, što bi trebalo znatno pomoći u osvajanju novih tržišta i u zadržavanju sadašnjih.

Služba za ekologiju i zaštitu šuma u Hrvatskim šumama d.o.o. (u daljnjem tekstu Služba), kao i svih dosadašnjih godina, tako je i u 2004. u prvom redu imala za cilj primijeniti sve pozitivne propise za zaštitu šuma i šumskoga zemljišta. Kroz različite projekte u suradnji sa Šumarskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Institutom u Jastrebarskom bila je uključena u identifikaciju uzročnika oštećenosti.

Uzročnici oštećenja šuma, praćenje oštećenosti i fenološka motrenja

Glavni uzročnici oštećenosti šuma su onečišćenje zraka, vode i tla, promjena prirodnih značajki vodnoga režima zbog tehničkih, a poglavito hidrotehničkih zahvata u nizinskim šumama, zbog nepovoljnih klimatskih prilika, posebice suše, te kukaca i biljnih bolesti.

Na kršu su pak najveća opasnost za šumare požari.

Počevši od 1987. godine u Republici Hrvatskoj procjenjuje se stanje krošanja šumskoga drveća kao pokazatelja oštećenosti šuma.

Na temelju Ženevske konvencije 1985. godine pokrenut je Međunarodni program suradnje u procjeni i motrenju učinaka onečišćenja zraka na šume (ICP - Forests). Glavni nosilac te aktivnosti je Europska unija. Prema jedinstvenoj metodologiji pokrenuta su istraživanja koja se sastoje od motrenja stanja šuma na pojedinim plohama.

Na sustavno odabranim plohama procjenjuje se osutost i požutjelost lišća i iglica u odnosu na razvijeno, zdravo i vitalno stablo. Plohe su određene na temelju kilometarske mreže 16 x 16 km i 4 x 4 km.

Oštećenost krošanja u 2004. godini procijenjena je na 78 biondikacijskih ploha (16 x 16 km) i na 415 osnovnih ploha (4 x 4 km). Procjenom je obuhvaćeno 11 840 stabala različitih vrsta drveća, od čega 9 426 stabala listača i 2 414 stabala četinjača.

Ukupna osutost za sve vrste drveća iznosila je 26,8 % značajno oštećenih stabala.

Od pojedinačnih vrsta drveća jela je i dalje naša najoštećenija vrsta sa 73,5 % značajno oštećenih stabala. Od bjelogoričnih vrsta drveća najoštećeniji je hrast lužnjak s 30,6 % značajno oštećenih stabala.

U organizaciji službe za ekologiju i Hrvatskih šuma d.o.o. zajedno s predstavnicima Šumarskoga instituta iz Jastrebarskoga održan je seminar za ujednačivanje kriterija procjene na području Uprave šuma Podružnice Bjelovar.

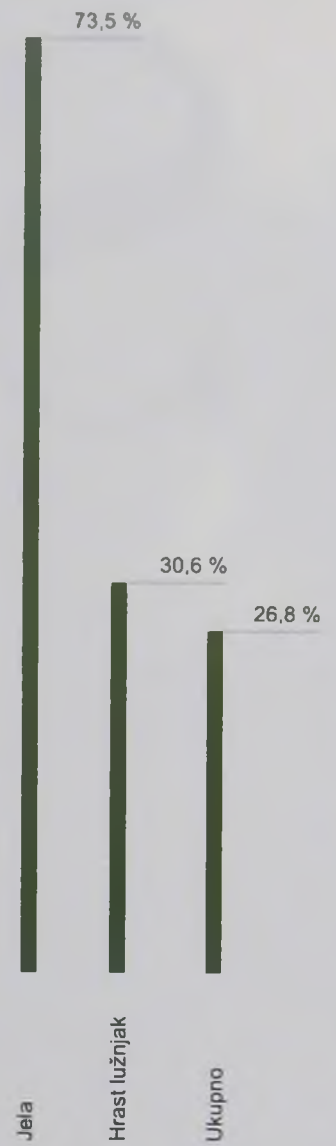
Lipa
(*Tilia sp.*)

Lipa u Ličkoj Jasenici stara 300 godina, opsega 6,4 m i visine 25 m.

Zaštita šuma

Zaštita šuma od biljnih bolesti i štetnika provodila se u skladu s planom za 2004. godinu i potrebama nastalim praćenjem biljnih bolesti i štetnika, te drugih abiotičkih i biotičkih čimbenika u suradnji stručnjaka Hrvatskih šuma i Dijagnozno-prognozne službe Šumarskoga instituta u Jastrebarskom.

Tijekom godine pratila se zaraza svih štetnika, te su se radi sprečavanja nastanka većih gospodarskih šteta suzbijale sljedeće biljne bolesti, biljni štetnici i korov:

- hrastova pepelnica koja se pojavila na pomlatku i mladiku hrasta lužnjaka i kitnjaka suzbijana je na površini od 9 739 ha,
- tretirano je hrastovo sjeme (žir).

Suzbijani su sljedeći biljni štetnici:

- borov četnjak suzbijan je na području uprava šuma – podružnica Split, Senj i Buzet na 538 ha insekticidima i mehanički na 275 ha,
- gubar, hrastov savijač, mrazovac i drugi štetnici na području UŠP Bjelovar, Vinkovci i Zagreb na površini od 1 499 ha,
- glodavci u sastojinama s dobrim urodom žira, u sastojinama u kojima je žir umjetno unesen, te na poniku i pomlatku hrasta lužnjaka i kitnjaka na 3 400 ha, i to više puta,
- "mušica" na hrastu i potkornjak na četinjačama.

Suzbijan je korov u pripremi staništa za naplodnju, njegu pomlatka i mladika.

Tijekom godine uobičajenim metodama praćeni su štetnici koji će, ovisno o intenzitetu pojave, biti suzbijani tijekom 2005.

Zaštita od požara

Ostvarenje radova na zaštiti od požara u 2003. i 2004. godini

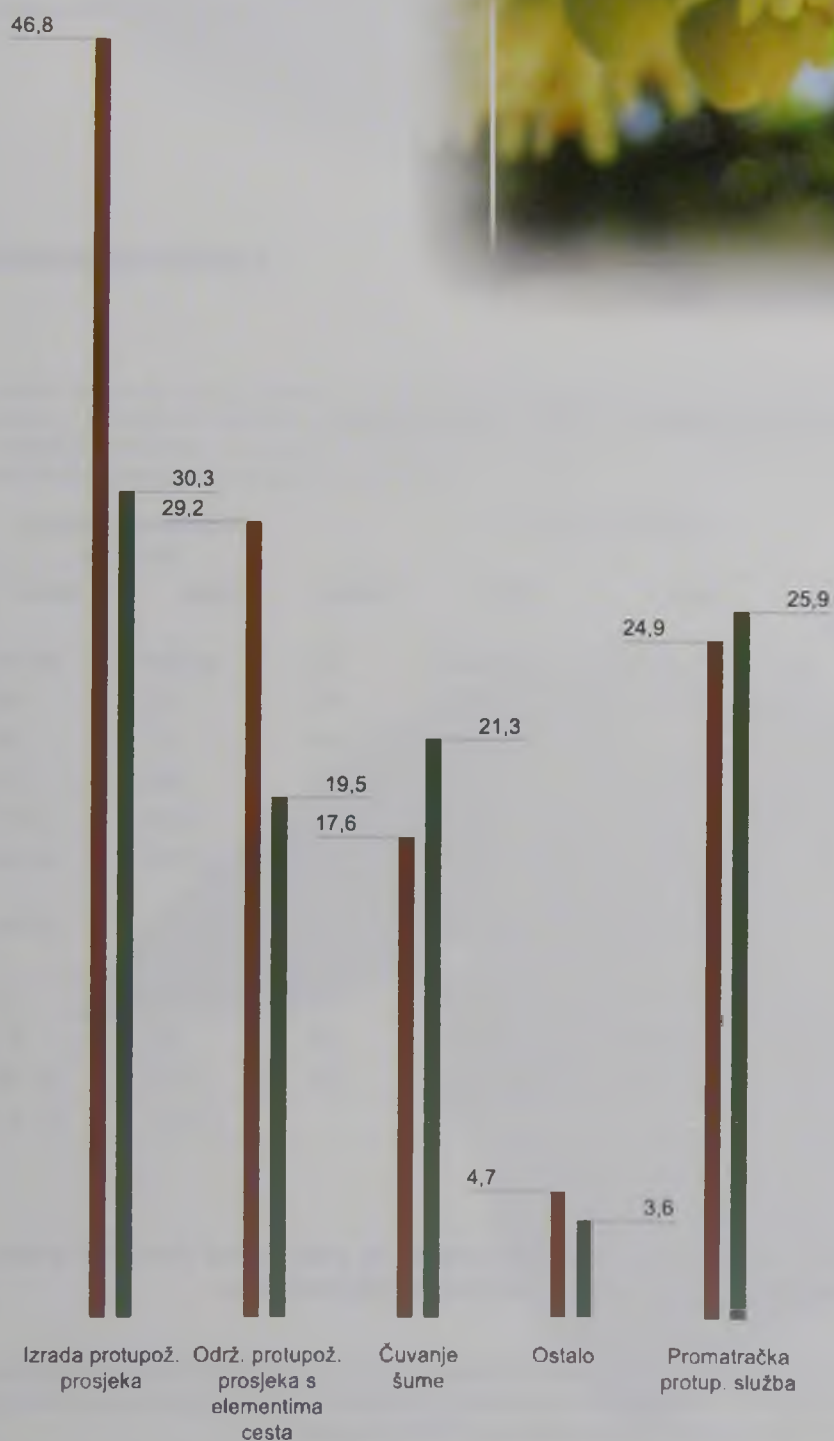
Naziv rada	Ostvarenje radova				Vrijednost radova / tis. kuna	
	Jedinica mjere	2003.	2004.	Indeks	2003.	2004.
Promatračka protup. služba	rd	54 025,00	58 804,00	108	24 883	25 938
Izrada motrionica	kom	1	1,16	116	100	136
Održavanje motrionica	kom	9	13,10	145	97	199
Izrada protupožarnih prosjeka	ha	284,02	65,78	23	963	323
Održavanje protup. prosjeka	ha	1 453,87	1 162,79	80	3 020	2 610
Izrada protupožarnih prosjeka s elementima cesta	km	279,42	176,27	63	46 762	30 323
Održavanje protupožarnih prosjeka s elementima cesta	km	602,65	436,10	72	29 255	19 483
Postavljanje znakova upozorenja	kom	167,29	83,43	50	182	130
Radovi za suzbijanje požara	ha	316,65	204,25	65	303	217
Čuvanje šume	rd	31 870,25	39 621,50	124	17 575	21 328
Ukupno					123 921	101 975

Radi protupožarne preventive izrađen je plan zaštite šume od požara, obavljani su mnogi radovi, te potrošeno 102,0 mil. kuna.

Osim toga, za promidžbu je potrošeno 2,0 mil. kuna i uplaćeno oko 10,0 mil. kuna županijskim vatrogasnim zajednicama i jedinicama lokalne uprave i samouprave na području krša, sukladno članku 47. Zakona o vatrogastvu.

Ostvarenje radova na zaštiti od požara u 2003. i 2004. godini

U mil. kuna

U zaštiti od požara obavljeno je radova u vrijednosti 102,0 mil. kuna, od čega je najveći iznos, 30,3 mil. kuna, kao i 2003. godine, uloženo u gradnju protupožarnih prosjeka s elementima šumskih cesta. Zatim je na održavanje tih protupožarnih prosjeka s elementima šumskih cesta potrošeno još 19,5 mil. kuna. Na organiziranje promatračke službe potrošeno je 25,9 mil. kuna, a za čuvanje šume 21,3 mil. kuna.

Procjena šteta na drvnoj masi i općekorisnim funkcijama štete u 2004. godini/ u tis. kuna

Opis	Vrsta vlasništva		Područje zemljišta		Ukupno	
	Državno	Privatno	Krš	Kontinent	2004.	2003.
Oštećena drvena masa	6 670	3 289	9 891	68	9 959	309 236
Općekorisne funkcije šuma	23 858	9 062	32 867	52	32 919	1 594 728
Sveukupno	30 528	12 351	42 758	120	42 878	1 903 964

U 2004. godini izbila su 204 požara i zahvatila 3 379 ha šuma, šumskoga i ostaloga zemljišta, dok su 2003. godine bila 532 požara koja su opožarila 27 091 ha šuma. Time se ova godina svrstava u red iznadprosječnih, povoljnih požarnih godina.

U razdoblju 1992. – 2002. godišnje je u prosjeku izbilo 313 požara kojima je zahvaćeno 17 592 ha. Višegodišnji prosjek bio je rezultat velikih izgorjelih površina: 32 000 ha 1998. godine i čak 68 000 ha rekordne 2000. godine.

U

kupna kopnena površina Republike Hrvatske iznosi 56 610 km², a od toga šume i šumsko zemljište zauzimaju 24 856 km² ili 44 %.
Više od 80 % (20 245 km²) šuma je u državnom vlasništvu.

Drvena zaliha šuma šumskogospodarskoga područja Republike Hrvatske iznosi 324,0 mil. m³, godišnji tečajni prirast 9,6 mil. m³, godišnji etat 5,3 mil. m³, a godišnja moguća sječa 6,0 mil. m³.

Šume s više od 260 autohtonih drvenastih vrsta rznica su biološke raznolikosti.

Struktura šume s obzirom na stupanj obraslosti:

- Šumom je obraslo gotovo 84 % (20 783 km²) ukupne površine šumskoga zemljišta.
- Daljnjih 14 % (3 459 km²) neobraslo je, ali je većim dijelom pogodno za određene oblike šumske proizvodnje.
- Ostalih 2 % (614 km²) neplodno je zemljište (prometnice, kamenjari, močvare i sl.).

Državnim šumama pretežno gospodare Hrvatske šume d.o.o. (19 915 km²), dok manjim dijelom gospodare drugi pravni subjekti (329 km²).

Od ukupne površine obrasle šumom kojom gospodare Hrvatske šume 15 928 km² (80 % površine) na šume visokoga uzgojnoga oblika (sjemenjače) odnosi se 64 % obraslih površina, na razne degradacijske stadije (panjače, šikare, makije, garizi i šibljiaci) odnosi se daljnjih 35 % površine, dok se umjetno podignute sastojine (kulture i plantaže) uzgajaju na manje od 1 % obraslih površina.

Moderna koncepcija potrajnoga gospodarenja šumama usmjerena je na višenamjensku uporabu šuma u skladu s odredbama Zakona o šumama. Ovisno o tome koja je funkcija šume u pojedinoj sastojini posebno naglašena, ili je zbog društvenih, ekoloških, državnih i gospodarskih razloga treba naglasiti, izabire se cilj i način gospodarenja.

S obzirom na izabrani cilj gospodarenja šume se svrstavaju u 3 osnovne skupine:

- gospodarske 95 %
- zaštitne 4 %
- posebne namjene 1 %.

Namjena je gospodarskih šuma ponajprije optimalna proizvodnja drva i sporednih šumskih proizvoda. Međutim, u planiranju i provođenju potrajnoga gospodarenja velika se pozornost posvećuje održavanju biološke raznolikosti, očuvanju staništa i sposobnosti prirodne obnove gospodarskih šuma.

Zaštitne šume imaju funkciju zaštite zemljišta, vodnih tokova, erozijskih područja, naselja, gospodarskih i drugih objekata te druge imovine.

S obzirom na to da još velik dio staništa nije pogodan za provođenje višenamjenskoga gospodarenja i ostvarivanje gospodarske funkcije, može se pretpostaviti da će se površina zaštitnih šuma, posebno na krškim područjima, u budućnosti znatno povećati.

Šume za posebne namjene prostiru se na 23 909 ha, a čine ih zaštićeni dijelovi prirode, sjemenske sastojine, šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, obrani zemlje, odmoru i rekreaciji itd.

Hrast lužnjak
(*Quercus robur*)
Star preko 300 godina.

Penduculate oak
Older than 300 years.

Slavonija

U RH gospodarski je značajno čak 60 autohtonih vrsta drveća, a glavninu drvne zalihe čine:

7,6 % obični grab

9,4 % jela

9,9 % hrast kitnjak

13,7 % hrast lužnjak

36,3 % bukva

Provođenje načela potrajnoga gospodarenja omogućuje da se šume i šumska zemljišta unutar parkova prirode, ako nisu iz nekoga razloga razvrstane u kategoriju šuma posebne namjene ili zaštitnih šuma, mogu koristiti za ostvarivanje gospodarske funkcije.

Prema šumskogospodarskoj osnovi područja Hrvatske šume d.o.o. gospodare s 245 tis. ha šuma i šumskih zemljišta unutar parkova prirode, od čega su 202,0 tis. ha (82 %) gospodarske šume (stanje 1996. godine).

Osnivanjem novih parkova prirode površina šuma unutar te kategorije zaštićenih dijelova prirode dosegla je 312 668 ha.

Struktura šume s obzirom na način postanka (kojima gospodare HŠ d.o.o.)

Sjemenjače 64%

Panjače, šikare, makije, garizi, šibljaci 35%

Plantaže, kulture 1%

Državne šume kojima gospodare HŠ d.o.o. u parkovima prirode

Naziv parka prirode	Površina šume i šumskih zemljišta / ha	
	Stanje 1996.	Stanje 2004.
Lonjsko polje	29 110	29 110
Medvednica	7 993	7 993
Velebit	190 414	177 303
Biokovo	17 088	17 088
Kopački rit		15 541
Papuk		38 464
Žumberak		16 819
Učka		10 194
Ukupno	244 605	312 668

Pregled šuma posebne namjene / u ha

Oblik posebne namjene	površina / ha
Strogi rezervat	690
Posebni rezervat	5 313
Park šuma	1 177
Zaštićeni krajolik	332
Spomenik prirode	48
Ukupno zaštićeni dijelovi prirode	7 560
Sjemenske sastojine	4 375
Znanstvena istraživanja	969
Odmor i rekreacija	4 872
Obrambene potrebe RH	5 067
Ostale namjene	1 066
Ukupno	23 909

Način gospodarenja šumama

U skladu sa zakonskim odredbama HŠ d.o.o. primjenjuju dva načina gospodarenja šumama:

- raznodobno – preborno ili
- jednodobno – regularno.

Preborni način gospodarenja vezan je uglavnom uz područje obične jele, koja s običnom bukvom i običnom smrekom tvori sastojine preborne strukture. Preboran način gospodarenja primjenjuje se i u bukovim šumama visokoga krša, te u pojedinim kategorijama šuma posebne namjene ili u šumama s naglašenom zaštitnom funkcijom. Razlike između tih dvaju načina gospodarenja višestruke su, a očituju se u strukturi sastojina, načinu provođenja uzgojnih radova, te načinu planiranja i ostvarivanja potrajnosti prihoda.

Drvna zaliha i volumni prirast (procjena stanja 31.12.2004.)

Vrsta drveća	Drvna zaliha 31.12.1995.	Volumni prirast 1996. - 2004.	Sječe u razdoblju 1996. - 2004.	Drvna zaliha 31.12.2004.
	m ³			
Lužnjak	43 307 000	9 037 791	7 023 310	45 321 481
Kitnjak	26 980 000	7 498 341	2 793 740	31 684 601
Bukva	101 992 000	25 431 381	13 206 068	114 217 313
P. jasen	10 089 000	2 848 221	2 018 097	10 919 124
OTB	41 205 000	13 733 280	4 864 713	50 073 567
OMB	11 076 000	4 522 824	2 655 922	12 942 902
Jela i smreka	33 547 000	6 020 073	3 680 423	35 886 650
OC	10 128 000	4 019 553	638 279	13 509 274
Ukupno	278 324 000	73 111 464	36 880 552	314 554 912

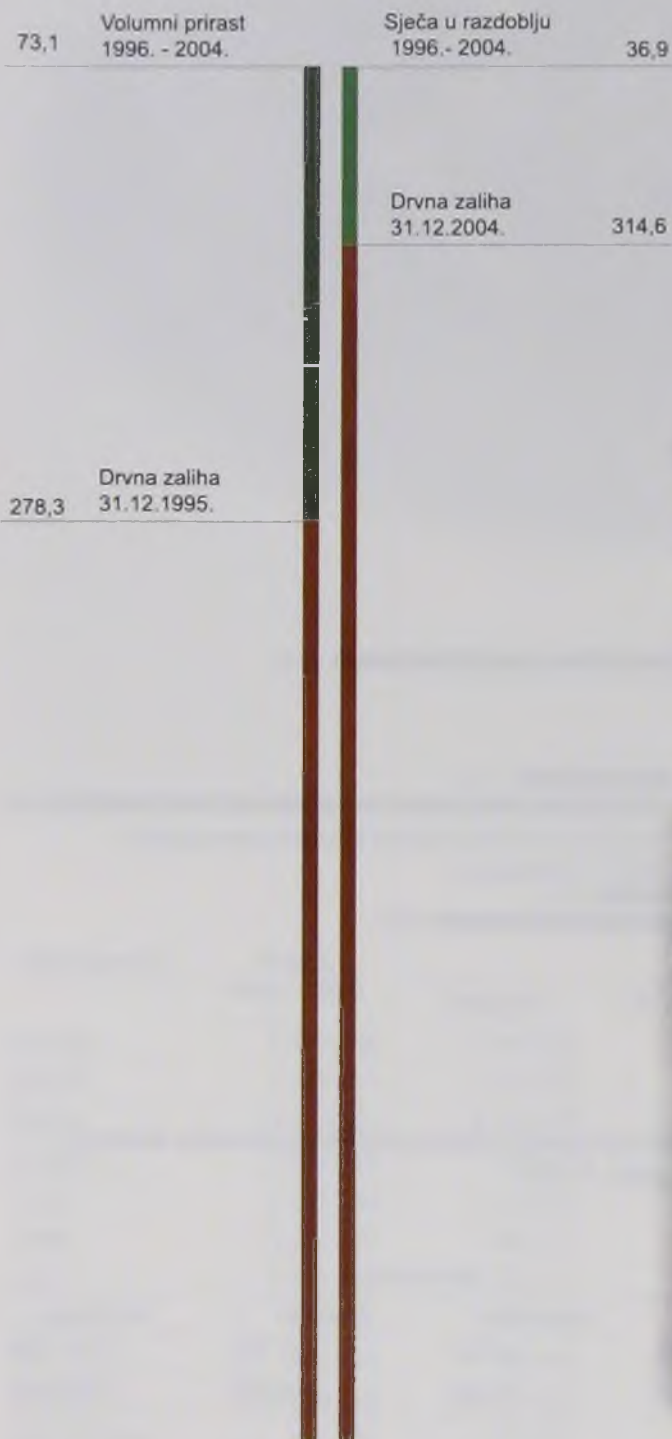
Drvena zaliha i volumni prirast

Ukupna drvena zaliha na 1 592 869 ha obraslih šuma i šumskoga zemljišta iznosi 278 324 000 m³ ili 174,7 m³/ha, tečajni godišnji volumni prirast iznosi 8 123 496 m³ ili 5,10 m³/ha (stanje 1996. godine).

S obzirom na to da je 1986. godine drvena zaliha u državnim šumama kojima su gospodarili pravni sljednici HŠ d.o.o. iznosila 250 826 000 m³, a prirast 7 440 272 m³, uočljiv je trend povećanja drvene zalihe i prirasta.

Budući da je u proteklih osam godina kroz etat glavnoga i prethodnoga prihoda u prosjeku samo 50 % očekivanoga prirasta, taj se trend nastavlja i u ovome polurazdoblju, te se procjenjuje da drvena zaliha šuma kojima gospodare HŠ d.o.o. 2004. godine iznosi oko 314,6 mil. m³.

u mil m³

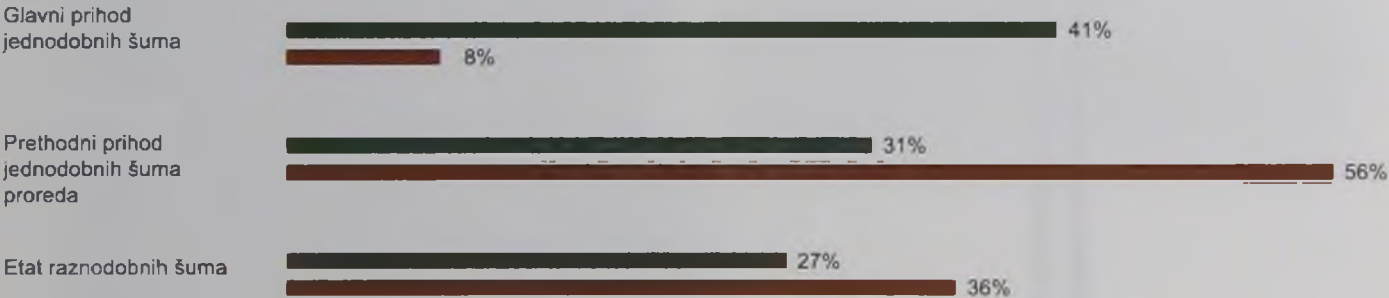
Stanje drvene zalihe s 31. 12. 2004. utvrđeno je temeljem podataka o stanju drvnih zaliha 31. 12. 1995.godine, podataka o godišnjem prirastu (izvor podataka: ŠGOP) i evidencija ostvarenih sječa u razdoblju 1996. – 2004. godine. Precizni podaci o stanju drvnih zaliha bit će utvrđeni pri reviziji šumskogospodarske osnove područja.

Etat

Prosječni godišnji etat za razdoblje 1996. – 2005. godine iznosi 4 934 199 m³, a čini ga etat glavnoga prihoda jednodobnih šuma 2 084 747 m³ na 7 597 ha, etat prethodnoga prihoda jednodobnih šuma (prorede): 1 505 548 m³ na 53 949 ha, etat raznodobnih šuma: 1 343 904 m³ na 33 942 ha.

- Prihod šuma
- Šumska površina

Struktura ostvarenja etata glavnog prihoda jednodobnih šuma i općeg prihoda prebornih šuma za 2003. i 2004. godinu. / u m³

Godina sječe	Površina ha	Ostvarenje			
		Redoviti	Izvanredni	Slučajni	Ukupno
2003.	29 369	2 585 095	40 397	205 796	2 831 288
2004.	26 262	2 457 641	81 913	379 464	2 919 018
Prosječni ostvaraj u razdoblju 1996. - 2004.	31 071	2 295 719	39 798	191 386	2 526 903

Struktura ostvarenja etata glavnog prihoda jednodobnih šuma i općeg prihoda prebornih šuma za 2003. i 2004. godinu.

U m³

2 919 018

2 831 288

2003.

2004.

Ostvarenje etata glavnog prihoda jednodobnih šuma i općeg prihoda raznodobnih šuma u razdoblju 1996. - 2004. godine / u m³

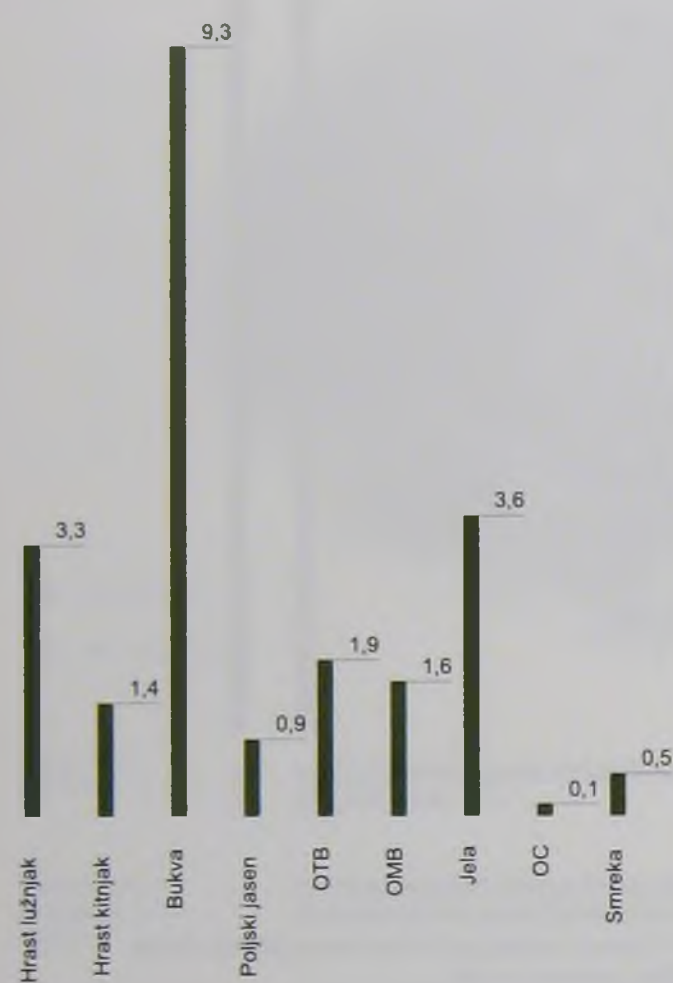
Vrsta drveća	Propis 1996. - 2005.	Ostvaraj 1996. - 2004. godine				%
		Redoviti	Izvanredni	Slučajni	Ukupno	
Lužnjak	3 533 488	3 046 858	48 302	186 208	3 281 368	92,9
Kitnjak	2 040 424	1 291 709	22 822	54 087	1 368 618	67,1
Bukva	14 833 481	9 017 679	127 313	181 143	9 326 135	62,9
P. jasen	1 214 985	926 211	11 242	8 578	946 031	77,9
OTB	4 181 683	1 810 676	39 405	39 150	1 889 231	45,2
OMB	3 436 180	1 600 341	14 695	17 250	1 632 286	47,5
Jela	3 876 790	2 485 484	73 270	1 078 849	3 637 603	93,8
Smreka	718 515	363 888	10 962	137 051	511 901	71,2
OC	450 964	118 626	10 172	20 159	148 957	33,0
Ukupno	34 286 510	20 661 472	358 183	1 722 475	22 742 130	66,3
Površina ha	415 384	277 063	2 574		279 637	67,3

Iz prethodnoga pregleda vidljivo je da je glavni redoviti prihod tijekom razdoblja 1996. – 2004. godine ostvaren na 66,7 % propisanih površina sa 60,0 % propisanoga drvnoga volumena.
Ako se uzme u obzir ukupno ostvarenje (redoviti, izvanredni i slučajni prihod), onda je glavni prihod ostvaren sa 66,3 % desetogodišnjega propisa.

Glavni prihod lužnjaka i opći prihod jele ostvaruje se u skladu s propisom, a slabija ostvarenja etata za ostale vrste posljedica su miniranosti (minski sumnjivo oko 10 % površina) i nepovijlnih tržišnih prilika za plasman sortimenata pojedinih vrsta drveća (grab, bagrem, topola, kesten, borovi i sl.).

Ostvarenje etata glavnog prihoda

U mil. m³

Ostvarenje etata prethodnog prihoda (proreda) u razdoblju 1996 - 2004. godina / m³

Vrsta drveća	Propis 1996. - 2005.	Ostvaraj 1996. - 2004.			
		Redoviti	Slučajni	Ukupno	%
Lužnjak	2 547 494	1 592 362	2 149 580	3 741 942	146,9
Kitnjak	1 855 291	1 143 335	281 787	1 425 122	76,8
Bukva	4 091 108	3 335 911	544 022	3 879 933	94,8
P. jasen	1 218 259	1 011 862	60 204	1 072 066	88,0
OTB	3 615 785	2 681 657	293 825	2 975 482	82,3
OMB	1 094 546	949 748	73 888	1 023 636	93,5
Jela	72 428	32 916	9 904	42 820	59,1
Smreka	81 105	43 050	83 328	126 378	155,8
OC	479 466	216 832	120 200	337 032	70,3
Ukupno	15 055 482	11 007 673	3 616 738	14 624 411	97,1
Površina ha	539 490	408 110		408 110	75,6

Za proteklih osam godina propis prethodnoga prihoda (proreda) ostvaren je na 62,2 % površina, a prosječno je 84,6 % desetogodišnjega etata.

U ukupnom ostvarenom prethodnom prihodu redoviti prihod čini 75 %, a 25 % je slučajni prihod.

Kod hrasta lužnjaka prethodni redoviti prihod čini samo 43 % ukupno užite drvene zalihe, a 57 % je prethodni slučajni prihod, što je rezultat procesa propadanja i sušenja lužnjakovih sastojina.

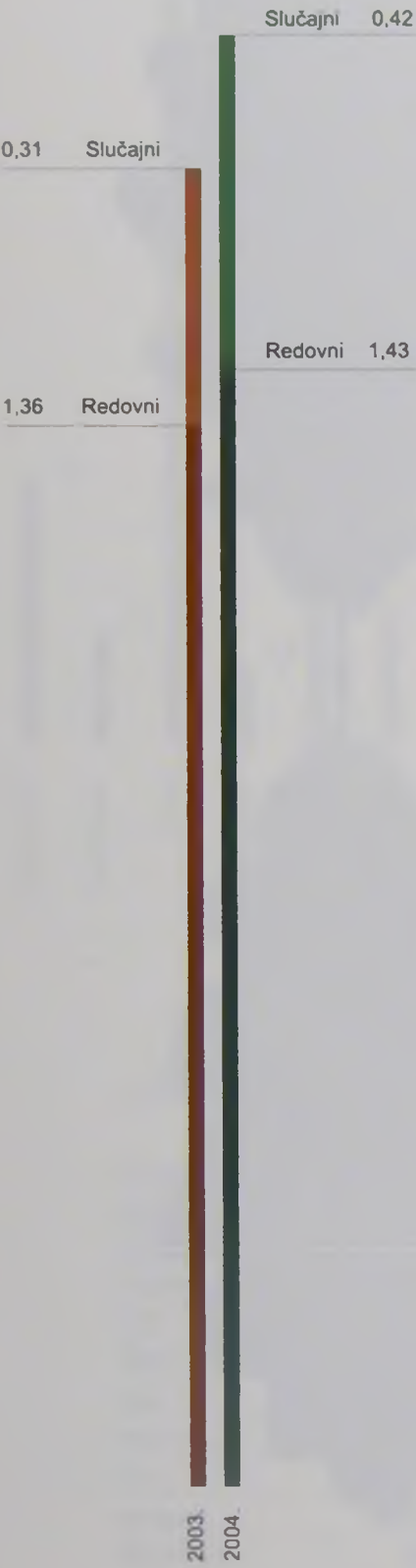
Struktura ukupnog prethodnog prihoda
i prihoda hrasta lužnjaka

Ostvarenje prethodnog prihoda za 2003. i 2004. godinu / u m³

Godina sječe	Površina ha	Ostvarenje			
		Redoviti	Slučajni	Ukupno	Nepremjereno
2003.	53 086	1 358 214	305 680	1 663 894	4 607
2004.	59 111	1 433 514	423 533	1 857 047	1 987
Prosječno ostvarenje u razdoblju 1996. - 2004.	45 346	1 223 075	401 860	1 624 935	5 228

U mil. m³

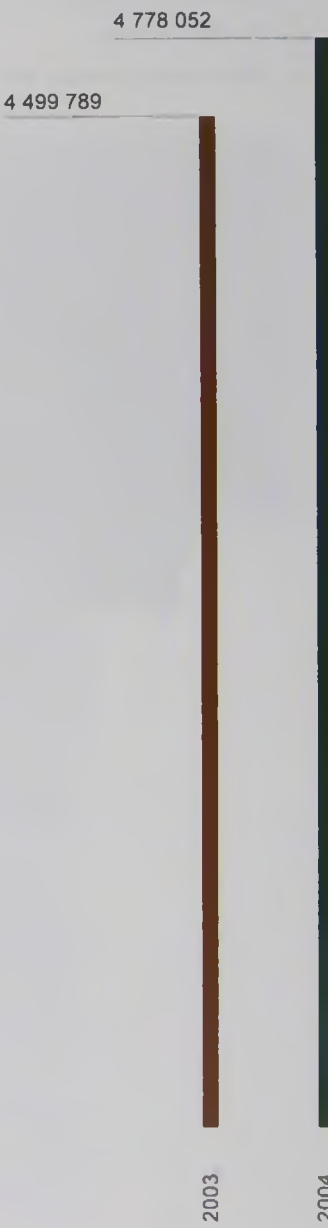
Užita drvena zaliha

Tijekom proteklih devet godina užito je kao etat glavnoga i prethodnoga 37 413 595 m³ drvne zalihe, odnosno 50 % očekivanoga devetogodišnjega prirasta ili 76 % desetogodišnjega etata.

Usporedba užite drvne zalihe za 2003. i 2004. godinu / u m³

Godina sječe	Užita drvena zaliha				
	Glavni prihod	Etat Prethodni prihod	Ukupno	Nepremjerena drvna zaliha	Ukupno
2003.	2 831 288	1 663 894	4 495 182	4 607	4 499 789
2004.	2 919 018	1 857 047	4 776 065	1 987	4 778 052
Prosječno ostvarenje u razdoblju 1996. - 2004.	2 526 903	1 624 934	4 151 837	5 228	4 157 065

U m³

Uređivanje šuma

U skladu s odredbama Zakona o šumama (NN, 52/90) tijekom 2004. godine pred Ministarstvom poljoprivrede i šumarstva i vodnoga gospodarstva pokrenuti su postupci za davanje suglasnosti na 108 uređena elaborata:

- 38 redovitih revizija i obnova osnova gospodarenja
- 9 izvanrednih revizija osnova i programa gospodarenja šumama
- 32 godišnja plana po isteku valjanosti osnova gospodarenja gospodarskim jedinicama i programima za gospodarenja šumama
- 29 programa za gospodarenje šumama.

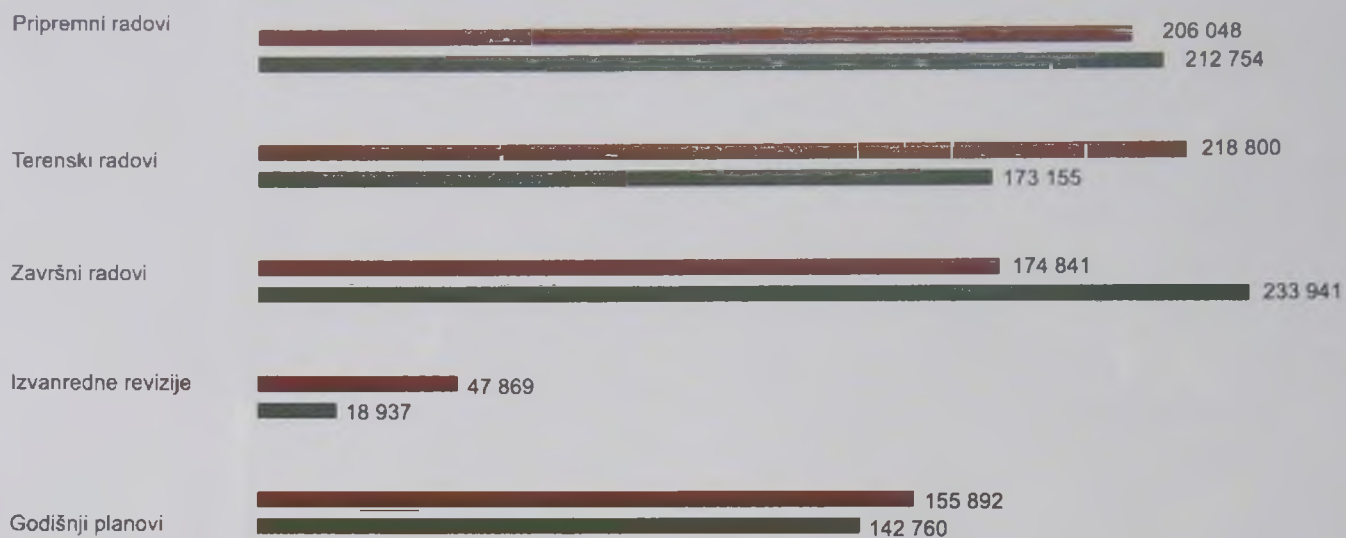
Ostvarenje radova na uređivanju državnih šuma vlastitim kapacitetima HŠ d.o.o. u 2003. i 2004. godini / u ha

Vrsta rada	2003.	2004.	Indeks
1. Redovite revizije			
• pripremni radovi	206 048	212 754	103
• terenski radovi	218 800	173 155	79
• završni radovi	174 841	233 941	134
2. Izvanredne revizije	47 869	18 937	40
3. Godišnji planovi	155 892	142 760	92
4. Reambulacija međa, km	105,69	147,33	139

Ostvarenje radova na uređivanju državnih šuma vlastitim kapacitetima HŠ d.o.o. u 2003. i 2004.g. u ha

U ha

■ 2003.

■ 2004.

gospodarsko vrednovanje šuma kojima gospodare Hrvatske šume d.o.o. obuhvaća uporabnu vrijednost drvene zalihe, vrijednost sastojina prvoga dobnoga razreda za koji nije iskazana drvena zaliha i ukupnu vrijednost općekorisnih funkcija šuma. Vrednovanje se obavlja po metodama koje su propisane internim aktima Društva (metoda sadašnje vrijednosti drvene zalihe, metoda troškova sastojine) ili podzakonskim aktima (Vrednovanje općekorisnih funkcija šuma).

Uporabna vrijednost drvene zalihe - metoda sadašnje sječive vrijednosti

Primjenom se ove metode utvrđuje vrijednost drvene zalihe uz pretpostavku da se sva posiječe i izradi u sortimente, te proda po prosječnim cijenama ostvarenima u obračunskoj godini, umanjenima za troškove iskorištavanja šuma.

Uz pretpostavku da etat u obračunskoj godini dobro prezentira kvalitetnu strukturu drvene zalihe na području pojedine šumarije, tržišna vrijednost m^3 drva računa se temeljem prihoda ostvarenih od prodaje drva u obračunskoj godini i ukupne količine prodanoga drva. Ukupni prihod dijeli se s ukupnom količinom prodanoga drva.

Troškovi eksploatacije neto drvene zalihe računaju se temeljem ukupnih rashoda iskorištavanja (bez izdvajanja za JBRŠ i PBRŠ) i ukupne proizvodnje drvnih sortimenata u obračunskoj godini. Ukupni se rashodi dijele s ukupnom količinom proizvedenih drvnih sortimenata u obračunskoj godini na području pojedine šumarije.

Umanjenjem prosječne tržišne cijene m^3 neto drvene zalihe za prosječne troškove iskorištavanja utvrđuje se prosječna cijena na panju po m^3 neto drvene zalihe. Ako je izračunata cijena veća od izdvajanja za biološku reprodukciju šuma (jednostavnu i proširenu) po m^3 , vrijednost drvene zalihe utvrđuje se množenjem utvrđene cijene s neto drvnom zalihom svedenom na 31.12. obračunske godine. Ako je utvrđena cijena na panju manja od izdvajanja za biološku reprodukciju šuma po m^3 , ona se zanemaruje, a za procjenu se uzima podatak o prosječnim izdvajanjima za BRŠ po m^3 . Prosječno izdvajanje za biološku reprodukciju šuma množi se s neto drvnom zalihom svedenom na 31.12. obračunske godine.

Prosječno izdvajanje za biološku reprodukciju utvrđuje se dijeljenjem ukupnih izdvojenih sredstava s ukupnom količinom prodanih drvnih sortimenata u obračunskoj godini.

Svedena drvena zaliha utvrđuje se po gospodarskim jedinicama temeljem drvene zalihe u vrijeme inventarizacije korigirane za prirast i sječu u proteklom razdoblju.

Neto drvena zaliha utvrđuje se umanjivanjem svedene drvene zalihe za otpad. Otpad se procjenjuje temeljem prosječnoga udjela otpada u etatu protekle tri godine za područje šumarije.

Alea kišobranastoga bora
(*Pinus pinea*)

Nacionalni park Brijuni

Sinonim za ovu vrstu je pinija, a sjemenke su mu jestivi pljoli.

U Hrvatskoj je autohton jedino na Mljetu. Sadi se duž jadranske obale kao urbanošumarski element.

Procjena vrijednosti šuma prvoga dobnoga razreda-metoda troškova sastojine

Prema ovoj metodi vrijednost sastojine određuju troškovi podizanja i gospodarenja. Proizvodna služba utvrdila je standardne tehnologije podizanja sastojina pojedinih uređenih razreda na temelju kojih su utvrđeni standardni troškovi podizanja.

Za nedostupne minirane dijelove šuma iskazuje se površina, drvena zaliha i površina prvoga dobnoga razreda, ali se ne iskazuje vrijednost.

Ukupna vrijednost šume (EUR), po metodologijama koje slijede, iznose:

• Sječiva vrijednost drvne zalihe	3 130 605 411
• Vrijednost prvog dobnog razreda	1 517 287 104
• Vrijednost općekorisnih funkcija šuma	43 570 770 663

Ukupno:	48 218 663 178
---------	----------------

U EUR

Općekorisne funkcije šuma

43 570 770 663

Sječiva vrijednost drvne zalihe 3 130 605 411

Vrijednost prvog dobnog razreda 1 517 287 104

Vrednovanje općekorisnih funkcija šuma

Općekorisna funkcija, odnosno uloga šume sastoji se i u njezinu povoljnom utjecaju u prostoru na ostale ekosustave, na agroekosustave, vodne ekološke sustave, te osobito na urbano-tehnološke zajednice.

Šuma je čvrsto ekološko uporište u krajoliku koje usklađuje odnose između pojedinih ekosustava i unutar njih.

Šumski je ekosustav spremište kemijske energije, pripomaže tvorbi tla i čuva ga od erozije, proizvodi i sprema hranu za bilje, životinje i čovjeka, filtrira atmosferu i akumulira štetne tvari, sadrži za čovjeka korisne i uporabljive kemikalije, živuća je banka gena, pokazatelj zdravoga okoliša i nenadoknadiva prirodna baština (Glavač 1999.).

Općekorisne funkcije šuma sastoje se od ekoloških, odnosno zaštitnih, socijalnih, odnosno društvenih i kombiniranih socijalno - ekoloških funkcija.

U ekološke funkcije šuma idu: hidrološka, koja obuhvaća ujednačavanje vodnih odnosa u prostoru i sprečavanje visokih vodnih valova, vodozaštitna, čijim se djelovanjem pročišćavaju vode procjeđivanjem u podzemne tokove kroz živo šumsko tlo i tako postaju pitke, protuerozijska, u kojoj šuma sprečava eroziju tla vodom i vjetrom, klimatska, kojom ublažava klimatske ekstreme i povećava poljodjelsku proizvodnju, te protumisijska funkcija. Ta funkcija sastoji se od pročišćavanja zraka onečišćena tvorničkim, urbanim, prometnim i drugim otpadom koji zadržavaju krošnje drveća.

U socijalne funkcije idu zdravstvena i rekreacijska, koje utječu na psihičko i fizičko zdravlje čovjeka, te estetska i turistička uloga šume s utjecajem na turistički promet. Zamjećen je brži razvoj turizma u šumovitim prostorima hrvatskoga sredozemlja (Rab, Hvar). U kopnenom dijelu Hrvatske uz šumu su usko povezani lovni, ekološki i seoski turizam.

U kombinirane socijalno - ekološke funkcije šume idu; očuvanje genetičkoga fonda i biološka raznolikost biljnoga i životinjskoga svijeta, održavanje prirodnosti šume kao najznačajniji prilog općoj zaštiti prirode, zatim proizvodnja kisika i vezivanje ugljikova dioksida radi ublažavanja učinaka staklenika.

"Čekamo da svane,
možda nas i otkrije."

Što je šuma bliže prirodnom sustavu, to je učinkovitija njezina općekorisna uloga.

S 95 % prirodnih šuma Hrvatske šume d.o.o. svojim velikim blagotvornim utjecajem na okoliš imaju iznimnu prednost u europskom prostoru.

Šume u Hrvatskoj godišnje pročiste i procijede u podzemne tokove oko 13 tisuća milijardi litara pitke vode, koja je golem kapital danas već deficitarnoga uvjeta života.

One vezuju godišnje u procesu fotosinteze 3,7 milijuna tona ugljika, odnosno 13,3 milijuna tona ugljikova dioksida, atmosferu obogaćuju sa 7,4 milijuna tona kisika.

Poznato je da šume s lijeve strane rijeke Save u RH godišnje uravnotežuju transpiracijom i upijanjem u rahlo šumsko tlo oko 6 milijardi tona oborinskih voda, ublažavajući tako pojavu visokih vodnih valova.

Golem biološki kapital sadržan u općekorisnoj ulozi šume nije do danas dovoljno vrednovan jer ekonomska znanost priznaje samo tržišnu vrijednost šume, dakle drvo, energiju i zemljište, dok se ona navodno "neuspodrediva vrijednost" (vrijednost postojanja, opcijska i legatska vrijednost), koja je biološki kapital, vrijednosno ne priznaje. To je, primjerice, uravnoteženje vodnih odnosa u krajobrazu, procjeđivanje onečišćenih površinskih voda u podzemne tokove i izvorišta, zaustavljanje erozije tla vodom i vjetrom, stvaranje tla, uljecaj na klimu i povećanje poljodjelske proizvodnje, pročišćavanje zraka, oslobađanje kisika i vezivanje ugljikova dioksida kao glavnoga stakleničkoga plina, čuvanje genetičkoga fonda i očuvanje prirode kroz biološku raznolikost biljnih i životinjskih vrsta te raznolikost šumskih ekosustava.

Zbog zanemarivanja ekološke vrijednosti šume su, prema podacima WWF-a, su prirodno biološko bogatstvo Zemlje, koje se pretežito odnosi na prirodne šume i vodene ekosustave, umanjeno je u razdoblju od 1970. do 1995.30% (izvor: Glavač, 1999, str. 146.).

Taj podatak ozbiljno je upozorenje Hrvatskoj. U nas šuma još uvijek nije dobila pravo mjesto kao infrastrukturne kategorije, iako pripada najvrednijim resursima Republike Hrvatske.

Radi vrednovanja općekorisnih funkcija šuma, u Hrvatskoj se primjenjuje ozakonjena metodologija vrednovanja prema Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o uređivanju šuma (NN br. 121/97).

Hrast crnika (*Quercus ilex*) pokriva 68 ha površine na Brijunima. Ovaj je hrast star preko 250 godina.

To je kombinirana metoda mjerenja kod koje rezultate nalazimo u gospodarskim osnovama te stručnome ocjenjivanju pojedinih općekorisnih funkcija.

Bodovne vrijednosti zbroja ocjena dane su za 38 slučajeva koji se odnose na pojedinu općekorisnu ulogu šume. Kao smjernica poslužio je jedan od europskih primjera, tj. podatak ukupnoga obračuna vrijednosti šuma u Baden-Württembergu prema Berganu, Berndtu i Pfisteru, 1992. (iz Sabadi i Prpić, 2001., str. 805), iz kojega proizlazi gotovo trideseterostruka vrijednost općekorisnih funkcija šuma u odnosu na vrijednost drva. Sličan primjer naveo je Sabadi 1997. godine.

Obveznost, mjerljivost i čuvanje općekorisnih funkcija šuma temelje se na odredbi Ustava Republike Hrvatske, članak 3. (NN, 41/01), o očuvanju prirode i čovjekova okoliša kao najviših vrednota ustavnoga poretka RH:

U članku 52. Ustava piše:

"More, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitoga kulturnoga, povijesnoga, gospodarskoga i ekološkoga značenja za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu."

Zakonom o šumama (NN br. 52/90 i 5/91) sve šume i šumska zemljišta proglašavaju se dobrom od općeg interesa (članka 1.) te u članku 2. piše:

"Općekorisne funkcije šuma odražavaju se osobito u zaštiti zemljišta, prometnica i drugih objekata od erozije, bujica i poplava, u utjecaju na klimu, u zaštiti i očuvanju čovjekove okoline, u stvaranju kisika i pročišćavanju atmosfere, u utjecaju na ljepotu krajolika te stvaranju povoljnih uvjeta za liječenje, oporavak, odmor i rekreaciju, za razvitak turizma i obnovu domovine."

Poštujući navedene zakonske odredbe, Pravilnikom o uređivanju šuma propisan je način utvrđivanja općekorisnih funkcija šuma.

Nadzorna stanica za ekološku proizvodnju

Ekomarkica je:

- potvrda da neki proizvod namjenjen za ljudsku prehranu udovoljava svim kriterijima zakona ekološke proizvodnje poljoprivrednih, prehrambenih proizvoda (NN 12/01).
- ekološka je proizvodnja poseban sustav državnoga gospodarenja u poljoprivredi i šumarstvu. Tako i šumski plodovi i samoniklo bilje mogu dobiti ekomarkicu. Na taj način se potvrđuje kvaliteta i kontrolirano sakupljanje šumskih proizvoda. Radi nadzora i preporuka za dobivanje ekomarkice Hrvatske šume d.o.o. ovlaštene su Rješenjem Ministarstva poljoprivrede i šumarstva od 5.12.2003.

Hrvatske šume d.o.o. proširile su svoju djelatnost i na provođenje nadzora u ekološkoj proizvodnji u skladu sa Zakonom o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN, 12/01), za što su ovlaštene Rješenjem Ministarstva poljoprivrede i šumarstva od prosinca 2003. godine. Ekološka je proizvodnja poseban sustav održivoga gospodarenja u poljoprivredi i šumarstvu koji obuhvaća uzgoj bilja i životinja, proizvodnju hrane, sirovina i prirodnih vlakana te preradu primarnih proizvoda, a uključuje sve ekološki, gospodarski i društveno opravdane proizvodno-tehnološke metode, zahvate i sustave, najpovoljnije koristeći plodnost tla i raspoložive vode, prirodna svojstva biljaka, životinja i krajobraza, povećanje prinosa i otpornosti biljaka s pomoću prirodnih sila i zakona, uz propisanu uporabu gnojiva, sredstava za zaštitu bilja i životinja, sukladno međunarodno usvojenim normama i načelima.

Hrvatske šume osnovale su Službu za nadzor ekološke proizvodnje za 2 milijuna šuma zato što posjeduju FSC certifikat. Kako taj certifikat osim drva ne pokriva i ostale proizvode iz šume, koji se inače nalaze na tržištu i koji su sve traženiji, takva je mogućnost dana Zakonom o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Ekološka proizvodnja u šumarstvu ograničena je na uporabu sporednih šumskih proizvoda i podizanje biljnih nasada prema kriterijima za ekološku proizvodnju na šumskim plantažama.

Osnivanjem Nadzorne stanice za ekološku proizvodnju Hrvatske šume su se još aktivnije uključile u zaštitu biološke raznolikosti naših šuma i još više su se približile ostvarenju ISO Norme 14000.

U 2004. godini Nadzorna stanica za ekološku proizvodnju obavila je ukupno 12 nadzora na 1 817,03 ha.

U

skladu s propisom ŠGO područja te prema planu radova za 2004. godinu obavljani su radovi na biološkoj reprodukciji šuma. Sredstva za ostvarivanje radova na jednostavnoj i proširenoj biološkoj reprodukciji osigurana su temeljem čl. 68. i 70. Zakona o šumama (u daljnjem tekstu: ZOŠ).

Općekorisne funkcije šuma, njihova uporaba i naknada propisane su čl. 70. ZOŠ-a odnosno Pravilnika o financiranju radova biološke reprodukcije sredstvima naknade OKFŠ-a.

Radovi na jednostavnoj biološkoj reprodukciji (JBR) / u ha

Naziv rada	2003.	2004.
	Obavljeno	Obavljeno
Pripremni radovi na obnovi šuma	5 490	2 906
Sjetva i sadnja u sastojini	2 273	389
Popunjavanje u sastojini	705	607
Njega pomlatka i mladika	14 215	14 224
Čišćenje sastojina	11 071	7 733
Ostali radovi (njega kultura)	1 116	1 159
Resurekcija	221	145

Planirani radovi u 2004. godini gotovo su u cijelosti obavljeni. Za razliku od prethodnih godina planirano je pošumljavanje zbog povoljnoga vremena bez snijega do kraja godine gotovo završeno, tek s malim zaostatom, tako da se u proljeće 2005. godine ne prenosi zaostatak.

Prema prošloj godini značajno su manji pripremni radovi na obnovi šuma, odnosno na sjetvi u sastojini, jer se ove godine nije ponovio lanjski obilan urod žira.

Radovi na proširenoj biološkoj reprodukciji (PBR) / u ha

Naziv rada	2003.	2004.
	Obavljeno	Obavljeno
Pripremni radovi u sastojinama	3 231	3 088
Pošumljavanje	2 673	1 114
Popunjavanje	535	481
Njega novopodignutih kultura do 1/5 ophodnje	4 849	4 993

Radovi na PBR-u u 2004. godini gotovo su jednaki radovima u 2003. godini, s tim da je kao i kod JBR-a primjetan manji opseg radova koji su vezani uz urod žira.

Vrijednost i financiranje biološke reprodukcije šuma

Plan biološke reprodukcije šuma utvrđen je odlukom Skupštine Hrvatskih šuma d.o.o. Zagreb i sastavni je dio godišnjega plana poslovanja.

Tom su odlukom utvrđena i izdvajanja sredstava za jednostavnu biološku reprodukciju šuma (JBRŠ) od vrijednosti prodaje drvnih sortimenata po ovim stopama:

- za jednodobne šume 20,2 %
- za preborne šume 15,1 %
- za krške šume 15,1 %

Stope izdvajanja za jednostavnu biološku reprodukciju šuma nešto su više u odnosu na zakonski propisane stope.

Vrijednost radova na JBR-u i izvor financiranja / u tis. kuna

Naziv rada	2003.	2004.
	Obavljeno	Obavljeno
Priprema obnove sastojina	15 893	11 375
Sadnja i sjetva	32 890	25 253
Radovi na njezi sastojina	93 318	91 841
Obnova - njega deg. sastojina	572	468
Odabir stabala za sječu	18 727	27 017
Čuvarska služba	71 022	85 313
Zaštita šuma od požara	88 132	65 975
Zaštita od biljnih bolesti	5 244	7 776
Zaštita od biljnih štetnika	1 122	1 918
Zaštita od štetočinja	10 795	6 426
Prosjeke	1 828	2 127
Svijetle pruge	792	449
Pomoćni radovi uređivanja	7 597	8 765
Izvori	176	25
Zaštitne brklje	137	225
Izrade i redovite revizije	24 092	28 583
Izvanredne revizije	269	322
Godišnji planovi gospodarenja	282	345
Imovinskopравни odnosi	621	1 177
Ukupno	373 510	365 380
Izvori sredstava		
ČI 68. ZOŠ - a	217 677	224 860
ČI 70. ZOŠ - a	155 833	140 520

Vrijednost radova na JBR i izvori financiranja od 2000. do 2004. godine u mil. kuna

Ukupna vrijednost radova JBR-a u 2004. godini neznatno je manja u odnosu na 2003. godinu.

Smanjena je vrijednost radova vezanih uz urod žira, dok su radovi na njezi sastojina gotovo isti kao i lani. Zbog značajnoga broja sušaca porasla je vrijednost radova odabira stabala za sječu.

Radovi na zaštiti šuma od požara, te od bolesti i od štetnika ukupno su manji nego lani, ponajprije zbog povoljnih vremenskih prilika.

Vrijednost radova na JBR-u od 2000. do 2004. godine

U mil. kuna

Proširena biološka reprodukcija

U 2004. godini vrijednost radova PBR-a iznosi 129, 8 milijuna kuna ili 90 % od planiranih sredstava. U odnosu na prošlu godinu obavljeno je više radova za 20 mil. kuna.

Vrijednost radova na PBR-u i izvori financiranja u 2003. i 2004. godine / u tis. kuna

Naziv rada	2003.	2004.
	Obavljeno	Obavljeno
Pošumljavanje i podizanje	34 672	26 066
Rekonstrukcija i konverzija	8 020	6 912
Sanacija / Obnova oštećenog	36 110	49 214
Uređivanje donje etaže	196	182
Zaštita šuma od požara	17 918	14 672
Zaštita od biljnih bolesti	1 572	3 668
Zaštita od biljnih štetnika	55	535
Zaštita od štetočinja	3 327	4 031
Šumske prometnice	4 823	18 724
Kupnja šumskih površina	20	376
Razminiranje površina	3 144	4 423
Klonske sjem. plantaže i testovi	0	964
Ukupno	109 856	129 767
Izvori sredstava		
Čl. 58. ZOŠ - a	13 298	2 982
Čl. 68. ZOŠ - a	33 366	35 866
Čl. 70. ZOŠ - a	63 192	90 919

Za proširenu biološku reprodukciju u 2004. godini upotrijebljena su ova sredstva:

- izdvojena sredstva na osnovi propisane stope od 3 % vrijednosti prodanoga drva na domaćem i stranom tržištu
- neutrošena sredstva iz prošlih godina koja se nalaze na posebnom računu PBR-a
- sredstva na računu općekorisnih funkcija šuma (OKFŠ-a) prema čl. 70. ZOŠ-a
- sredstva na računu za oduzeta prava naknade za šumu i šumsko zemljište prema čl. 58. ZOŠ-a.

U mil. kuna

Vrijednost radova PBR-a od 2000. do 2004. godine u mil. kuna.

Vrijednost radova na JBR-u i PBR-u

Ukupna vrijednost radova BRŠ u 2004. godini neznatno je manja od one u 2003. godini, što je rezultat smanjenja vrijednosti radova vezanih uz neostvareni urod žira.

Vrijednost radova na JBR-u i PBR-u od 2000. do 2004. godine

u mil. kuna

Rasadnička proizvodnja

U 2004. godini u rasadnicima Hrvatskih šuma d.o.o. Zagreb organizirana je proizvodnja od 18 mil. komada šumskih sadnica.

Prema planskim zahtjevima dostavljeno je 9,33 mil. komada sadnica za sadnju na šumskim terenima. Od toga se na sadnice hrasta lužnjaka odnosi 5,04 mil. kom., hrast kitnjak 1,32 mil. kom. i poljski jasen 1,05 mil. kom. Te tri šumske vrste sadnica čine 94 % bjelogoričnih sadnica odnosno 80 % svih dostavljenih sadnica. Prvi je put omjer sadnje jesen – proljeće bio 60 : 40 %, tj. 5,57 mil. kom. : 3,76 mil. kom.

U rasadniku je zasijano 9 tona žira hrasta lužnjaka i 15 tona žira hrasta kitnjaka. Također je zasijano ove jeseni poljskoga jasena 520 kg., a obične bukve oko 750 kg. Zasijana je i manja količina sjemena voćkarica (trešnje, kruške, jabuke, oskoruše).

U 2004. godini poslano je 0,62 mil. šumskih sadnica obične smreke te smanjena količina dostave crnogoričnih sadnica na 0,89 mil. komada. Za priobalje je poslano 0,52 mil. kom., od čega se na crni bor odnosi 0,43 mil. kom.

Isporučene sadnice iz rasadnika u 2003. i 2004. godini / u tis. kom.

Vrsta sadnica	2003.	2004.	2003./2004. Indeks
Hrast lužnjak	4 662	5 040	108
Hrast kitnjak	1 262	1 326	105
Poljski jasen	1 185	1 052	89
Crna joha	172	115	67
Euroamerička topola	100	102	102
Vrba	7	11	157
Bukva	320	215	67
Ostala bjelogorica	30	60	200
Ukupno bjelogorica	7 738	7 921	102
Obična jela	73	111	152
Ariš	10	37	370
Obična smreka	488	622	127
Crni bor	220	67	30
Obični bor	6	37	617
Duglazija	20	12	60
Ostala crnogorica			
Ukupno crnogorica	817	886	108
Crni bor	669	434	65
Cedar	1	2	200
Čempres	24	15	63
Alepski bor i brucijski bor	78	15	19
Primorski bor	38	27	71
Bor pinija	22	16	73
Hrast crnika	2	2	100
Hrast medunac	3	3	100
Ostale mediteranske vrste	1	8	800
Ukupno mediteranske vrste	838	522	62
UKUPNO	9 393	9 329	99

Isporučene sadnice iz
rasadnika u 2004. godini

u tis. kom.

7 921 Bjelogorica

886 Crnogorica
522 Mediteranske
vrste

Urod je žira gotovo u potpunosti izostao pa je zasijano u rasadniku tek 9 tona žira hrasta lužnjaka i 15 tona žira hrasta kitnjaka.

Inventura sadnica 31. 12. 2004. godine pokazuje da će Hrvatske šume d.o.o. s oko 5 mil. novih sadnica 2005. godine (hrast lužnjak, hrast kitnjak i poljski jasen) opet imati proizvodnju oko 15 mil. kom. šumskih sadnica, te da će u 2005. godini biti spremno za dostavu 10 – 12 mil. sadnica za teren, odnosno da će biti moguće zadovoljiti gotovo sve potrebe za šumskim sadnicama svih šumarija.

Sjemenarstvo

Prošla, 2004. godina bila je, u cjelini uzevši, godina slaboga uroda sjemena većine vrsta šumskoga drveća. U Podravini je bilo nešto hrasta kitnjaka i lužnjaka, te poljskoga jasena u srednjoj Posavini i malo uroda bukve. Zbog suše je izostao urod sjemena mediteranskih vrsta.

Šumsko sjeme ubrano u 2003. i 2004. godini / u kg

Od ubranoga šumskoga sjemena i od zaliha iz prošlih godina upotrijebljeno je u 2004. godini za radove na JBR-u u sastojinama, kao dopuna prirodnoj obnovi i za pošumljavanje, te za radove na PBR-u ukupno 126 857 kg, a u rasadnicima 26 271 kg za proizvodnju šumskih sadnica. Manji dio sjemena, 3 968 kg, ostao je na zalihama uskladišten i pripravan za proljetnu sjetvu 2005. godine.

Manja količina sjemena alohtonih četinjača (12 kg), uglavnom za hortikulturne potrebe, nabavljena je iz uvoza (sjeme ariša, bora, bora krivulja, duglazije, srebrne smreke, kav. jele i omorike).

Stanje površina sjemenskih sastojina je promijenjeno jer su zahtjevi za nove upise i brisanja u Upisniku riješeni. Na kraju godine Hrvatske šume d.o.o. imaju upisanih 5 675 ha priznatih sjemenskih sastojina kao šuma posebne namjene i od gospodarskih šuma 11 814 ha izabranih sjemenskih sastojina.

U prošloj je godini usklađeno važenje programa njege i genetske melioracije s važenjem osnova gospodarenja pripadajućih gospodarskih jedinica, te je dobivena suglasnost za korištenje za sve priznate sjemenske sastojine i ovlaštenje za izradu programa za njih.

Vrsta	Količina 2003.	Količina 2004.	Indeks 2004 / 2003.
Hrast lužnjak	2 243 984	31 801	1
Hrast kitnjak	312 097	49 266	16
Poljski jasen	55	1 162	2 113
Bukva obična	2 799	1 242	44
Crna joha	16	16	100
Crni orah	66 020	42 907	65
Gorski javor	48	291	606
Divlje voće		602	
Obična jela	210	560	267
Smreka			
Crni bor	114	57	50
Obični bor	4	4	100
Alepski bor	28	169	604
Brucijski bor			
Primorski bor	10	0	0
Pinija	37	0	0
Čempres	52	84	162
Hrast crnika			
Hrast medunac			
Ukupno	2 625 474	128 161	5

Ukupno ubrano šumsko sjeme

u kg

2 625 474

2003.

2004.

128 161

Program proizvodnje selekcioniranoga šumskoga sjemena u sjemenskim plantažama, kao dugoročna strategija Hrvatskih šuma d.o.o., u 2004. godini se provodio održavanjem i popunjavanjem klonskih sjemenskih plantaža hrasta lužnjaka cjepovima proizvedenima u rasadniku Hajderovac, i to za uprave šuma područnice Bjelovar, Vinkovci i Našice, te divlje trešnje u Upravi šuma Podružnici Zagreb.

Nadalje, cijepljen je kasni hrast lužnjak iz uprava šuma područnica Sisak, Karlovac i Zagreb te poljskoga jasena iz Uprave šuma Podružnice Nova Gradiška. Rekultivirana je klonska sjemenska plantaža crne johe za Upravu šuma Podružnicu Koprivnica. Započelo je kandidiranje "plus" stabla crnoga bora u Upravi šuma Podružnici Senj te obične jele u Upravi šuma Podružnici Delnice.

P

roizvodnja drvnih sortimenata u 2004. godini odvijala se na cijelom području Hrvatskih šuma d.o.o.

Ukupno je izrađeno 3 878 429 m³ neto drvnih sortimenata, čime je planirana proizvodnja ostvarena 100 %.

Ta je proizvodnja ujedno najviši ostvaraj proizvodnje drvnih sortimenata od osnivanja Hrvatskih šuma d.o.o.

Proizvodnja 2004. godine veća je za 1 169 015 m³ od prosječno ostvarene proizvodnje u razdoblju 1991. – 1995. (143 %), dok je u odnosu na razdoblje 1996. – 2000. ta proizvodnja veća za 708 409 m³ (122 %).

U 2004. godini oblovine je proizvedeno više od plana za 60 823 m³ ili 3,2 %, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 95 155 m³ ili 5,1 %.

Ostvarenje plana proizvodnje oblovine najveća je kod hrasta lužnjaka, topole, jasena, jele i smreke.

Prostornoga drva proizvedeno je za 76 905 m³ ili 3,8 % manje od plana odnosno 28 812 m³ ili 1,48 % manje u odnosu na proizvodnju 2003. godine. To je ostvarenje rezultat neznatno usporenoga trenda poboljšanja potražnje za prostornim drvom i predstavlja približavanje uobičajenim količinama prostornoga drva u ukupnoj proizvodnji drvnih sortimenata.

Kod prostornoga je drva značajno veće ostvarenje kod OTL. Utjecaj sušaca vidljiv je kod povećanoga ostvarenja proizvodnje četinjača odnosno hrastove oblovine.

Proizvodnja drvnih sortimenata 2003. i 2004. godine / u m³

God.	Oblovina	Prostorno drvo	Ukupno
2003	1 861 940	1 950 146	3 812 086
2004	1 957 095	1 921 334	3 878 429
Indeks	105	99	102

Europska crna topola
(*Populus nigra*)
L. D_{1,30} = 350 cm

To je najstarija i najveća
crna topola u Europi a
nalazi se u Baranji.

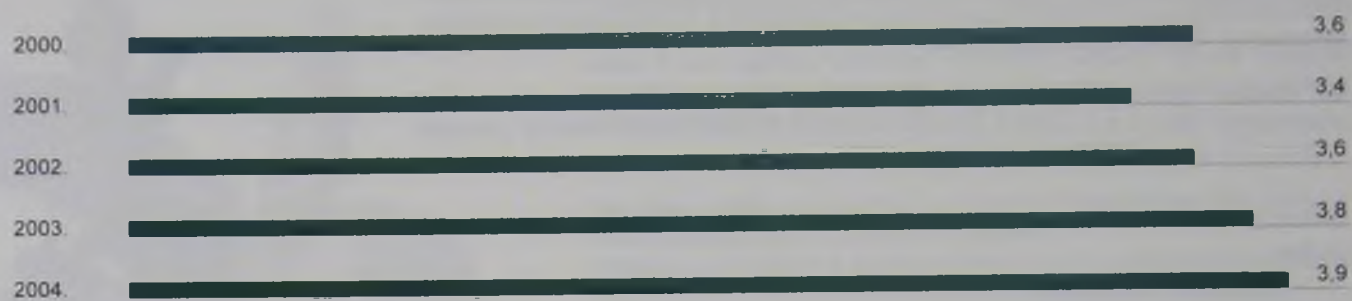
Ostvarenje proizvodnje drvnih sortimenata u 2003. i 2004 godini - po vrstama drveća / u m³

Vrsta drveća	Oblovina			Prostorno drvo			Ukupno		
	2003	2004	Indeks	2003	2004	Indeks	2003	2004	Indeks
Hrast lužnjak	354 859	418 951	118	141 436	204 562	145	496 295	623 514	126
Hrast kitnjak	141 465	148 810	105	155 803	161 141	103	297 268	309 951	104
Bukva	649 663	651 442	100	762 886	739 763	97	1 412 549	1 391 205	98
Jasen	126 306	118 824	94	65 189	63 455	97	191 495	182 279	95
Grab	48 138	52 296	109	196 328	205 403	105	244 466	257 699	105
Bagrem	7 038	6 912	98	12 593	13 494	107	19 631	20 406	104
D. voće	8 049	19 655	244	1 452	6 953	479	9 501	26 608	280
OTL	18 098	8 267	46	323 209	234 603	73	341 307	242 869	71
Lipa	30 006	32 422	108	18 357	22 810	124	48 363	55 232	114
Joha	23 687	19 466	82	24 796	26 839	108	48 483	46 306	96
Topola	105 151	98 814	94	30 293	25 621	85	135 444	124 435	92
OML	13 179	10 698	81	55 024	31 012	56	68 203	41 710	61
Jela/ smreka	313 707	347 447	111	137 850	162 890	118	451 557	510 337	113
Bor	18 467	21 109	114	21 566	20 666	96	40 033	41 775	104
Ariš	992	1 043	105	827	878	106	1 819	1 921	106
Ostale četinjače	3 135	939	30	2 537	1 244	49	5 672	2 182	38
Ukupno	1 861 940	1 957 095	106	1 950 146	1 921 334	99	3 812 086	3 878 429	102

OTL - Ostala tvrda bjelogorica

OML - ostala meka bjelogorica

U mil. m³

Proizvodnja drvnih sortimenata 2003. i 2004. godine

U m³

Ostvarenje sječe i izrade po izvršiteljima radova od 2000. do 2004.

Usluge ostvarene u sječi i izradi iznose 640 302 m³ i veće su za 2 357 m³ nego u godini prije. Te su usluga u stalnom porastu od 2000. godine, a ovogodišnje usluge ostvarene su u najvećem iznosu od 1995. godine, iako su relativno 0,2 %, zbog ukupno povećane proizvodnje, manje nego u 2003. godini.

Od ukupne sječe i izrade od 3 878 429 m³ drvnih sortimenata u vlastitoj organizaciji HS-a d.o.o. u 2004. godini ostvareno je 2 537 020 m³ ili 65 % ukupnih radova, što je za 75 509 m³ više nego u 2003. godini.

Samoizrada s ukupnim iznosom 701 107 m³ manja je za 11 541 m³ nego prethodne godine.

U mil. m³

Ostvarenje privlačenja po izvršiteljima radova od 2000. do 2004.g.

U 2003. godini ukupno je privučeno i izvezeno 3 099 400 m³ drvnih sortimenata. Vanjskom uslugom poduzetnika privučeno je 1 327 285 m³ oblovine i celuloznoga drva, što je za 3 424 m³ manje nego godinu prije.

Vlastitim kapacitetima Hrvatskih šuma d.o.o. u ovoj fazi rada ostvareno je 1 772 115 m³ ili 17 692 m³ više nego 2003.

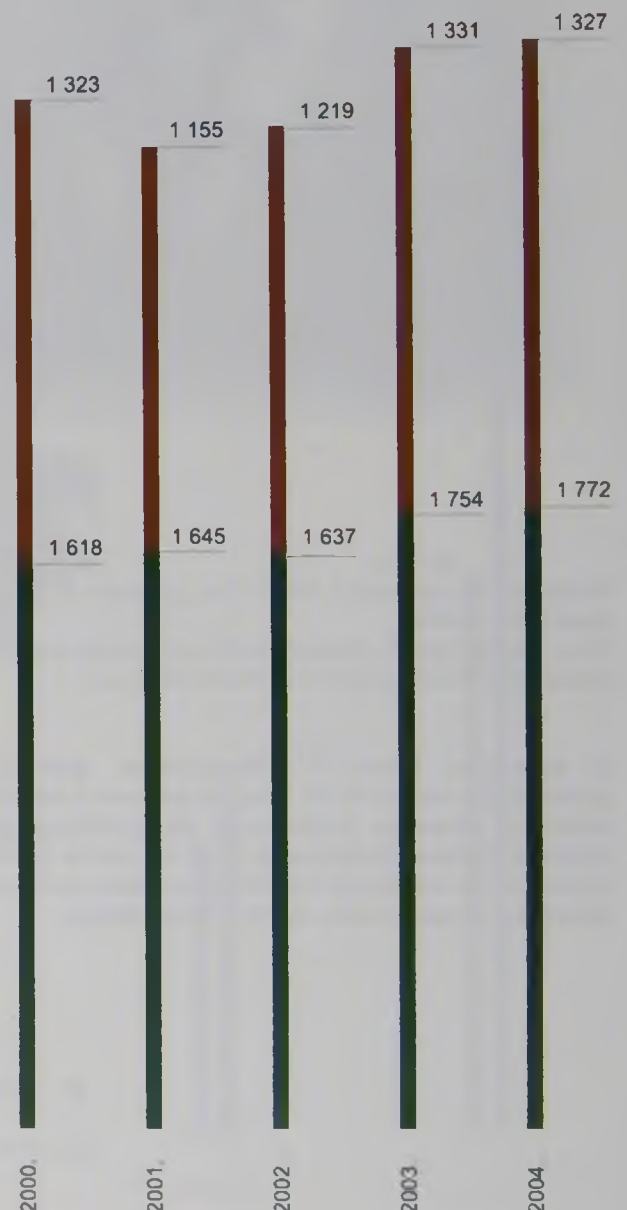
Iako je ove godine ostvaren apsolutno najveći učinak vlastitih sredstava, ostaje i dalje relativni omjer udjela vlastitih kapaciteta prema vanjskim uslugama 57 : 43.

Taj odnos 1994. bio je 47:53, tj. vlastitim kapacitetima obavljeno je radova privlačenja 1 119 949 m³ godišnje.

Pozitivna promjena u strukturi radova po nositeljima opravdava potrebitost investicijskih ulaganja u obnavljanje kapaciteta.

Ostvarenje privlačenja po izvršiteljima radova od 2000. do 2004. godine

U tis m³

■ Poduzetnici
■ Hrvatske šume

Ostvarenje prijevoza drvnih sortimenata od 2000. do 2004. godine

U ukupnom prijevozu od 3 660 698 m³ vlastitim kapacitetima prevezeno je 822 757 m³ ili 22 %, što je za 48 695 m³ manje nego godinu prije i manje od prosječnih ostvaraja posljednjih pet godina.

Poduzetnici su prevezli 2 838 211 m³, odnosno 87 121 m³ više nego 2003. godine. To je ujedno najveći prijevoz drvnih sortimenata koji su obavili poduzetnici otkad postoje Hrvatske šume d.o.o.

U upravama šuma – podružnicama, gdje je udio poduzetnika veći od 90 %, dosta je teškoća u organiziranju planirane dinamike proizvodnje, što povećava zalihe u kritičnim fazama proizvodnje. Zato su nužne promjene u organiziranju korištenja vlastitih kapaciteta unutar cijeloga Društva te investiranje u vlastitu mehanizaciju.

Ostvarenje prijevoza po izvršiteljima radova od 2000. do 2004. godine

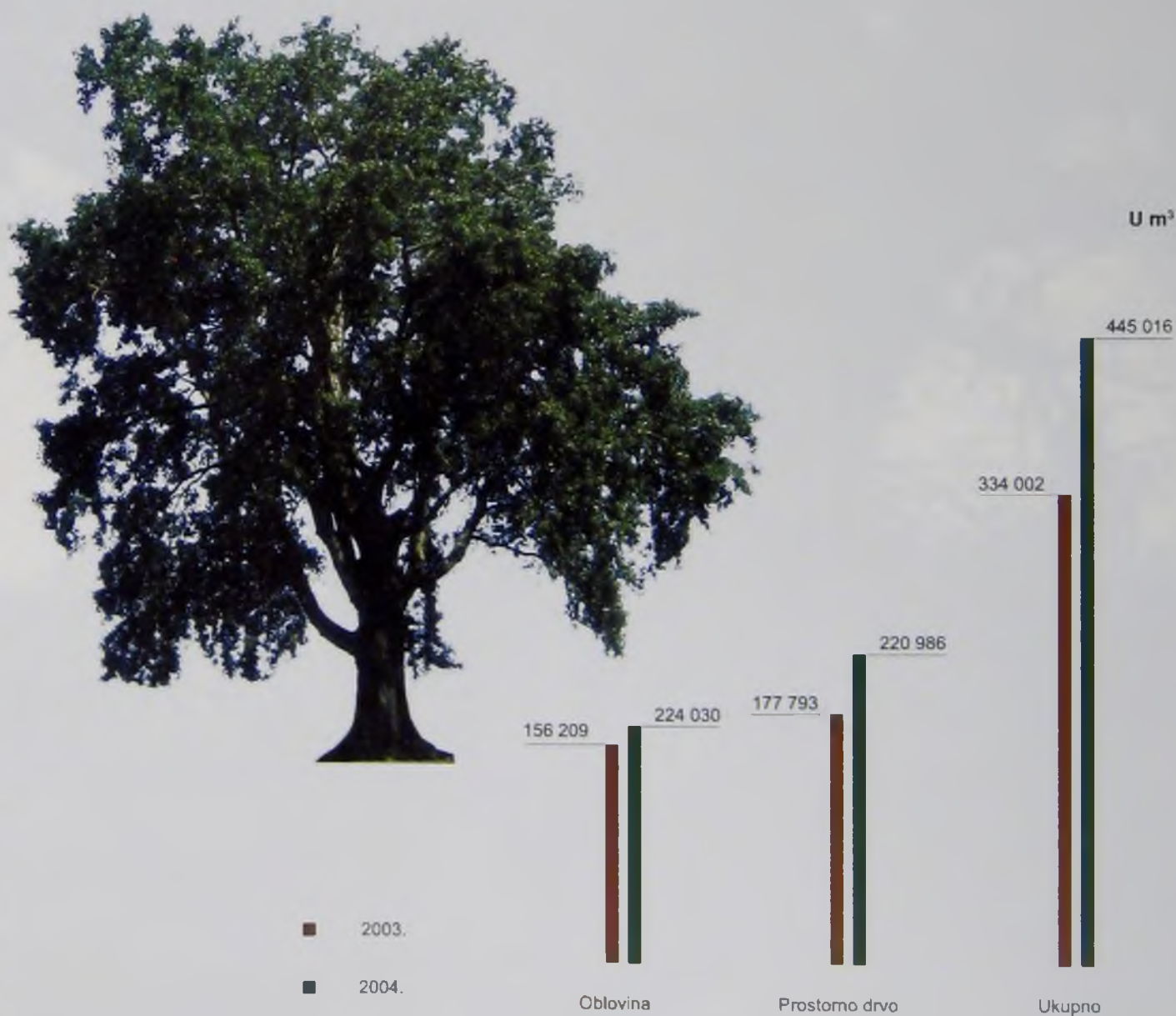
Zalihe drvnih sortimenata

Ukupne zalihe potkraj 2004. godine iznose 445 016 m³, što je u odnosu na zalihe iz 2003. godine veće za 111 014 m³ ili 33 %. Zalihe oblovine znatno su porasle prema 2003., i to za 67 821 m³ ili 43 %. Isto tako i višegodišnji trend smanjenja zaliha prostornoga drva je prekinut i zalihe povećane za 43 193 m³ ili 24 %.

Ukupne zalihe drvnih sortimenata na kraju 2004. godine iznose 11,4 % od planirane proizvodnje, odnosno 11,5 % od ostvarene proizvodnje drvnih sortimenata.

Zalihe drvnih sortimenata na dan 31.12.2003. i 2004. godine / u m³

Mjesto	Oblovina				Prostorno drvo				Ukupno			
	2003		2004		2003		2004		2003		2004	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Šuma	33 804	37	49 591	37	57 870	63	85 619	63	91 674	100	135 210	100
Pom. stov.	102 130	56	148 716	62	79 654	44	91 563	38	181 784	100	240 278	100
Glavno stov.	20 275	33	25 723	37	40 269	67	43 804	63	60 544	100	69 527	100
Ukupno zalihe	156 209	47	224 030	50	177 793	53	220 986	50	334 002	100	445 016	100

P

lanom prodaje utvrđuju se količine po vrsti drva i sortimentima, po mjestu prodaje i za kupce po ugovoru.

Prodaja trupaca po ugovoru bez nadmetanja (UG) obavlja se s tvrtkama iz drvne industrije koje proizvode finalne proizvode, namještaj, parket, građevnu stolariju, suhe elemente i dr., tj. koje 70 % piljene građe prerade u te proizvode. Pravo na kupnju trupaca na ugovor imaju i tvrtke neovisno o stupnju prerade koje imaju prerađivačke kapacitete na području od posebne državne skrbi (NN, 88/02. i 138/02.) te društva s područja gdje je primarna prerada od posebne važnosti.

Zbog neusklađivanja cijena s ponudom i potražnjom kupci izbjegavaju kupnju ugovorenih trupaca slabe konjunktura tako da je otežana prodaja tih drvnih sortimenata.

Količina drvnih sortimenata za prodaju javnim nadmetanjem na inozemno tržište (izvoz – LM) utvrđena je planom prodaje, a izvoze se samo oni sortimenti za koje domaća drvna industrija nema interesa ili mogućnosti kupnje. Provedbu i praćenje obavlja Komisija za provođenje javnih međunarodnih nadmetanja sastavljena od predstavnika Ministarstva gospodarstva i predstavnika Hrvatskih šuma.

Cijene glavnih šumskih proizvoda utvrdilo je Ministarstvo gospodarstva RH cjenikom još 1996. godine, s primjenom od 1997. godine, a nisu se mijenjale sve protekle godine. To znači da se, premda su Hrvatske šume d.o.o. registrirane kao trgovačko društvo, poslovalo uz primjenu administrativno određenim, a ne tržišnim cijenama.

Ulazak RH u WTO utjecao je na početak liberalizacije tržišta drvom i počele su se usklađivati cijene s ponudom i potražnjom. To je učinjeno Uredbom o izmjeni Uredbe o izravnim mjerama kontrole cijena (NN, 110/04.) koju je Vlada RH usvojila u kolovozu 2004. godine.

Deregulacija cijena drvnih proizvoda bitan je element u izgradnji partnerstva na tržišnim osnovama s drvnom industrijom, koja također mora doživjeti transformaciju.

Podatak da je od 1995. do 2004. godine etat Hrvatskih šuma povećan za 40 %, a u drvnoj industriji izgubljeno oko 16 % radnih mjesta upućuje na zaključak da dosadašnje administrativno utvrđivanje cijena drvnih sortimenata kao sirovinске osnove te industrije nije, uz niz drugih olakšica koje su HŠ d.o.o. dale, postiglo osnovni cilj.

Stoga će se s takvim drvoprerađivačima trebati sklapati ugovori na više godina radi njihove sigurnosti u osiguranu sirovinu, ali bi cijene trebalo po mogućnosti regulirati tržište.

Bijela vrba
(*Salix alba*)
L D_{1,30} = 180 cm

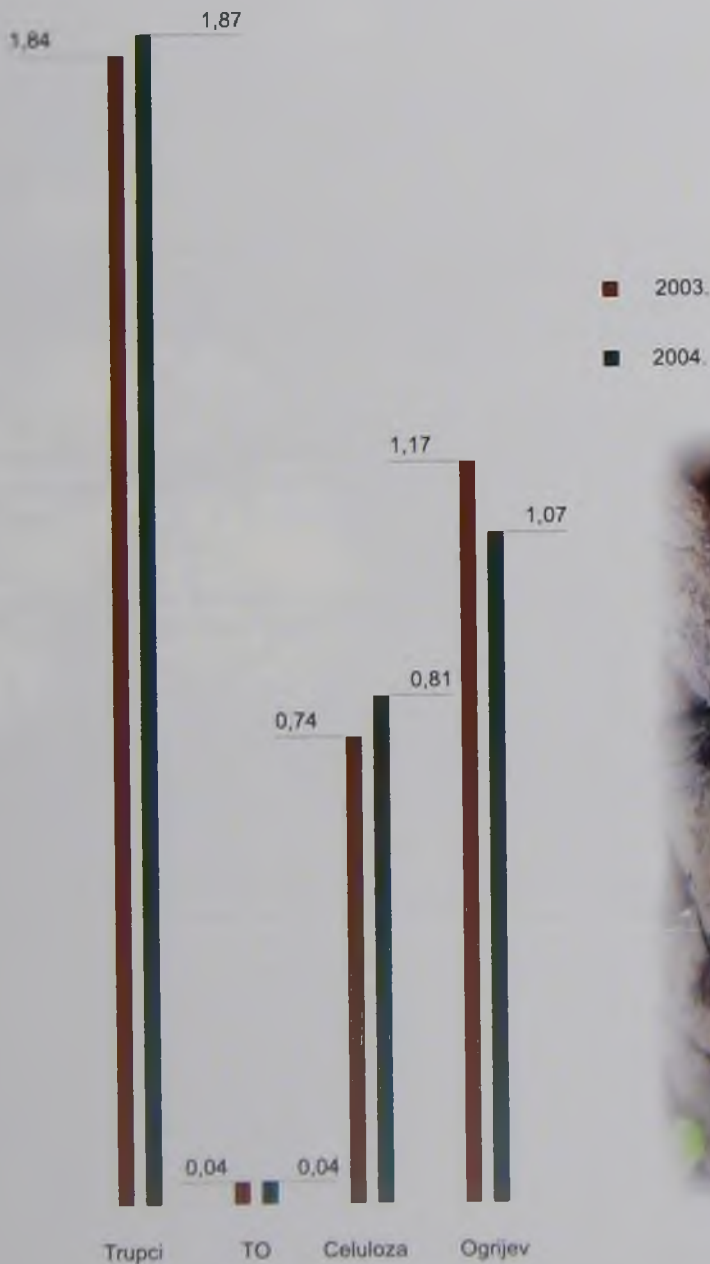
Baranja

Prodaja drvnih sortimenata

U 2004. godini Hrvatske šume d.o.o. ostvarile su prodaju drvnih sortimenata u iznosu od 3 778 851 m³. Time je ostvaren prihod od 1 193,2 mil. kuna, što je 1 % veće ostvarenje u odnosu na 2003. godinu ili 2 % više od plana. Taj je porast rezultat porasta prodaje trupaca od 2 %, TO 4 %, celuloze od 9 % i niže prodaje ogrjevnoga drva od 9 %.

Drvni sortimenti	m ³		000 kn		Indeks 3/2	Indeks 5/4
	2003.	2004.	2003.	2004.	2004./2003.	2004./2003.
1	2	3	4	5	6	7
Trupci	1 837 604	1 867 999	940 303	958 358	102	102
TO	36 103	37 462	9 259	9 491	104	103
Celuloza	742 084	808 666	119 070	130 761	109	110
Ogrijev	1 171 791	1 065 724	102 080	94 543	91	93
Ukupno	3 787 582	3 778 851	1 170 713	1 193 155	100	102

U mil m³

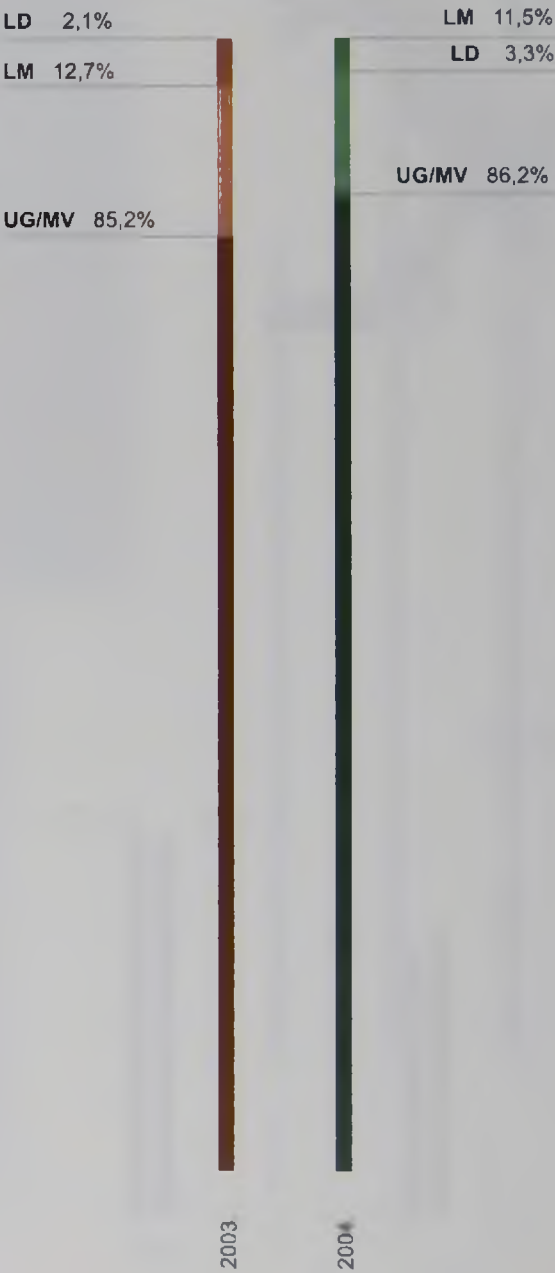
Ostvarenje prodaje drvnih sortimenata po načinu prodaje

Po načinu prodaje zadržana je i dalje u najvećem postotku, od 86,2 %, prodaja drvnih sortimenata na ugovor (UG), tj. prodaja bez javnoga nadmetanja i s odgodom roka plaćanja 60 dana.

Struktura udjela u količinskoj i vrijednosnoj prodaji po načinu prodaje

Način prodaje	Ukupno 2003.				Ukupno 2004.			
	m³	%	000 kn	%	m³	%	000 kn	%
Javno nadmetanje za domaće tržište - LD	123 034	3,3	49 187	4,2	108 545	2,9	32 785	2,7
Javno nadmetanje za inozemno tržište - LM	437 285	11,5	155 731	13,3	413 923	10,9	159 591	13,4
Ugovor/ blagajna - UG/MV	3 227 172	85,2	965 781	82,5	3 256 369	86,2	1 000 779	83,9
Ukupno	3 787 581	100,0	1 170 713	100,0	3 778 851	100,0	1 193 155	100,0

Struktura udjela u količinskoj prodaji po načinu prodaje

Prodane količine drvnih sortimenata i ostvarene cijene po načinu prodaje - trupci 2004./2003.

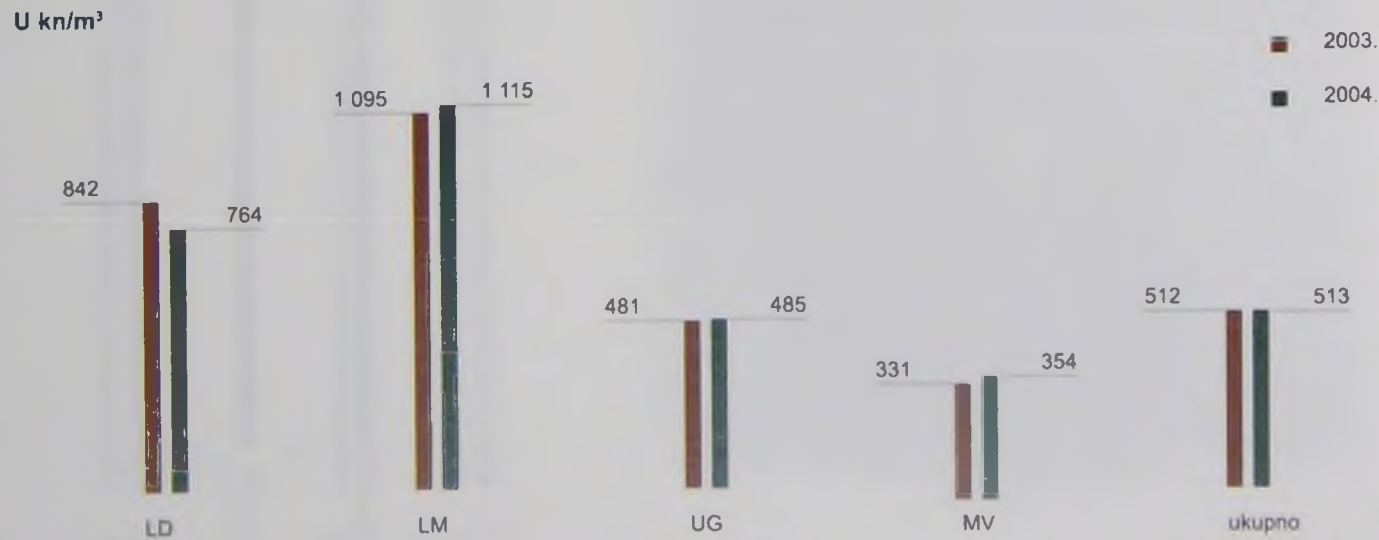
U 2004. godini prosječna cijena trupaca po kojoj su prodani nešto je porasla i iznosila je 513 kuna po 1 m³.

Prodane količine trupaca i ostvarene cijene po načinu prodaje

Način prodaje	2003. m ³	2004. m ³	Indeks 2004/ 2003	2003. 000 kn	2004. 000 kn	Indeks 2004/ 2003	2003. kn/m ³	2004. kn/m ³
LD	51 323	34 835	68	43 232	26 612	62	842	764
LM	74 456	79 517	107	81 515	88 684	109	1 095	1 115
UG	1 657 211	1 698 244	102	797 469	823 475	103	481	485
MV	54 611	55 403	101	18 084	19 587	108	331	354
Ukupno	1 837 601	1 867 999	102	940 303	958 358	102	512	513

Ostvarene cijene po načinu prodaje trupaca u 2003. i 2002. godini

Cijene prodaje najviše su porasle na inozemnim javnim licitacijama (LM), tj. s 1 095 kn po m³ na 1 115 kn po m³ ili 1,8 %. Porast prodajnih cijena trupaca pri prodaji na ugovor s 481 kn/m³ na 485 kn/m³ djelomice je rezultat primjene Odluke Vlade od kolovoza 2004. godine o ukidanju administrativnih cijena utvrđenih 1997. godine.

Ostvaraj prodaje trupaca u 2004. godini

U tis. m³

Proizvod	m ³	kn
Hrast	523 949	406 767 852
Bukva	625 366	242 327 425
Jasen	118 920	84 369 196
OTB	85 990	42 188 759
OMB	161 809	51 542 780
Jela / Smreka	329 996	125 616 522
OC	21 968	5 546 234
Ukupno trupci	1 867 998	958 358 768

M

oderan pristup šumarstvu u tržišnim zemljama Europe, pa tako i RH, promatra lovstvo kao jednu od niza djelatnosti u okrilju šumarstva, iznimno važnu za politiku šumarstva.

Naime, bez obzira na to što se u gotovo svim tim zemljama ostvaruju znatni priljevi od lovstva, ipak to zasad nije profitabilna djelatnost, tj. u svim tim zemljama lovstvo ostvaruje gubitke iz redovitoga poslovanja.

Godine 2004. HŠ d.o.o. gospodarile su s 37 državnih otvorenih i ograđenih lovišta, te uzgajališta divljači na ukupnoj površini od 335 000 ha. Od te površine otvorena lovišta zauzimaju 321 938 ha, ograđena 4 142 ha i uzgajališta 5 085 ha.

Pravni temelj za gospodarenje je čl. 15. stavak 2. Zakona o lovu (NN, 10/94, 29/99, 14/01 i 41/02), te odluka Vlade RH o dodjeljivanju prava lova u lovištima državnoga vlasništva (NN, 94/94). Početkom godine Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva svojim rješenjem izuzelo je iz gospodarenja Hrvatskih šuma državno otvoreno lovište "Motovunska šuma", a krajem 2004. godine dodijelilo pravo lova za državno otvoreno lovište "Biokovo".

Sredinom godine HŠ d.o.o. pokrenule su inicijativu temeljem koje bi se jedan dio lovišta i uzgajališta divljači, a u kojima sada ostvaruju pravo lova HŠ d.o.o., stavio na raspolaganje Ministarstvu, za jedan broj lovišta i uzgajališta korigirala bi se granica, dok bi jedan broj lovišta i uzgajališta divljači ostao u nepromijenjenim granicama.

U vezi s takvom inicijativom i obavljenim razgovorima u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva izrađen je cjelovit prijedlog budućega gospodarenja lovištima i uzgajalištima divljači, te upućen u Ministarstvo. Rješenje spomenutoga prijedloga očekuje se početkom 2005. godine.

HŠ d.o.o. kao najveći lovoovlaštenik u Hrvatskoj posebnu pozornost posvećuje skrbi za divljač, zaštićene i ostale životinjske vrste poglavito u ekstremnim vremenskim uvjetima, kao što su visok i dugotrajan snijeg, poplavna voda, dugotrajna suša, nametnici i bolesti itd. U takvim uvjetima u lovišta se iznosi hrana za divljač, ako ju koriste i ostale životinjske vrste, te se svakodnevno pune pojilišta na lokacijama zahvaćenima sušom.

U 2004. godini izneseno je ukupno 4 630,80 tona hrane i 33,5 tona posebno pripremljene soli s mineralima. Za dodatnu prehranu u fazi rasta divljači i ostalih životinjskih vrsta poljoprivrednim kulturama u toku vegetacijske sezone HŠ d.o.o. u godinu dana zasijale su raznim kulturama 599 ha i pokosile 809 ha livada i pašnjaka kako bi tereni bili pristupačniji potrebama divljači za tom vrstom prehrane.

Posebno su značajna lovišta HŠ d.o.o. u Gorskom kotaru, na Velebitu i Velikoj Kapeli gdje žive tri velika europska predatora: smeđi medvjed, vuk i ris. Smeđim medvjedom se gospodari kao lovnom divljači, dok se vuk i ris štite kao zaštićene životinjske vrste.

Fond divljači / grlo, rep, kljun

Vrsta divljači	Propis lgo	Stvarno stanje	
		2003.	2004.
Smeđi medvjed	159	165	160
Obični jelen	3 016	3 016	3 462
Jelen lopatar	385	427	470
Obična sma	3 154	2 885	3 495
Muflon	316	380	389
Divokoza	158	154	154
Divlja svinja	3 293	3 263	4 601
Obični zec	1 476	1 227	1 244
Fazan	3 043	3 702	4 012
Divlja patka	920	1 078	1 178
Ostala pernata divljač	316	380	4 954
Ukupno :	18 454	19 033	24 119

Struktura izlučenja u lovnoj sezoni 2004.

U grlima

Tijekom 2004. godine u lovištima i uzgajalištima kojima gospodare HŠ d.o.o. lovili su brojni domaći i strani lovci turisti. Lov je ugovaran posredovanjem putničke agencije Hrvatske šume Tours.

Poduzeće je posljednjih godina uložilo znatna sredstva u lovnotehničke i lovnogospodarske objekte, čeke, hranilišta, solišta, ali i lovačke kuće u kojima odsjedaju lovci i ostali ljubitelji boravka u prirodi. Neki od njih, novi ili obnovljeni, kao Zlatna greda i Čošak šume u Baranji, dvorac Spačva u Vinkovcima, Djedovica u Našicama, Brezovica i Cerovijani u Sisku, Kondrić i Mačkovac u Đakovu, Babinac u Bjelovaru, Tučka plana u Delnicama, Čambina i Pesci u Podravini, Radinje u Novoj Gradiški, Krasno i muzej u Krasnu itd., sjajan su "izlog" lovišta, ljudi, običaja i kulinarskih dostignuća naše zemlje. Svojom se opremljenošću ne bi postidjeli hotela s nekoliko zvjezdica. Radi promidžbe lovišta HŠ d.o.o. sudjeluju na sajmovima lova u zapadnoeuropskim gradovima, te na najznačajnijim sajamskim priredbama u zemlji.

Lovišta i uzgajališta divljači u kojima se ostvarivalo pravo lova u 2004. godini

UŠP	Naziv	Tip lovišta
Vinkovci	XVI/11 Spačva jug, 12 Spačva sjever	otvoreno
	XVI/12 Spačva sjever	Otvoreno
	XVI/8 Kunjevci	uzgajalište
Osijek	XIV/1 Breznica	otvoreno
	XIV/6 Kujnjak,	uzgajalište
	XIV/7 Mačkovac	uzgajalište
	XIV/8 Nabrđe	uzgajalište
	XIV/9 Podunavlje - Podravlje	otvoreno
Našice	XIV/2 Đurđenica	otvoreno
	X/9 Papuk	otvoreno
Požega	XI/25 Zvečevo	otvoreno
Nova Gradiška	XII/16 Radinje	ograđeno
	III/9 Grede Kamare	otvoreno
Bjelovar	VII/11 Pisanička Bilogora	otvoreno
	VII/7 Žabljački lug - Česma	otvoreno
	VI/7 Pitomačka Bilogora	otvoreno
Koprivnica	VI/2 Đurđevačka Bilogora	otvoreno
	VI/9 Repaš	otvoreno
	VI/6 Peski	otvoreno
Zagreb	III/18 Lipovljani	uzgajalište
	III/23 Opeke	otvoreno
	I/3 Črnovščak	otvoreno
Sisak	III/2 Brezovica	otvoreno
	III/28 Posavske šume	otvoreno
Karlovac	III/25 Petrova gora	otvoreno
Ogulin	IV/11 Velika Kapela	otvoreno
Delnice	VIII/2 Bjelolasica	otvoreno
	VIII/21 Smrekova Draga	otvoreno
Senj	IX/11 Ričičko Bilo	otvoreno
	IX/14 Sjeverni Velebit	otvoreno
Gospić	IX/16 Srednji Velebit	otvoreno
Buzet	XVIII/12 Ubaš,	uzgajalište
	XIX/10 Sv. Ilija - Orebić	otvoreno
	XII/19 Mustapan Boknjačko Blato	otvoreno
Split	XVII/16 Šibenik - Vrgorac	otvoreno
	XVII/1 Biokovo	otvoreno
	XV/2 Oštrica	uzgajalište

N

ovčani tok i drugi pokazatelji financijskoga poslovanja ukazuju da su Hrvatske šume d.o.o. u 2004. godini poboljšale svoju likvidnost i smanjile kreditnu zaduženost, i to uglavnom smanjivanjem dugoročnih kredita.

U poslovnoj aktivnosti 2004. godine ostvarena je pozitivna razlika neto novčanoga priljeva u odnosu na odljev sredstava u iznosu od 46,4 mil kuna.

Ta pozitivna razlika priljeva nad odljevom rezultat je u prvom redu smanjena odljeva materijalnih troškova u iznosu od 53,4 mil. kuna i porasta priljeva novčanih sredstava OKFŠ-a za 21,8 mil. kuna.

Novčani tok u 2003. i 2004. godini

Opis	u tis. kuna	
	2003.	2004.
A. novčani tok od poslovnih aktivnosti		
1. Primici	1 777 645	1 805 817
2. Izdaci	1 724 066	1 759 400
Neto novčani tok poslovnih aktivnosti	53 579	46 417
B. Novčani tok od investicijskih aktivnosti		
1. Primici	11 586	3 501
2. Izdaci	86 474	37 234
Neto novčani tok od investicijskih aktivnosti	-74 888	-33 733
C. Novčani tok od financijske aktivnosti		
1. Primici	189 103	155 915
2. Izdaci	166 325	173 814
Neto novčani tok od financijske aktivnosti	22 778	-17 899
D. Neto povećanje (smanjenje) novca	1 469	-5 215
E. Novac na početku razdoblja	16 980	17 937
F. Novac na kraju razdoblja	18 449	12 722

Neto novčani tok od investicijske aktivnosti i dalje je negativan i u 2004. godini iznosi -33,7 mil. kuna, ali je u odnosu na 2003. godinu bitno smanjen kada je on iznosio -74,9 mil. kuna.

U 2004. godini smanjen utjecaj investicijskih ulaganja na tekuću likvidnost i na stupanj kreditne zaduženosti u odnosu na 2003. godinu.

U tis. kn

■ 2003.
■ 2004.

Uz investicijska ulaganja u iznosu od približno 66,9 mil. kuna iz vlastitih sredstava na likvidnost Društva utjecala je i otplata dugoročnih kredita u iznosu od 27,0 mil. kuna. Neuzimanje novih dugoročnih kredita uz otplatu postojećih, kao i zadržavanje razine prosječnoga korištenja kratkoročnih kredita u iznosu od oko 85,0 mil. kuna, rezultiralo je smanjenjem ukupne kreditne zaduženosti u iznosu od 27,8 mil. kuna.

Financijska podbilanca bilježi stoga umjesto uzastopnoga porasta neto novčanoga toka unazad nekoliko godina smanjenje neto odljeva u iznosu od -17,9 mil. kuna, dok je 2003. godine on iznosio 22,8 mil. kuna. To znači da je uslijedio veći povrat kredita u odnosu na iznose korištenih kredita.

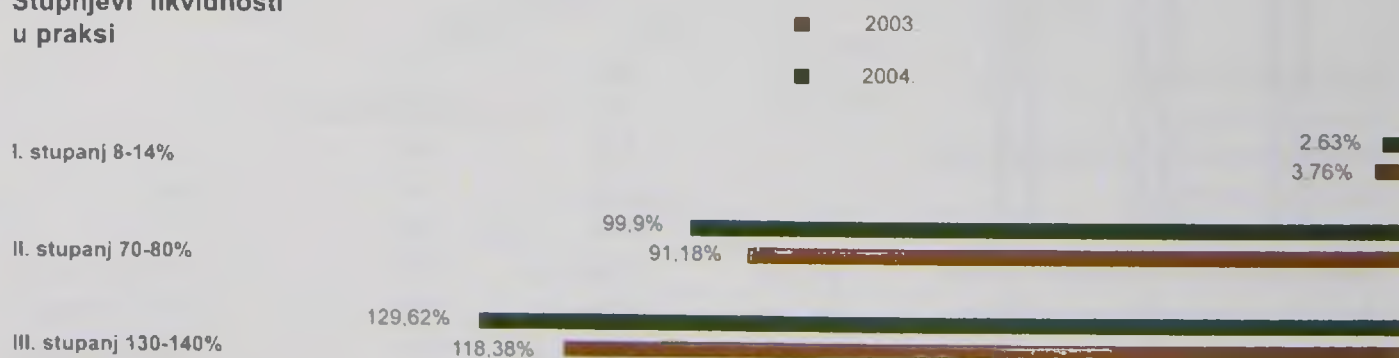
Poslovna politika Društva u 2004. godini s restriktivnijim pristupom kako u području investicijskoga ulaganja, tako i u području tekućega poslovanja, koje obilježavaju mjere racionalizacije i smanjenje troškova poslovanja, mjere regulacije i naplate potraživanja te supstituiranje izdataka za plaće smanjenjem prosječnog broja zaposlenih po satima rada, djelovala je na poboljšanje likvidnosti Društva.

Stupanj likvidnosti

Rb	Opis	u tis. kuna		Praksa
		2003.	2004.	
1.	Novac u banci i blagajni	13 208	18 449	
2.	Financijska imovina	71 786	34 498	
3.	Potraživanja	416 730	394 767	
4.	Zalihe	148 560	132 197	
5.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	713	1 345	
6.	Kratkoročne obveze	496 447	489 651	
7.	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	5 798	1 378	
8.	Likvidnost I stupnja (Rb 1 / Rb 6+7)*100	2,63	3,76	8%-14%
9.	Likvidnost II stupnja (Rb 1+2+3 / Rb 6+7)*100	99,90	91,18	70%-80%
10.	Likvidnost III stupnja (Rb 1+2+3+4+5 / Rb 6+7)*100	129,62	118,38	130%-140%

Stupnjevi likvidnosti u praksi

Kretanje stanja na računima u 2002. i 2003. godini (po mjesecima) / u tis. kuna

Datum	Redoviti ŽR		Devizni račun		Računi BRŠ		Ukupno	
	2003.	2004.	2003.	2004.	2003.	2004.	2003.	2004.
31.01.	10 341	8 031	9 107	8 996	889	3 299	20 337	20 326
28.02.	11 233	7 546	8 927	12 535	1 131	1 606	21 291	21 687
31.03.	13 759	8 578	8 418	9 370	1 658	5 417	23 835	23 365
30.04.	17 582	12 867	11 572	9 996	14 499	675	43 653	23 538
31.05.	21 236	19 117	9 258	11 591	2 269	1 554	32 763	32 262
30.06.	14 893	15 970	8 098	14 541	1 821	5 664	24 812	36 175
31.07.	8 351	14 705	7 776	9 694	3 943	6 632	20 070	31 031
31.08.	13 198	7 572	4 629	14 825	1 924	933	19 751	23 330
30.09.	7 538	8 612	5 346	13 687	1 337	3 282	14 221	25 581
31.10.	6 581	13 340	2 200	7 916	5 026	4 279	13 807	25 535
30.11.	7 752	36 298	3 703	8 287	1 920	2 285	13 375	46 870
31.12.	8 246	4 140	6 360	7 628	3 331	1 440	18 449	13 208

Zbog izostanka korištenja novih dugoročnih kredita u 2004. godini i njihove otplate u iznosu od 27,0 mil. kuna, te zbog zadržavanja prosječnoga korištenja kratkoročnih kredita na razini iz prethodne godine blago je pao koeficijent kreditne zaduženosti.

Koeficijent kreditne zaduženosti mjeren odnosom ukupnih obveza prema ukupnoj imovini Društva (bez šuma i šumskoga zemljišta) iznosi u 2004. godini 0,33 %, dok je u 2003. iznosio 0,35 %, a granični stupanj zaduženosti iznosi 0,50 %.

Stupanj zaduženosti

Opis	u mil. kuna	
	2003.	2004.
Kratkoročna potraživanja	395	417
Kratkoročne obveze	489	496
Odnos kratkoročnih potraživanja i obveza	0,81	0,84
Dugoročna potraživanja	0,1	0,1
Dugoročne obveze	160	122
Odnos dugoročnih potraživanja i obveza	0,001	0,001
Ukupna imovina (bez šuma i zemljišta)	1 870	1 895
Stupanj zaduženosti (ukupne obveze/ ukupna imovina)	0,35	0,33

Stupanj zaduženosti

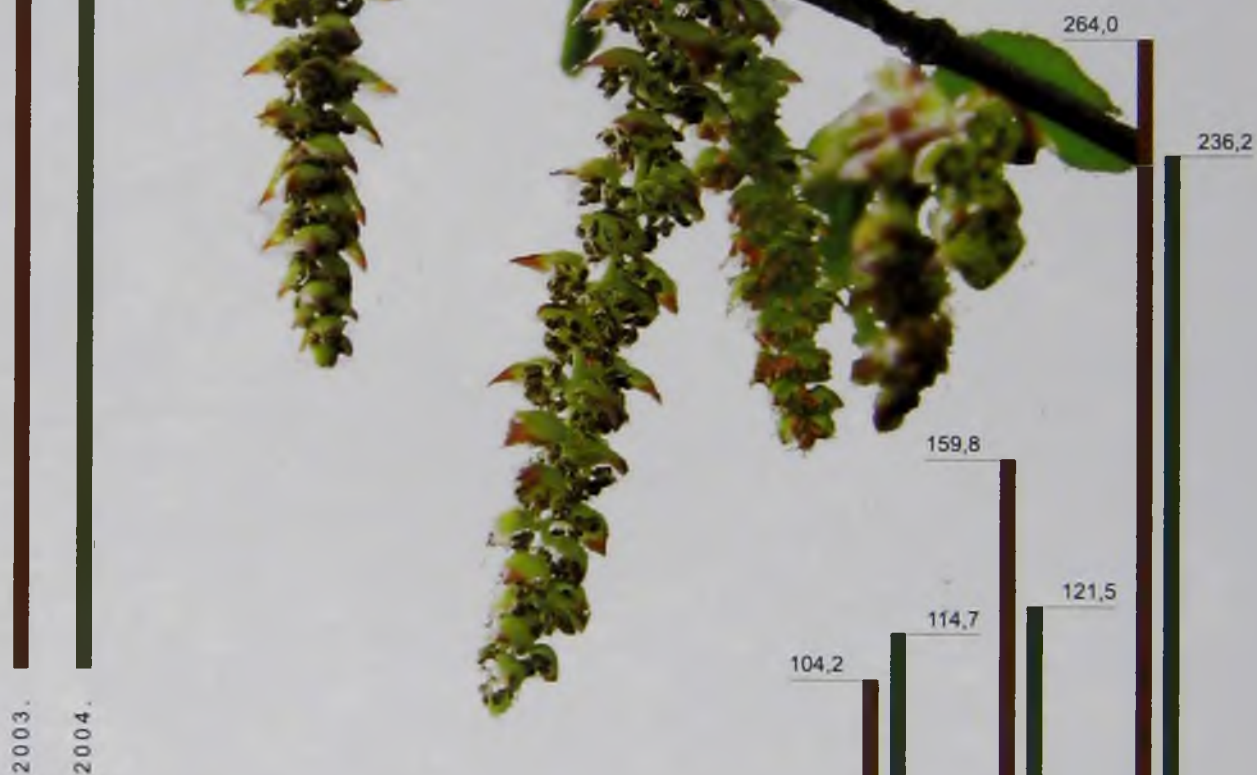
0,35 %

0,33 %

Kreditna zaduženost

U mil. kn

Kreditna zaduženost

■ 2003.

■ 2004.

104,2

159,8

121,5

264,0

236,2

Kratkoročni

Dugoročni

Ukupno

Opis	u tis. kuna	
	2003.	2004.
Kratkoročni krediti	104 206	114 679
Dugoročni krediti	159 814	121 507
Ukupno krediti	264 020	236 186

skladu sa Zakonom o računovodstvu izrađena su temeljna financijska izvješća za razdoblje siječanj – prosinac 2004. godine: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvješća o promjenama u financijskom položaju, bilješke uz financijska izvješća i statistička izvješća.

U izradi ovoga godišnjega obračuna važno je istaknuti:

- Obuhvaćeni su svi poslovni događaji u vremenu od 1. 1. do 31. 12. 2004. godine, za koje je ispostavljena i dostavljena pravovaljana dokumentacija u računovodstvo Društva, odnosno u njegove dijelove – Direkciju, uprave šuma, podružnice, šumarije i radne jedinice.
- Dosljedno su primijenjene računovodstvene politike Hrvatskih šuma d.o.o. Međunarodni računovodstveni standardi primijenjeni su izravno ako neka materija nije obuhvaćena računovodstvenim politikama Društva.
- Primijenjen je i Zakon o računovodstvu te svi drugi propisi Republike Hrvatske i akti Društva.
- Za obračun amortizacije dugotrajne imovine primijenjene su stope propisane Pravilnikom o amortizaciji Hrvatskih šuma d.o.o., koji je donio Upravni odbor 23. rujna 1999. godine i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o amortizaciji od 27. prosinca 2000. godine. U ovom razdoblju nije bilo promjena te računovodstvene politike.
- Vrijednosno usklađivanje dospjelih, a neplaćenih potraživanja od kupaca obavljeno je na temelju Pravilnika o financijskom poslovanju.
- Od kolovoza 2002. godine započela je likvidacija fazanerije Peski d.o.o., koja je završila 8. 4. 2004. godine (Rješenjem Trgovačkoga suda u Bjelovaru Tt-04/413-1 po službenoj dužnosti temeljem čl. 66. Zakona o sudskom registru dana 26. 4. 2004. godine u sudskom je registru toga suda upisano brisanje društva s ograničenom odgovornošću).
- Od 29. 10. 2004. godine započeta je likvidacija HŠ Tours d.o.o., jednoga od društva koje je osnovano i koje je započelo raditi 23. 1. 2003. godine (Rješenjem Trgovačkoga suda u Zagrebu Tt-02/8957-4).
- Od 8. travnja 2002. godine temeljem izmjena ZOŠ-a u imovini i kapitalu više nema šuma i šumskoga zemljišta. Zadržano je samo građevinsko zemljište, za koje se procjenjuje vrijednost koja ulazi u kapital Društva.

Sredstva za biološku reprodukciju šuma izdvojena su prema Planu za 2004. godinu, i to:

a) Za JBRŠ (čl. 68. st. 1. ZOŠ-a)

- u jednodobnim šumama 20,2%
- u raznodobnim šumama 15,1%
- u šumama na području krša 15,1%

b) Za PBRŠ (čl. 78. st. 3. ZOŠ-a) 3,0%

Uprava Društva prihvatila je ta izrađena financijska izvješća i u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima dostavila ih je sljedećim tijelima i institucijama RH:

1. Na temelju zaključka Vlade Republike Hrvatske:
 - Vladi Republike Hrvatske
 - Ministarstvu financija
 - Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva
2. Na temelju Zakona o registru godišnjih financijskih izvještaja Godišnji financijski izvještaj (obr. GFI - POD) FINA-i do 31. 3. 2005. godine
3. Prema Zakonu o porezu na dobit poreznu prijavu Poreznoj upravi do 30. 4. 2004. godine
4. Temeljem Zakona o računovodstvu veliki poduzetnici javno objavljuju godišnja izvješća jednom godišnje.

Osim tih izvješća Uprava Društva sastavlja poslovno izvješće Uprave za Nadzorni odbor i Skupštinu Društva.

Do 30.9.2005. godine izradit će se konsolidirano financijsko izvješće.

Aktiva

Ukupna imovina Društva 31. 12. 2004. godine iznosi 1 895,3 mil. kuna. U odnosu na 2003. godinu, kada je iznosila 1 869,6 mil. kuna, porasla je za 1,37 %.

Struktura aktive

u mil. kuna

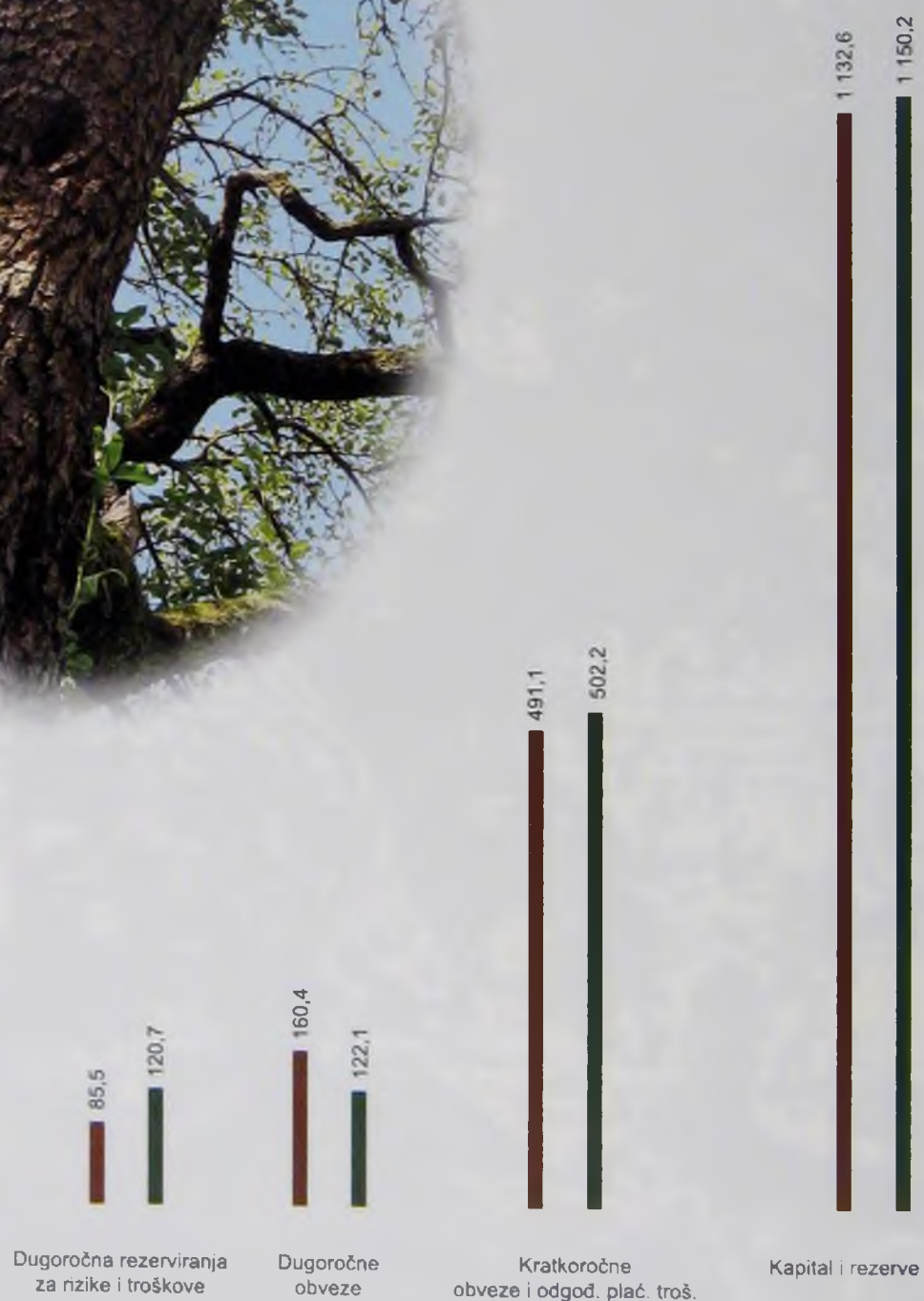
Pasiva

Ukupni izvori sredstava iznose 1 895,3 mil. kuna. U usporedbi s 2003. godinom porasli su 1,37 %. U strukturi izvora kapital sudjeluje sa 61 %, kratkoročne obveze s 26,2 %, dugoročne obveze 6,4 % i dugoročna rezerviranja za rizike i troškove 6,4 %.

Struktura pasive

u mil. kuna

■ 2003.
■ 2004.

F

Financijski rezultat kao razlika između ostvarenih prihoda i rashoda u 2004. godini je pozitivan.

Društvo je poslovnu godinu završilo s dobitkom od 15,8 mil. kuna.

U istom razdoblju prošle godine ostvaren je gubitak od 16,7 mil. kuna, a dobit za 2004. je planirana u iznosu od 1,4 mil. kuna. Ukupan pozitivan rezultat u 2004. godini veći je od prošlogodišnjega rezultata za 32,5 mil. kuna.

Razlog je takvu ostvarenju brži rast ukupnih prihoda (rast od 2,3 %) u odnosu na bitno sporiji rast ukupnih rashoda od 0,59 % u odnosu na prošlu godinu.

Ovakav je rezultat ostvaren dobrim dijelom primjenom konzervativne procjene bilančnih pozicija imovine i potraživanja, što Društvu daje sigurnost i zaštitu od negativnih utjecaja u idućem razdoblju. Naime, vrlo su konzervativno procijenjena potraživanja od kupaca, rezervirani su troškovi za započete sudske sporove zaposlenika protiv Društva i vrijednosno su usklađena ulaganja raspoloživa za prodaju koja ne kotiraju na burzi ili je njihova naplata nesigurna.

Prihodi su u 2004. ostvareni u iznosu od 1 947,5 mil. kuna ili za 2,3 % više nego u 2003. godini, kada su iznosili 1 903,7 mil. kuna, odnosno 2,54 % više od plana. Prihodi od prodaje drvnih sortimenata iznose 1 193,2 mil. kuna i u odnosu na 2003. veći su za 22,4 mil. kuna ili 1,92 %.

Taj je porast prihoda rezultat povećanja količinske prodaje trupaca, celuloze i TO, uz količinsko smanjenje prodaje ogrjevnoga drva.

Prihodi od izvoza u padu su s ostvarenim iznosom od 114,7 mil. kuna sudjeluju u ukupnim poslovnim prihodima sa samo 6 %. Godinu prije ti su prihodi iznosili 117,1 mil. kuna ili također 6 % od poslovnih prihoda.

Prihodi od ostalih djelatnosti iznose 237,1 mil. kuna i sudjeluju u ukupnom prihodu s 12,18 %, dok su u 2003. iznosili 229,2 mil. kuna ili 12 % ukupnoga prihoda.

Ulaganjem u BRŠ također su ostvareni prihodi u povećanom iznosu za 22,0 mil. kuna. Obračunata izdvajanja Društva za JBRŠ i PBRŠ veća su od potrošenih sredstava u iznosu od 2,2 mil. kuna, pa su i prihodi s te osnove manji od troškova.

Uplaćena sredstva OKFŠ-a za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2004. iznose 271,6 mil. kuna, ili 8,68 % više u odnosu na 2003. godinu, kada su ta sredstva iznosila 249,8 mil. kuna. Planirana ulaganja OKFŠ-a prema situacijama izvršena su 92,04 % utrošenim iznosom od 251,8 mil. kuna.

Rashodi su ostvareni u iznosu od 1 931,8 mil. kuna i u odnosu na prethodnu godinu porasli su za samo 0,59 %, kada su iznosili 1 920,4 mil. kuna.

Plaće su u ovom razdoblju sudjelovale u troškovima u iznosu od 756,4 mil. kuna, što je u odnosu na prošlu godinu povećanje od 32,1 mil. kuna ili 4,43 %. Na porast troškova plaća većinom je utjecalo povećanje vrijednosti boda od 6,16 % tijekom 2004. u odnosu na 2003. godinu. Drugi je razlog povećanja plaća primjena Pravilnika o porezu na dohodak, po kojem je u siječnju terenski dodatak dio plaća, a ne materijalni trošak. Ta je promjena povećala troškove plaća za 7,4 mil. kuna. Broj zaposlenih po satima rada prosječno je manji za 2,1 %, što je utjecalo na ukupno sporiji porast troškova plaća u odnosu na porast troškova plaća s osnova porasta vrijednosti boda.

Na povećanje troškova utjecalo je vrijednosno usklađivanje ulaganja u dionice i potraživanja za dugoročne kredite u iznosu od 17,1 mil. kuna.

Također su rezervirana sredstva za troškove za rizike od gubitaka od započetih sudskih sporova koje su zaposlenici pokrenuli radi naknade štete od Društva u iznosu od 9,4 mil. kuna.

Zalihe su procijenjene u skladu s MRS-om 2. Povećanje vrijednosti zaliha od 24,8 mil. kuna u odnosu na 31.12. 2003. utjecalo je na smanjenje troškova tekućega razdoblja. Zalihe drvnih proizvoda povećane su po količini, vrijednosti i jediničnoj cijeni, na što je dijelomično utjecalo povećanje prodajnih cijena drvnih proizvoda.

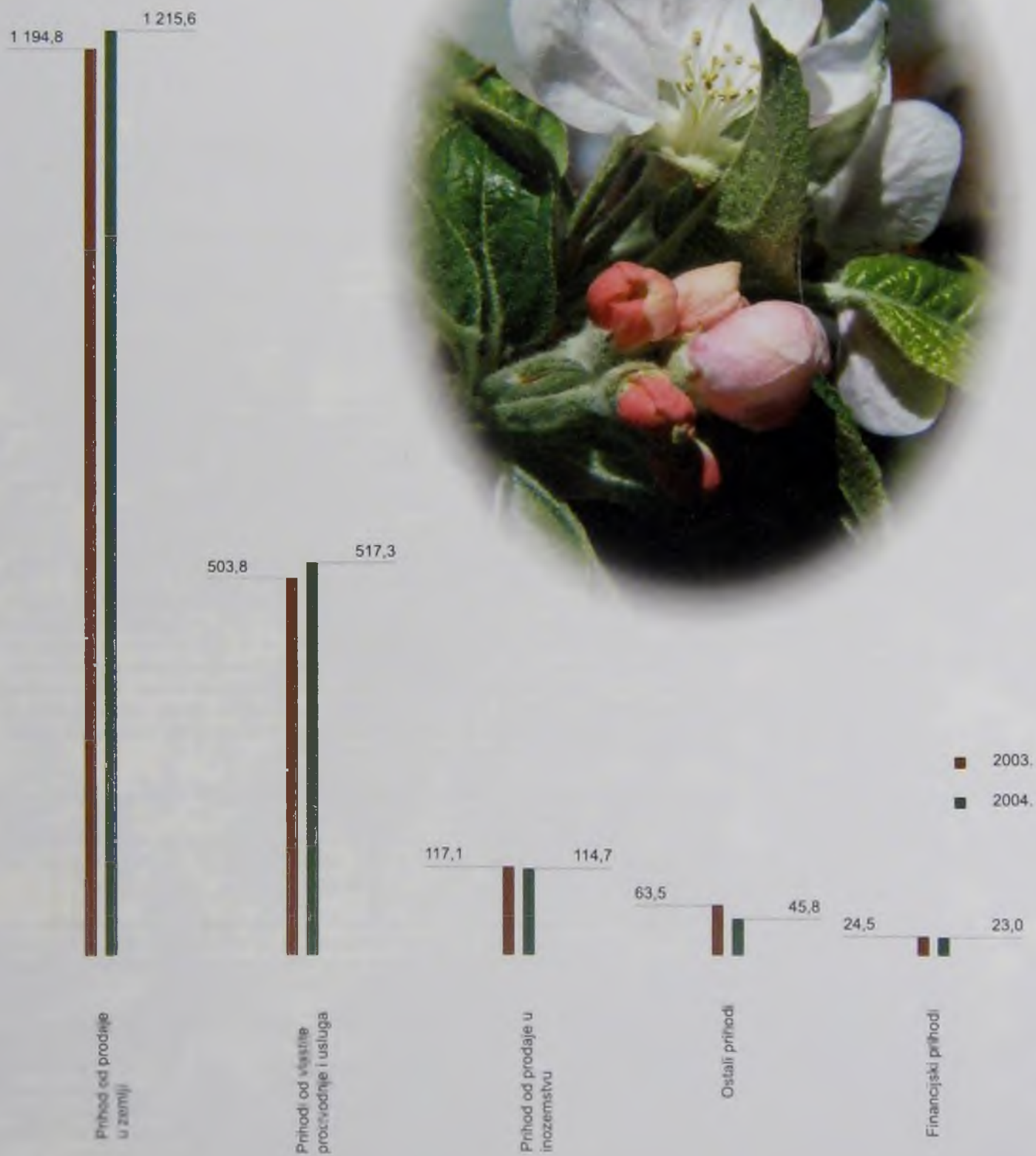
Poslovanje pet društava s ograničenom odgovornošću u vlasništvu Hrvatskih šuma nije bitno utjecalo na poslovne rezultate.

Društvo je registrirano s 1 171,7 mil. kuna temeljnoga kapitala nakon isknižavanja šuma i zemljišta iz kapitala, Društvo raspolaže s 1 150,2 mil. kuna temeljnoga kapitala. Jedna od mogućnosti nadoknade kapitala jest procjena građevinskoga zemljišta koje je prema sadašnjim spoznajama podcijenjeno, a u mnogim slučajevima nije ni procijenjeno.

Prihodi

Prihodi su u 2004. ostvareni u iznosu od 1 947,5 mil. kuna, dok su u 2003. godini iznosili 1 903,7 mil. kuna. U odnosu 2003. godinu prihodi su veći 2,3 %, a u odnosu na plan veći su za 2,54 %

u mil. kuna

Rashodi

Rashodi su ostvareni u iznosu od 1 931,8 mil. kuna, dok su u 2003. iznosili 1 920,4 mil. kuna. Kao rezultat bržega rasta ukupnih prihoda (2,30 %) i sporijega rasta ukupnih rashoda (0,59 %) u odnosu na prošlu godinu Društvo je završilo poslovnu 2004. godinu s dobiti od 15,8 mil. kuna.

Izvještaj revizora

lasniku Hrvatskih šuma d.o.o.

1. Obavili smo reviziju bilance sa stanjem na dan 31. prosinca 2004., te s njom povezanoga računa dobiti i gubitka, izvještaja o stanju i promjenama na kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je završila 31. prosinca 2004., kao i odgovarajućih bilježaka uz financijske izvještaje poduzetnika HRVATSKE SUME d.o.o., Zagreb (Društvo). Ti financijski izvještaji pripadaju u djelokrug odgovornosti Uprave Društva. Naša je odgovornost izraziti mišljenje o financijskim izvještajima na temelju naše revizije.

2. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim normama, osim što nismo prisustvovali popisu jer smo bili angažirani poslije njega. Norme zahtijevaju da planiramo i provedemo reviziju na takav način da se uvjerimo kako u financijskim izvještajima nema pogrešno iskazanih materijalno značajnih stavaka. Revizija uključuje pregled stanja na temelju testiranja uz provjere dokaza glede svota i njihova objavljivanja u priloženim financijskim izvještajima. Revizija također uključuje ocjenu računovodstvenih politika koje su primjenjivane, kao i značajne procjene imovine i obveza koje je učinilo Društvo, te ocjenu ukupne prezentacije financijskih izvještaja.

Reviziju financijskih izvještaja Društva za godinu koja je završila 31. prosinca 2003. obavio je drugi revizor, koji je 12. srpnja 2004. godine izdao izvještaj s kvalificiranim mišljenjem zbog razloga navedenih u točkama 3 do 6.

Vjerujemo da naša revizija daje razumnu osnovicu za naše mišljenje.

3. Društvo je organizirano u 17 organizacijskih jedinica među kojima se ostvaruju poslovne transakcije, koje se evidentiraju u financijskim izvještajima. Kao što je izneseno u bilješci 21 uz financijske izvještaje "Prihodi od prodaje", Društvo je u 2004. godini iskazalo 16,831 mil. kuna (2003. godine 36,447 mil. kuna) temeljem internih transakcija, dok istodobno nije analitički iskazalo pripadajuće troškove. Također, kako je navedeno u bilješci 13 uz financijske izvještaje "Ostala kratkoročna potraživanja", Društvo je evidentiralo potraživanja temeljem internih transakcija koja premašuju obveze u nematerijalnom iznosu od 2,817 mil. kuna (31. prosinca 2003. godine 5,842 mil. kuna).

4. Kako je objašnjeno u bilješci 8 uz financijske izvještaje, ulaganja raspoloživa za prodaju iskazuju se početno po metodi troška. Nakon početnoga priznavanja, ulaganja raspoloživa za prodaju koja ne kotiraju na tržištu ili čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti trebaju se eventualno umaniti u skladu sa zahtjevima Međunarodne računovodstvene norme 39. Uprava Društva nije na dan 31. prosinca 2003. godine provela pregled ulaganja s ciljem procjene potrebe za vrijednosnim usklađenjem ulaganja u tom portfelju, te se drugi revizor nije mogao uvjeriti u knjigovodstvenu vrijednost tih ulaganja.

Uprava Društva je na dan 31. prosinca 2004. godine procijenila potrebna vrijednosna usklađenja ulaganja raspoloživih za prodaju, što je i evidentirano u financijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. prosinca 2004.

5. U priloženoj bilanci i bilješci 9 uz financijske izvještaje bila su na dan 31. prosinca 2003. godine iskazana potraživanja od poduzetnika "Gaj" d.d. u iznosu od 4,869 mil. kuna. Društvo je dio toga potraživanja reprogramiralo produljivši rok otplate do 2008. godine, uz uvjet da odobrenje daje Vlada Republike Hrvatske.

Kako Vlada Republike Hrvatske još nije odobrila reprogram, Uprava Društva je na dan 31. prosinca 2004. godine procijenila da je potrebno 100 % vrijednosno usklađenje toga potraživanja, što je i evidentirano u financijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. prosinca 2004.

6. Kako je objašnjeno u bilješci 15 uz financijske izvještaje pretvorba Društva u sadašnji pravni oblik rezultira nedostajućim kapitalom te manjak na dan 31. prosinca 2004. godine iznosi 20,487 mil. kuna (31. prosinca 2003. godine 22,273 mil. kuna).
7. Po našem mišljenju, izuzev učinaka koji bi mogli nastati zbog ograničenja obujma revizije navedenoga u točki 2 i usklađenja koja mogu ili koja su rezultat činjenica navedenih u točkama 3 do 6, financijski izvještaji prikazuju istinito i fer financijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2004. godine, kao i rezultate njegova poslovanja i promjene u toku novca, što je tada završilo u skladu s međunarodnim normama financijskoga izvješćivanja.

Doin Revizija d.o.o., Zagreb

DOIN Revizija d.o.o.

DOIN REVIZIJA d.o.o.
ZAGREB

Zagreb, 08. travnja 2005. godine

rijednost spomenika kao takva, a posebno spomenika prirode, nije u mjerljivoj sadašnjoj korisnosti, nego u nemjerljivom svjedočenju da tu sada jesmo zato što smo tu već davno bili. Vrijednost onoga što danas imamo ne mjeri se prema procjeni imanja u budućnosti, nego se mjeri, s odmakom vremena, stvorenoga u prošlosti i sačuvanoga za današnja pokoljenja.

Osvrtom na zanimljive predjele ostataka prašuma, poplavnih šuma, gorostasa hrasta ne zazivamo žal za prošlošću, koju osobito osjećamo kada izgovaramo rečenicu "Nema više hrastova gorostasa iz Kozarčevih šuma slavonskih" (Josip Kozarac, 1858. – 1906., veliki šumar i pjesnik toga vremena). Ne želimo izazvati sjetu za tim vremenima, pogotovo stoga što su Hrvati opstojnost svojih prirodnih šuma platili i tzv. "šumskim užicima za kuluk u krvi", braneći u Vojnoj krajini kod Kupe Europu od najeze Turaka, i "šumskim užicima za kuluk u znoju" kao naknadu za dobiveno pravo korištenja šuma i šumskoga zemljišta.

U prošla vremena šume su osiguravale ponajprije egzistencijalnu sigurnost velikoga broja stanovnika ove zemlje. Odajemo priznanje neimarima i ljubiteljima šumarske struke već i zbog toga što su gospodarili tim zelenim blagom pažljivo, požrtvovno i sustavno te time pridonijeli da danas šume osim tih egzistencijalnih pitanja, stvarajući kisik i vodu, osiguravaju i bitne preduvjete za život na ovom planetu.

Namjera je ovoga poglavlja podsjetiti da su u ovom vremenu narušenih kriterija vrijednosti, vremenu brzoga življenja, šume i ekološka ravnoteža vrijednosti čiji se gubitak ne može preko noći obnoviti i nadomjestiti. Za to su, naime, potrebna stoljeća!

Želimo također reći da smo ponosni što u ovim globalizacijskim procesima kada sve postaje "naše" unosimo kapital velike vrijednosti, što je i osnova za pravedno partnerstvo u zajedništvu.

Mali narodi imaju potrebu da kažu da su veliki ne po tome koliko su veliki, nego po onome što jesu, što je uostalom i prava vrijednost čovjeka.

Uspjeli smo pred naletom novoga vremena i moderne tehnologije i globalizacije sačuvati trenutke povijesti, ona rijetka stabla, gorostase hrasta lužnjaka, hrasta kitnjaka, medunca, crne i bijele topole, brijesta, jele i poneke odsjeke i odjele što prkose vremenu i zakonu nestanja u procesu umiranja.

Prašnik – posljednji ostatak slavonske prašume hrasta lužnjaka

U Upravi šuma podružnici Nova Gradiška nalazi se specijalni rezervat šumske vegetacije Prašnik, u kojem rastu posljedni ostaci slavonske prašume hrasta lužnjaka, koja se nekada davno prostirala između Save i Drave u nizinskom predjelu Panonije.

Ovaj rezervat šumske vegetacije (53 ha) među 32 rezervata u RH jedina je sačuvana šuma starih, u svijetu čuvenih slavonskih hrastika, u kojoj već 75 godina nema čovjekova djelovanja.

Ova gospodarska jedinica izdvojena je iz redovitoga gospodarenja još davne 1928. godine, a specijalnim rezervatom proglašena je 1965. godine.

Gospodarska jedinica smještena je na 96 m nadmorske visine. Na toj površini danas ima oko 1000 starih stabala čuvenoga slavonskoga hrasta lužnjaka i oko 150 stabala običnoga graba i bukve.

Hrastova stabla stara su između 250 i 300, pa i više godina, prsnoga su promjera od 70 do 220 cm, a visina pojedinih primjeraka prelazi 40 m. Najveći dio stabala nalazi se u debljinskom razredu 101 – 150 cm. Ukupni je drveni obujam svih hrastova oko 15 000 m³.

Više od 300 godina stari hrast lužnjak u šumi Prašnik

Boraveći u toj jedinstvenoj europskoj šumi svatko će biti impresioniran slavonskom šumom, kao što je bio Kozarac, poznati šumar i književnik, koji je tu živio 1888. godine, ne skidajući oči s "divnoga stabarja, uspravnoga, čistoga i visokoga kao da je saliveno. Ponosito oni se redaju jedan do drugoga, kao negda kršni vojnici krajiški, a iz cijele im prikaze čitaš, da prkose buri i munji, da su najjači i najplemenitiji u svom carstvu i plemenu."

Iz te šume potječe čuvena slavonska hrastovina, po kakvoći nadaleko poznata u svijetu. Karakteristična je po vrlo finim i uskim godovima, koji su rezultat osobitih ekoloških uvjeta.

Naime, zbog stalnih poplava, u toj se šumi stoljećima nije obavljala sječa, pa se postupno razvijala u pravu prašumu, s najljepšom drvnom strukturom i najfinijom strukturom hrastovih stabala.

Zaštićeni rezervat stare sastojine lužnjaka u Šumariji Vrbovec

Gospodarska jedinica Varoški lug

Europski i svjetski stručnjaci 2000. godine, kada je RH bila domaćin kongresa IUFRO-a "OAK" koji je organiziran u Upravi šuma Bjelovar, u Šumariji Vrbovec, ostali su začuđeni i zatečeni prirodnom hrastovom šumom starosti 150 godina u nekoliko odsjeka i gospodarskih jedinica. Vidjevši te hrastove, upitali su: "Gdje su im lijane?"

U gospodarskoj jedinici Novakuša maloga odsjeka od 0,5 ha ima se što vidjeti. Tu je stablo hrasta lužnjaka starosti 170 godina, visine 40 metara, prsnoga promjera 87 cm, drvne zalihe 718 m³. To je ostatak stare sastojine hrasta lužnjaka, danas zaštićeni rezervat šumske vegetacije.

Gospodarska jedinica Varoški lug i Česma imaju površinu od 150 ha starih šuma. Tu su postavljene i dvije trajne plohe "Čovjek i biosfera", na kojima prsni primjer doseže 69 cm. No ovdje se šumari susreću s problemom sušenja starih lužnjakovih sastojina.

Hrast lužnjak star preko 500 godina na Dilj-gori

Na Dilj-gori, gori srednje Posavine, na području Uprave šume podružnice Osijek, u mladoj bukovoj šumi malo je čudo prirode – hrast opsega 6 m, star preko 500 godina, koji pamti i tursko doba, Napoleona i sve balkanske i svjetske ratove, koji su na svoj način upisani u njegovu izbornu koru. Ovaj gorostas, kojega zovu Papa hrast, polako umire. Još samo na nekoliko grana vidljiv je život, a svi posjetitelji mogu pročitati pjesmu koja je pričvršćena na njegovoj kori. Od nekadašnjih poznatih slavonskih hrastovih šuma na Dilj-gori je ostalo vrlo malo.

Šumski predjel Petnja na padinama Bekova gaja s okolnim šumama i livadama proglašen je zaštićenim krajolikom 1987. godine, a u Zavodu za prostorno planiranje ucrtan je kao ornitološki i botanički rezervat.

Stoljetni hrast kitnjak na Papuku

U Parku prirode Papuk na području Uprave šuma Našice nalaze se na 580 m nadmorske visine dva stoljetna hrasta kitnjaka u predjelu Djedovice Šumarije Voćin.

Starost starijega hrasta procijenjena je na oko 500 godina; prsni mu je promjer 193 cm, a visina 33 m. Mlađi hrast prsnoga promjera 172 cm procijenjen je na 420 godina.

Ti se šumski divovi ubrajaju među najstarije živuće šumske organizme u Slavoniji. Zanimljivo je da je taj mlađi hrast još uvijek zdrav, punodrvan, široke kišobranaste krošnje i bez značajnoga oštećenja debla, dok je na starijem hrastu uočena trulež unutar debla i smanjenje krošnje.

Zbog iznimne starosti te ekološke, estetske, odgojno-obrazovne i turističke vrijednosti hrastovi su nedavno, uz suglasnost Uprave za zaštitu prirode Ministarstva kulture, proglašeni novim spomenikom prirode.

Hrastova stabla u Krbavskoj dolini

Laudonov gaj u Krbavskoj dolini nedaleko od Bunića nosi ime staroga generala Laudona, koji ga je, bivši kapetan u Vojnoj krajini, zasadio oko 1750. godine. Gaj zaprema 400 jutara, te je čisti hrastik, zasađen u obliku postavljene i spremne vojske; prednji odjel predstavlja stražu, zatim je tu poveća šuma, koja bi značila jezgru vojske, napokon na određenoj udaljenosti u nekom redu opet hrašće, kao poslednji odjel. Vidi se ukus i strogi vojnički red, koji je tada vrijedio i za šume. Laudonova zaštitna šuma obrasla je hrastom, bukvom, omorikom i borom. Strogo je bila čuvana od šumokradica za vrijeme Vojne krajine. Otkako je, međutim, ta zaštitna šuma prešla na upravu civilnoga stanovništva, stanovništvo Korenice i Udbine uveliko ju je devastiralo.

Zavod za zaštitu prirode SR Hrvatske donio je 29. VI. 1965. rješenje br. 110 kojim se dio gospodarske jedinice „Laudonov gaj“ utvrđuje kao „specijalni rezervat šumske vegetacije“. Time je postao zaštićeni objekt prirode uz ovo obrazloženje:

„Šumski predjel „Laudonov gaj“ u odjelu 16a na području šumarije Titova Korenica, površinom od 33 ha, predstavlja povijesnu hrastovu šumu staru 220 godina. Ova se karakteristična povijesna šuma, dobro sačuvana, nalazi u gospodarskoj jedinici Laudonov gaj (odjel 16a) i predstavlja bez sumnje na području Like jedan od vrijednih i rijetko značajnih ostataka hrastove šume“. Danas je ta sastojina nešto starija od 245 godina, ima prosječno 18 stabala po 1 ha.

Kada su i kako nastale poplavne šume u Europi, a kada u Hrvatskoj?

U prošlosti diljem Europe u dolinama velikih rijeka, Rajne, Majne, Dunava, Drave, Save i drugih, tijekom visokoga vodostaja i plavljenja tih područja nastajale su i bujale brojne poplavne šume: razne vrste topola, vrba i drugih listača.

Poplavne su šume veoma lijepe i bogate, ali na žalost brojnih europskih šumara veoma rijetke jer su nestale uređenjem riječnih tokova.

U Hrvatskoj se još uvijek nalazi 20 000 ha poplavnih šuma, koje se po bogatstvu flore i faune mogu mjeriti s tropskim šumama, mnogo poznatijima u svijetu.

U području Uprave šuma Našice nalazi se u srednjem dijelu hrvatske Podravine (kod Slatine) 705 ha šume koje su 1996. godine proglašene "šumom za posebne namjene"

Posebnu vrijednost u njima čine sastojine već rijetkih vrsta drveća, kao što su bijela i crna topola (*Populus alba* i *Populus nigra*) i bijela joha (*Alnus incana*).

Zbog povoljnih neznatno promijenjenih hidroloških utjecaja te vrste na tom području dosežu puni razvoj. Kako bi se sačuvala u izvornom obliku, tim se sastojinama posvećuje više pažnje i njege, jer su prava rijetkost u Europi, osobito na tako velikoj površini u takvu prirodnom sustavu. Stručnom analizom nije utvrđeno postojanje jedinki koje bi mogle biti svrstane u američku crnu topolu.

Stoga je razumljivo divljenje koje su predstavnici EUFFOGEN-a, posjetivši poplavne šume na području Uprave šuma područnice Osijek i ugledaši golemu crnu topolu stariju od 80 godina, oduševljeno uskliknuli: "Ovdje smo vidjeli najveće čudo u Europi."

Predstavnica EUFFOGEN-a - pored 80-godišnje crne topole (*Populus nigra*) u Baranji

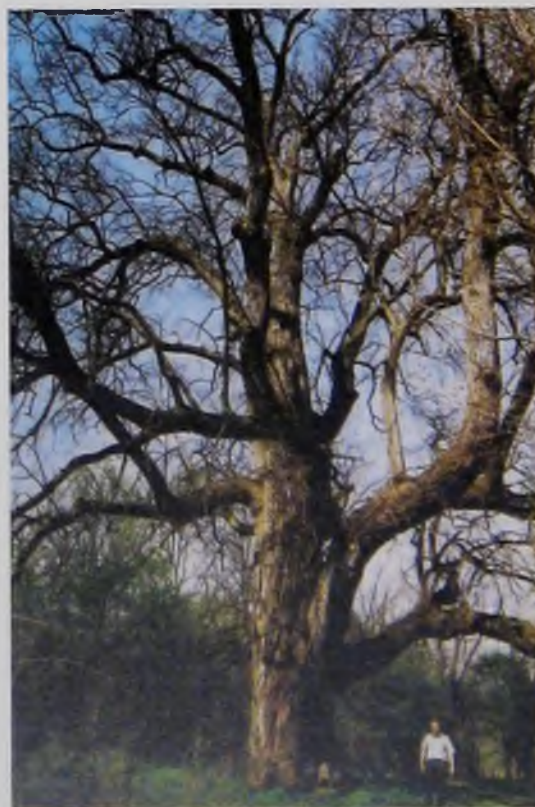
Poljski brijest, revir Dvorac u Šumariji Tikveš

Poljski brijest bio je karakteristično drvo naših nizinskih predjela. Javlja se kao član poplavne šume hrasta lužnjaka gdje ga je nekada bilo i do 30 %. Počevši od 1918. godine holandska bolest, kao jedna od najopasnijih bolesti drveća u svijetu, gotovo ga je u potpunosti uništila.

Jedan od preživjelih je brijest u reviru dvorc, Šumarije Tikveš u Upravi šuma Područnica Osijek. Ovaj gorostasni starac kao da svojim moćnim granama podupire nemirno proljetno nebo iznad Baranje.

Impozantne dimenzije promjera od 240 cm izazivaju divljenje. Zdrav, dobrodržeci starac, duboko izbrazdane kore, živi već više od dva stoljeća.

Takvi preostali primjerci brijesta izuzetno su važni. Može se pretpostaviti da se radi o brijestu osobito otpornom na holandsku bolest. To je vrijedno istražiti, što je dugotrajan i skup posao. Pomlatka se još uvijek nađe, ali on uglavnom propada kada prijeđe 10 godina.

Poljski brijest (*Ulmus minor*)

Sačuvajmo šume na radost
budućih pokoljenja.

Izdavač

Hrvatske šume d.o.o., Zagreb

Za izdavača

mr.sc. Darko Beuk, dipl.ing.šum.

Urednici

Đurđica Kunštić, dipl.oec.
mr.sc. Josip Dundović

Lektor

dr.sc. Branka Tafra,

Stihovi

Tomislav Starčević, dipl.ing.šum.

Foto

Ž. Gubijan, Ž. Borzan, Z. Tanocki, A. Z. Lončarić, M. Harapin, B. Hraševac, R. Kranjčev, B. Marković, M. Hajdić, T. Starčević, D. Krakar, A. Frković, M. Mrkobrad, I. Kodžoman, I. Tomić, D. Pfeifer, D. Delač, V. Pleše, S. Kunštić, V. Petrić-Stjepanović, Z. Peičević

Dizajn i priprema za tisak

Srećko Kunštić, dipl.ing.agr.

Tisak

ZNANJE d.d., Zagreb

Naklada

1 000 primjeraka

